

**PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY
WE WRZEŚNI**

**Ocena Stanu Sanitarnego i Sytuacji
Epidemiologicznej Powiatu Wrzesińskiego
za rok 2023**

Września, marzec 2024 r.

Spis treści:

I.	Wstęp	str. 3
II.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Komunalnej	str. 4
III.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Epidemiologii.....	str. 32
IV.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Żywności i Żywienia	str. 46
V.	Ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy.....	str. 71
VI.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Higieny Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia.....	str. 81
VII.	Ocena stanu sanitarnego w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	str. 112
VIII.	Zakończenie	str. 117

I. WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni obejmuje swym nadzorem następujące miasta i gminy: Września, Nekla, Puzdry, Miłosław, Kołaczkowo.

W roku 2023 zgodnie z głównym celem działalności: „działanie na rzecz zapobiegania powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia, a także promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem zdrowotnym wody oraz chemikaliami” prowadzono nadzór sanitarny nad warunkami:

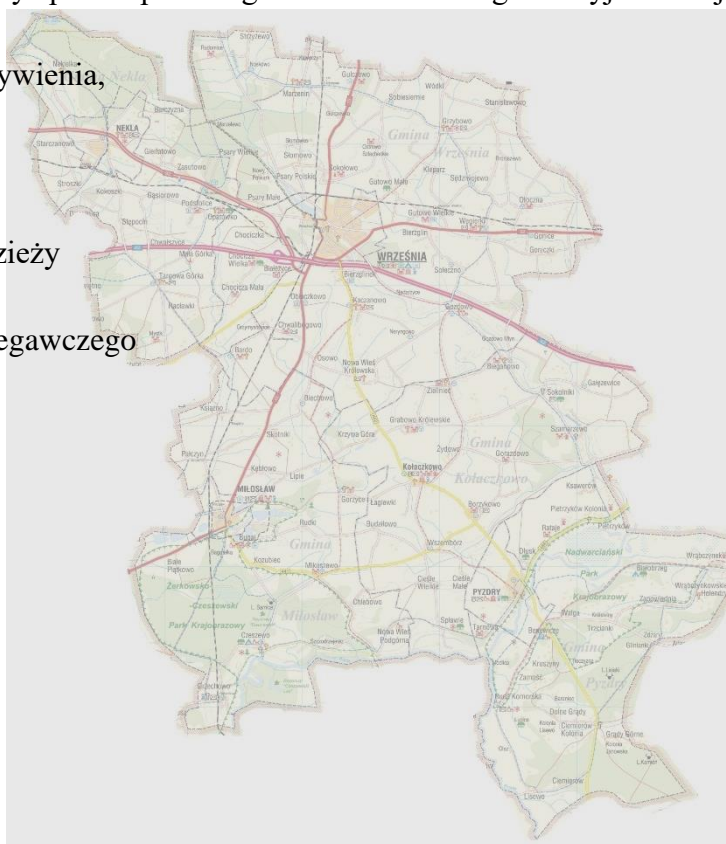
- zdrowotnymi żywności i żywienia;
- higieny środowiska;
- higieny pacy;
- higieny w szkołach i innych placówkach oświatowo - wychowawczych.

Celem sprawowanego nadzoru była ochrona zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych. Wykonywanie zadań odbywało się poprzez:

- sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego;
- prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób, zwłaszcza zakaźnych;
- inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej w celu kształtowania postaw i zachowań prozdrowotnych.

Powyższe zadania realizowane były przez poszczególne komórki organizacyjne stacji i samodzielne stanowiska pracy:

- Sekcję Higieny Żywności i Żywienia,
- Sekcję Higieny Komunalnej,
- Sekcję Higieny Pracy,
- Sekcję Epidemiologii,
- Sekcję Higienę Dzieci, Młodzieży i Promocji Zdrowia,
- Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

II. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY KOMUNALNEJ

1. Nadzór nad jakością wody przeznaczoną do spożycia przez ludzi

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na podstawie art. 4 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz w oparciu o ustawę z dnia 7 marca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537, z późn. zm.), a także o rozporządzenie Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Jednostkami odpowiedzialnymi za jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi są producenci wody.

1.1. Wodociągi

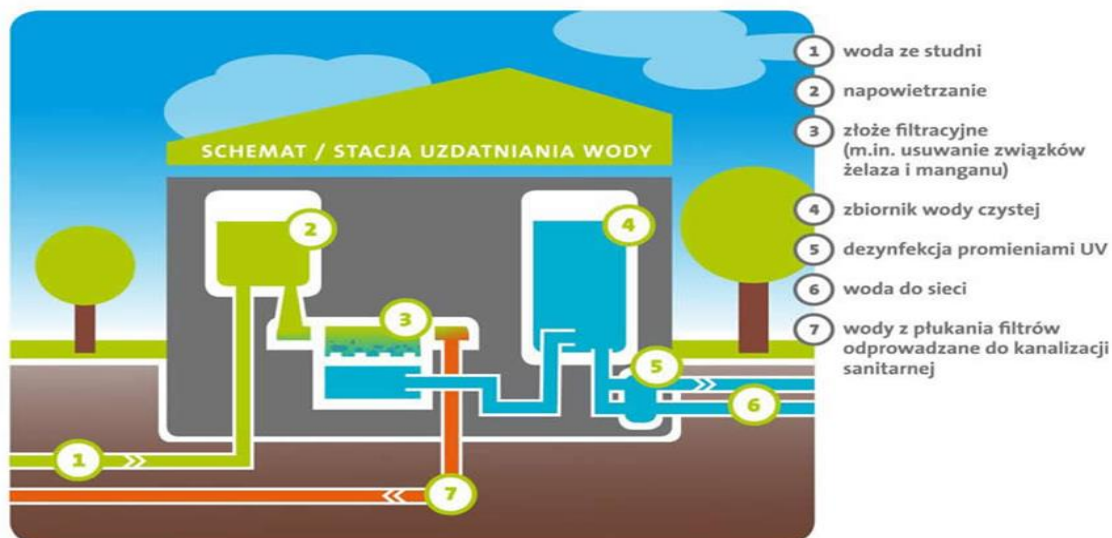
W 2023 r. woda przeznaczona do zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców powiatu wrzesińskiego była pozyskiwana z 28 ujęć (28 wodociągów). Wszystkie wodociągi na terenie powiatu wrzesińskiego zasilane są z ujęć podziemnych, głębinowych.

Źródło <https://przystaneknauka.us.edu.pl/arttykul/najstarsza-woda-na-swiecie>

Wody podziemne charakteryzują się stałym składem fizykochemicznym, który kształtują procesy hydrogeologiczne, fizyczne i biologiczne. Źródłem składników wód podziemnych są skały. Zawartość tych elementów zależy od ich ilości w skałach oraz zdolności przechodzenia do roztworu. Wody podziemne głębinowe zawierają często podwyższone, przekraczające normę dla wód do picia i na potrzeby gospodarcze, stężenia substancji mineralnych i/lub organicznych pochodzenia naturalnego (neogenicznego) lub antropogenicznego. Spośród substancji pochodzenia naturalnego przekroczenia normy dotyczą najczęściej **żelaza i manganu, niekiedy również azotu amonowego, substancji organicznych (barwa), siarkowodoru i siarczanów (VI).**

Uzdatnianie wód głębinowych oparte jest na metodach napowietrzania i filtracji.

Źródło <http://blizejzrodel.pl/blizej-wiedzy/wiesz-skad-sie-bierze-woda-w-twoim-domu/>

Rysunek 1. Poglądowy schemat uzdatniania wody

Przebadana i uzdatniona woda jest bezpieczna i zdrowa dla człowieka. Choć jest całkowicie przezroczysta, kryje w sobie mnóstwo wartościowych składników, dzięki którym korzystnie wpływa na zdrowie m.in.: magnez, wapń, potas, sód czyli minerały niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka. Minerały te nie bez powodu nazywane są „pierwiastkami życia” i właśnie z wody przyswajane są najłatwiej i najlepiej.

Źródło <http://blizejzrodel.pl/blizej-wiedzy/co-dobrego-znajdziesz-w-wodzie/>

Rysunek 2. Rola wybranych składników mineralnych rozpuszczonych w wodzie pitnej na organizm człowieka

W ubiegłym roku pod nadzorem PPIS we Wrześni były:

- 4 wodociągi publiczne zlokalizowane w miastach: Września, Miłosław, Nekla, Pyzdry
- 24 wodociągi publiczne wiejskie

- 2 wodociągi lokalne, które nie zaopatrują w wodę stałych mieszkańców (wodociąg lokalny GREYS Polonia w Zasutowie wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej, w budynku użyteczności publicznej; wodociąg lokalny miejski Spółdzielni Mleczarskiej Września, który korzysta z własnego ujęcia wody działający na rynku spożywczym).

Rysunek 3. Liczba urządzeń zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu wrzesińskiego w roku 2023

Wielkość produkcji wody w nadzorowanych wodociągach publicznych, zaopatrujących stałych mieszkańców w 2023 r. wynosiła **13 888,59 m³/d**, zaopatrując łącznie **78 166** osób w powiecie wrzesińskim.

W ramach nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wykonywane były badania wody w ramach monitoringu parametrów grupy A (kontrolnego), monitoringu parametrów grupy B (przeładowego) z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294). Monitoring A obejmuje zakres podstawowy parametrów fizycznych, chemicznych i mikrobiologicznych. Monitoring B stanowi rozszerzenie monitoringu grupy A i dostarcza niezbędnych informacji do oceny jakościowej wody i obejmuje swoim zakresem m.in. metale ciężkie, pestycydy, uboczne produkty dezynfekcji wody.

Źródło <https://www.zestudni.pl/blog/metale-ciezkie-w-wodzie-jak-usuwac/>

Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są zobowiązane do prowadzenia regularnej kontroli wewnętrznej jakości produkowanej wody, która obejmuje m.in. prowadzenie badań jakości wody w zakresie i z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Po wystąpieniu okoliczności mogących spowodować pogorszenie jakości wody, przedsiębiorstwa powinny zaplanować przedsięwzięcia naprawcze, ustalić harmonogram ich realizacji oraz poinformować właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o podjętych i zaplanowanych działaniach.

W 2023 r. w ramach monitoringu jakości wody prowadzonego przez inspekcję sanitarną pobrano:

- **131** prób w zakresie monitoringu gr. A
- **32** próby w zakresie monitoringu gr. B,
- **134** próby w zakresie nadzoru sanitarnego.

W ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowe pobrały:

- **138** prób do badań w zakresie monitoringu gr. A,
- **33** próby do badań w zakresie monitoringu gr. B,
- **120** prób w zakresie nadzoru sanitarnego.

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach kontroli urzędowej prowadzone były w akredytowanych laboratoriach tj. w Oddziale Laboratoryjnym Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koninie oraz w Laboratorium Badania Wody i Pomiarów Fizycznych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

W 2023 r. skontrolowano wszystkie wodociągi w zakresie sanitarno-technicznym. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Tabela 1. Wykaz producentów wody zaopatrujących stałych mieszkańców na terenie gmin powiatu wrzesińskiego, wielkość produkcji wody, liczba ludności zaopatrywanej w wodę oraz jakość dostarczanej wody

L.p.	Nazwa gminy	Producent wody	L.p.	Nazwa wodociągu	Produkcja wody (m3/d)	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (tys.)	Ocena jakości wody za 2023 r.
1.	Gmina Września	Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. ul. Miłosławska 8, 62-300 Września	1.	Wodociąg publiczny Września	5560,0	32,088	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Kaczanowo	734,5	4,079	warunkowo przydatna do spożycia przez ludzi
			3.	Wodociąg publiczny Otoczna	447,5	2,914	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Nowy Folwark	456,0	2,528	przydatna do spożycia przez ludzi
			5.	Wodociąg publiczny Sokołowo	289,0	1,465	przydatna do spożycia przez ludzi
			6.	Wodociąg publiczny Gozdowo	303,75	1,840	przydatna do spożycia przez ludzi
			7.	Wodociąg publiczny Bardo	184,75	1,607	przydatna do spożycia przez ludzi
			8.	Wodociąg publiczny Gutowo Małe	157,4	0,719	przydatna do spożycia przez ludzi
			9.	Wodociąg publiczny Marzenin	157,25	1,424	przydatna do spożycia przez ludzi
2.	Gmina Nekla	Urząd Miasta i Gminy Nekla ul. Dworcowa 10 62-330 Nekla	1.	Wodociąg publiczny Nekla	733	5,149	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Targowa Górka	193	1,200	przydatna do spożycia przez ludzi
			3.	Wodociąg publiczny Podstolice	120	1,033	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Stroszki	64	0,464	przydatna do spożycia przez ludzi

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Wrześni

3.	Gmina Miłosław	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Mostowa 18, 62-620 Miłosław	1.	Wodociąg publiczny Miłosław	639,11	4,003	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Czeszewo	431,33	3,430	przydatna do spożycia przez ludzi
			3.	Wodociąg publiczny Bugaj	263,58	1,081	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Białe Piątkowo	224,18	0,290	przydatna do spożycia przez ludzi
			5.	Wodociąg publiczny Pałczyn	102,68	0,465	przydatna do spożycia przez ludzi
			6.	Wodociąg publiczny Skotniki	68,48	0,279	przydatna do spożycia przez ludzi
4.	Gmina Pызdry	Zakład Gospodarki Komunalnej Mieszkaniowej i Usług Wodno-Kanalizacyjnych ul. Magistracka 1 62-310 Pызdry	1.	Wodociąg publiczny Pызdry	278,36	2,617	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Pietrzyków	453,5	1,464	przydatna do spożycia przez ludzi
			3.	Wodociąg publiczny Lisewo	278,32	1,479	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Wrąbczynek	153,3	0,954	warunkowo przydatna do spożycia
5.	Gmina Kołaczkowo	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej ul. Wrzesińska 41 62-306 Kołaczkowo	1.	Wodociąg publiczny Kołaczkowo	252,5	1,423	przydatna do spożycia przez ludzi
			2.	Wodociąg publiczny Sokolniki	390,6	0,764	przydatna do spożycia przez ludzi
			3.	Wodociąg publiczny Wszembórz	319,5	1,334	przydatna do spożycia przez ludzi
			4.	Wodociąg publiczny Bieganowo	386,7	1,284	przydatna do spożycia przez ludzi
			5.	Wodociąg publiczny Gorazdowo	246,3	0,789	przydatna do spożycia przez ludzi

1.2. Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W ciągu roku 2023 wodę spełniającą wymogi sanitarne, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczało 26 wodociągów z 28 wodociągów publicznych.

Źródło: <https://www.istockphoto.com/pl/search/2/image-film?istockcollection=main%2Cvalue&phrase=%20budowa%20domu%20obrazy>

Wodociąg zlokalizowany w miejscowości Kaczanowo borykał się z ponadnormatywną wartością związków **manganu** w wodzie. Po analizie sprawozdań z badań przeprowadzonych w ramach kontroli urzędowej oraz wewnętrznej kontroli jakości w okresie od maja do lipca 2021 r., z uwagi na ponadnormatywne zawartości manganu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w sierpniu 2021 r. wydał decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia. Przedsiębiorca wodociągowy zobowiązany jest doprowadzić jakość wody pod względem zawartości manganu do dnia 30.06.2024 r. Przedsiębiorstwo wodociągowe dysponuje Decyzją nr 483/2022 z dnia 21.07.2022 r. zatwierdzającą projekt zagospodarowania terenu oraz projektem architektoniczno-budowlanym wraz z pozwoleniem na budowę obejmującą: Przebudowę i rozbudowę Stacji Uzdantniania Wody w Kaczanowie.

W 2023 r. zawartość manganu w wodzie osiągała wartości w zakresie 52-113 $\mu\text{g/l}$.

Wodociąg zlokalizowany w miejscowości Wrąbczynek zmagał się z ponadnormatywną wartością związków **manganu i żelaza** w wodzie. Do dnia 30.11.2023 r. obowiązywała warunkowa przydatność wody do spożycia z uwagi na ponadnormatywne wartości tych parametrów (decyzje w sprawie warunkowej przydatności wody do spożycia wydane były w 2022 r.). Właściciel wodociągu doprowadził jakość wody w sieci ww. wodociągu tak, aby odpowiadała normom stawianym wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz okazał się skutecznością podjętych działań naprawczych w postaci wyników wewnętrznej kontroli jakości wody w punktach zgodności obrazujących cały obszar zaopatrzenia z dnia 17.10.2023r. W dniu 28.12.2023 r. PPIS we Wrześni wydał decyzję o przydatności wody do spożycia i komunikat o poprawie jakości wody. W skali roku oceniono wodociąg jako dostarczający wodę o warunkowej przydatności wody do spożycia.

W minionym roku odnotowano czasowe pogorszenie fizykochemicznej jakości wody w 3 wodociągach tj. Miłosławiu, Gozdowie, Pietrzykowie z uwagi na ponadnormatywne wartości barwy, manganu i/lub żelaza. W 3 wodociągach wystąpił incydent zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody **bakteriami grypy coli: Gorazdowo, Wrąbczynek, Otoczna.**

W 2023 r. odebrano jedno zgłoszenie telefoniczne mieszkańców w sprawie nieakceptowalnego zapachu wody, sprawa dotyczyła wodociągu publicznego w Otocznej.

Każdorazowo PPIS we Wrześni zawiadamiał właściciela wodociągu o konieczności podjęcia działań naprawczych w celu doprowadzenia jakości wody do obowiązujących wymagań w zakresie ww. parametrów oraz przedstawienia wyników badania wody w punktach zgodności i hydroforni. PPIS we Wrześni opracował komunikaty z informacją o zaleceniach i ewentualnych ograniczeniach wykorzystania wody. Komunikaty były umieszczane na stronie internetowej PSSE we Wrześni oraz przekazywane do gmin i właścicieli wodociągów w celu ich rozpowszechnienia.

Rysunek 4. Przykłady piktogramów stosowanych w komunikatach o jakości wody

Na skutek podjętych przez właścicieli wodociągów działań naprawczych (płukanie sieci, płukanie filtrów, zmiana napowietrzania, dezynfekcja) jakość wody uległa poprawie, co stwierdzono na podstawie przedstawionych wyników badań wody.

W przypadku wodociągów lokalnych jakość wody w ciągu roku 2023 spełniała wymogi sanitarne, określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

Zdjęcie 1. Hotel „Darz Bór” Bugaj

Zdjęcie 2. Kemping WOSR Września

2.1. Obiekty, w których świadczone są usługi noclegowe

Pod nadzorem znajdowało się **12** hoteli, **2** pensjonaty, **1** kemping, **1** schronisko młodzieżowe, **5** gospodarstw agroturystycznych, **4** hostele, **9** innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie oraz **1** noclegownia.

Kontrolą objęto **13** obiektów, w których przeprowadzono **13** kontroli.

Stwierdzono ogólny stan sanitarno-porządkowy i techniczny obiektów oceniony został jako dobry. W **1** hotelu stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny kratki wentylacyjnej. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę w wysokości **100,00 zł**.

W przypadku trzech obiektów (2 hotele i 1 kemping) wydawano zalecenia pokontrolne dotyczące:

- wyznaczenia miejsca lub pomieszczenia przeznaczonego do przechowywania środków higienicznych w sposób zabezpieczający przed wtórnym zanieczyszczeniem (hotel);
- przedstawienia warunków transportu bielizny czystej i brudnej dostarczanej przez firmę zewnętrzną (hotel);
- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarnego min. drzwi wejściowych do pokoi noclegowych, drzwi wejściowych do łazienek przy pokojach hotelowych, szafki łazienkowej, szafy garderobianej, prysznicza i kaloryfera w pomieszczeniu sauny, płytek w toalecie ogólnodostępnej dla mężczyzn, dla matki z dzieckiem i osób niepełnosprawnych, kasetonów sufitowych na jednym z pięter w korytarzu ogólnodostępnym (hotel);
- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarnego sufitu na jednym z pięter w korytarzu ogólnodostępnym; brodzików w kabinach prysznicowych w łazienkach (hotel);
- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarnego sufitu, kabiny prysznicowej, ściany przy umywalce w łazienkach domków kempingowych oraz schodów zewnętrznych i podestu zewnętrznego prowadzącego do jednego domu kempingowego.

W 2023 r. w **7** obiektach hotelarskich i **7** innych obiektach, w których świadczone są usługi hotelarskie przeprowadzono badania wody ciepłej z wewnętrznej instalacji w kierunku bakterii *Legionella sp.* W **2** przypadkach stwierdzono przekroczenia liczby bakterii na poziomie średniego i wysokiego skażenia. Działania naprawcze podjęte przez właścicieli obiektów doprowadziły do redukcji liczby bakterii z rodzaju *Legionella sp.* **Powtórne badania nie wykazały przekroczeń.**

2.2. Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Na terenie powiatu wrzesińskiego znajduje się jeden Dom Pomocy Społecznej we Wrześni.

Podczas kontroli przeprowadzonej w 2023 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, czystość w obiekcie była zachowana.

Wydawano zalecenia pokontrolne dotyczące:

- wskazania osoby odpowiedzialnej za przestrzeganie procedur dotyczących zagadnień sprzątania placówki;
- załączenia do procedury wykazu aktualnie stosowanych preparatów dezynfekcyjnych;
- wskazania środków dezynfekcyjnych i ich stężenia używanych przy wykonywaniu konkretnych czynności mycia i dezynfekcji wymienionych w Planie Higieny;
- oznakowania sprzętu do utrzymania czystości i ścierek w zależności od rodzaju sprzątanego strefy (uwzględniając stopień zagrożenia sanitarnego).

W ramach kontroli wewnętrznej przeprowadzono badania wody ciepłej z wewnętrznej instalacji w kierunku bakterii Legionella sp., które nie wykazały obecności bakterii.

Pod nadzorem znajdują się 2 inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej:

- Środowiskowy Dom Samopomocy “Jutrzenka”, który jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, mieszkańców gmin: Pyzdry oraz Kołaczkowo. Dysponuje 37 miejscami pobytu dziennego, nie zapewnia noclegu.
- Środowiskowy Dom Samopomocy “Na Skarpie” jest placówką pobytu dziennego dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób z niepełnosprawnością intelektualną, wymagających wsparcia i postępowania rehabilitacyjnego zmierzającego do osiągnięcia poprawy jakości życia i powstrzymania postępującej regresji. Dysponuje 37 miejscami pobytu dziennego, nie zapewnia noclegu.

Przeprowadzone kontrole obiektów w 2023 roku nie wykazały nieprawidłowości.

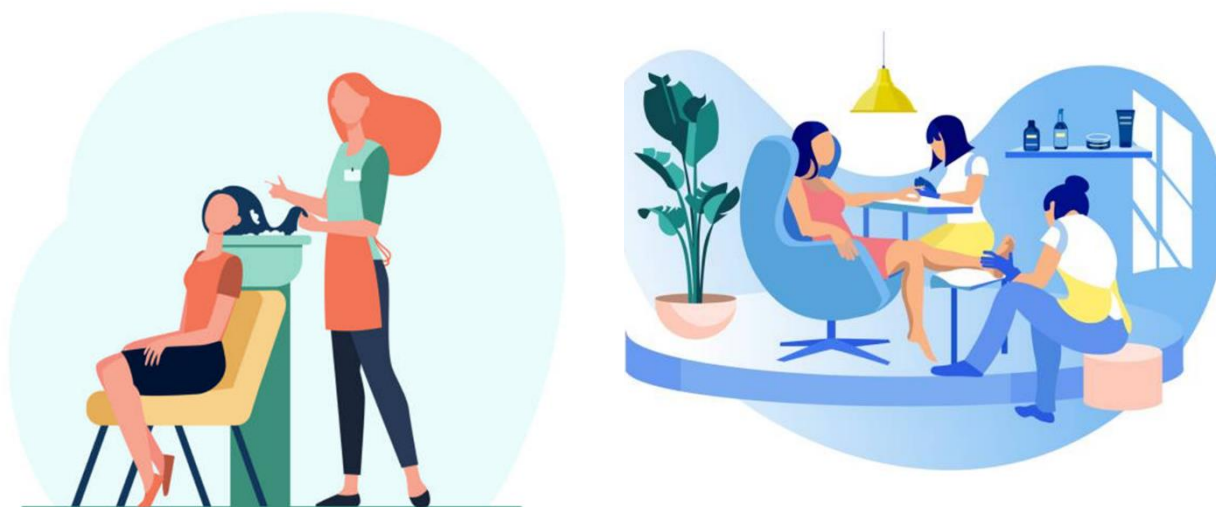
2.3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których świadczonych jest łącznie więcej niż jedna z wyżej wymienionych usług

Nadzorem w tej grupie **objęto 204 obiektów** wg poniższej tabeli:

Typ zakłady	Liczba zakładów w ewidencji	Liczba zakładów skontrolowanych	% skontrolowanych obiektów
Fryzjerskie	82	6	7,3
Kosmetyczne	81	17	21,0
Tatuażu	6	2	33,3
Odnowy biologicznej	14	2	14,3
Inne zakłady, w których świadczona jest więcej niż 1 z ww. usług	21	2	9,5
Razem	204	29	14,6

Tabela 2. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz inne zakłady, w których świadczonych jest łącznie więcej niż jedna z wyżej wymienionych usług

W 2023 roku podczas prowadzonych planowanych kontroli w ww. obiektach stwierdzono dobry stan sanitarno-porządkowy i techniczny.

Źródło: iStock (istockphoto.com)

W 2023 roku wpłynęła do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni **1** interwencja dotycząca nieprzestrzegania właściwej higieny pracy przy świadczeniu usług kosmetycznych. Podczas przeprowadzonej wizji potwierdzono podnoszone w skardze zarzut tj: niewłaściwy stan sanitarny narzędzi i przyborów kosmetycznych, brudne pędzelki, zakurzone parapety, brudne narzędzia wielokrotnego użytku, brudne szafki, fotele. W związku z brakiem zachowania należytej czystości przy świadczeniu usług w zakładzie kosmetycznym nałożono **1** mandat karny na kwotę **500 zł** oraz wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie ww. nieprawidłowości.

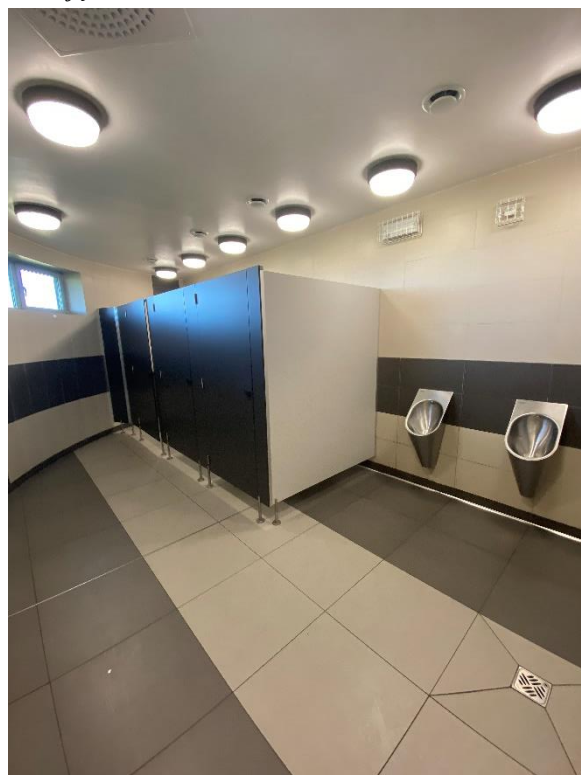
W 2 obiektach odnowy biologicznej (siłowniach) wydano zalecenia pokontrolne dotyczące doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarnego m.in.: urządzeń siłowych, blatów przy umywalkach, ścian, sufitu, futryn drzwiowych w toalecie męskiej.

2.4. Ustępy publiczne

Zdjęcie 3. MOP Gozdowo

Zdjęcie 4. MOP Gozdowo

Pod nadzorem tutejszej stacji znajduje się 8 ustępów publicznych.

W 2023 r. przeprowadzono kontrolę 8 toalet. W 2 obiektach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego sufitu, podłogi, grzejnika elektrycznego.

2.5. Inne obiekty użyteczności publicznej

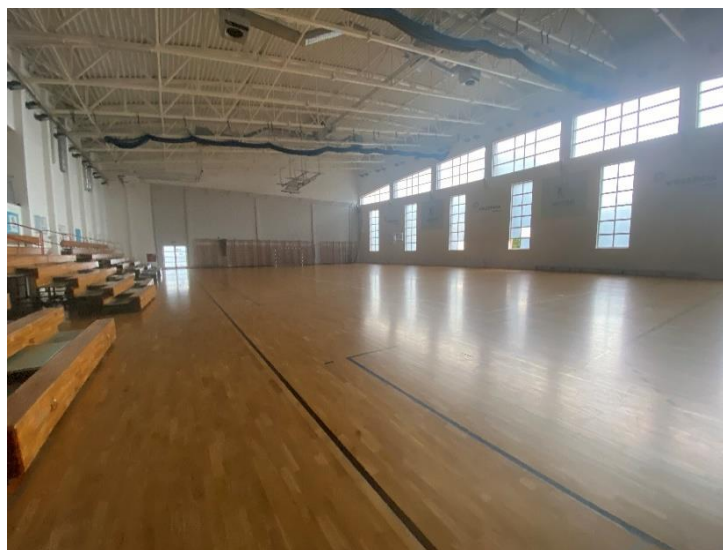
W ewidencji na dzień 31.12.2023 r. było 48 obiektów, skontrolowano 13 z nich. Do tej grupy zaliczane są obiekty, które wyszczególniono w poniższej tabeli:

Lp.	Obiekty	Liczba obiektów wg. ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których wydano zalecenia pokontrolne
1.	Firmy Transportowe	3	1	0
2.	Stacje paliw	14	2	0
3.	Obiekty sportowe	5	3	1 (zalecenia) 1(decyzja administracyjna)
4.	Muzea	1	0	0
5.	Ośrodki kultury	4	0	0
6.	Biblioteki	3	0	0
7.	Sale zabaw	4	0	0

8.	Perony PKP	7	1	1
9.	Przystanek PKS	1	1	0
10.	Firmy sprzątające	1	1	0
11.	Zakłady pogrzebowe	5	4	1
	Razem	48	13	4

Tabela 3. Inne obiekty użyteczności publicznej

Obiekty sportowe

Zdjęcie 4. Stadion Miejski WOSR Września

W 2023 roku pod nadzorem znajdowało się **5** obiektów tej grupy. Przeprowadzono **3** kontrole w **3** obiektach:

- w **1** obiekcie stwierdzono nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego obiektu, które skutkowały wszczęciem postępowania i wydaniem decyzji administracyjnej,
- w **1** obiekcie wydano zalecenia pokontrolne dotyczące doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego: kasetony sufitowe, ściany, drzwi, grzejniki oraz wykładzinę podłogową.

Stacje paliw

Pod nadzorem znajdowało się **14** stacji paliw. W roku 2023 przeprowadzono **2** kontrole w **2** obiektach.

Kontrole wykazały, że pomieszczenia i urządzenia są utrzymane w dobrym stanie sanitarno-technicznym i sanitarno-porządkowym. Stacje paliw skontrolowano także w zakresie spełnienia wymagań określonych w art. 23 r ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Podczas kontroli przeprowadzonych w roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Zakłady pogrzebowe

Źródło: iStock (istockphoto.com)

W ewidencji znajduje się **5** obiektów tej grupy. W 2023 r. przeprowadzono **5** kontroli w **4** obiektach. Obiekty świadczą usługi pogrzebowe w zakresie transportu zwłok lub szczątków ludzkich, kompleksowej obsługi pogrzebów, sprzedaży trumien, urn kremacyjnych i innych utensylii oraz ekshumacji zwłok.

Zakład Usług Pogrzebowych we Wrześni, jako jedyna firma na terenie powiatu wrzesińskiego, posiada podpisaną umowę na odbiór zwłok z wypadków. Każda z firm pogrzebowych posiada pomieszczenie do przygotowywania zwłok do pochówku wyposażone w:

- instalację ciepłej i zimnej wody,
- stół ze stali nierdzewnej,
- wentylację grawitacyjną i/lub mechaniczną,
- łatwo zmywalne, nienasiąkliwe, gładkie i nieśliskie oraz odporne na działanie produktów dezynfekujących ściany, posadzki i urządzenia.

Podczas kontroli przeprowadzonej w roku sprawozdawczym nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wydano zalecenia pokontrolne dotyczące pomieszczeń znajdujących się w budynku zlokalizowanego na cmentarzu komunalnym we Wrześni. Zalecono doprowadzić do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego:

- sufit oraz ściany w pomieszczeniu gospodarczym,
- okno znajdujące się w przedsionku prowadzącym do kabin ustępowych,
- ścianę w korytarzu prowadzącym do pomieszczenia przygotowywania zwłok oraz ceremonii pogrzebowej,
- kaloryfer znajdujący się w przedsionku prowadzącym do kabin ustępowych,
- sufit w pomieszczeniu przygotowywania zwłok.

Podczas kontroli zakładów pogrzebowych skontrolowano **4** samochody przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich:

- wnętrza samochodów utrzymane w dobrym stanie porządkowo – sanitarnym - podłoga w części przeznaczonej na umieszczenie trumny lub pojemnika na zwłoki lub szczątki ludzkie wyłożona materiałem łatwo zmywalnym i odpornym na działanie środków dezynfekujących,

- pojazdy trwale oznakowane w sposób wskazujący na jego przeznaczenie, z wpisem w dowodzie rejestracyjnym o jego przeznaczeniu,
- kabiny kierowcy odizolowane od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich,
- samochody posiadały zabezpieczenia przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie podczas przewozu.

Podczas przeprowadzonych kontroli firm usługowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przystanki autobusowe

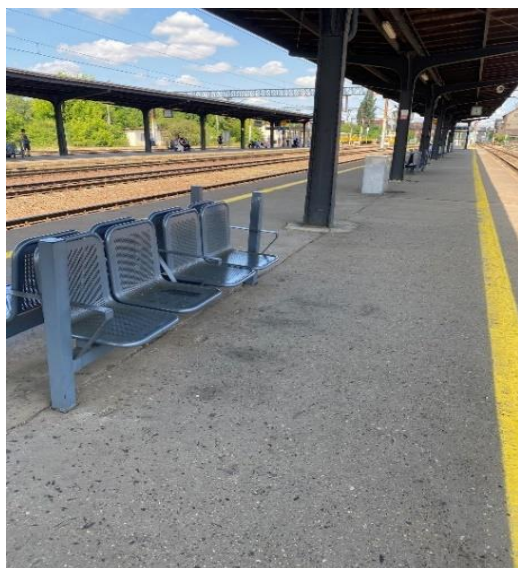
Zdjęcie 5. Przystanek PKS Pzdzry

Zdjęcie 6. Przystanek PKS Pzdzry

Pod nadzorem PSSE we Wrześni znajduje się 1 przystanek autobusowy w miejscowości Pzdzry. Obiekt składa się z dwóch wiat przystankowych zadaszonych oraz placu manewrowego dla autokarów. Wiaty wyposażone są w ławki dla podróżnych, tablice informacyjne z rozkładem jazdy oraz kosze na odpady komunalne. Stan sanitarno-techniczny obiektu zachowany.

Perony PKP

Zdjęcie 7. Peron PKP Września

Zdjęcie 8. Peron PKP Wrześni

Pod nadzorem PSSE we Wrześni znajduje się 7 peronów PKP: Września, Nekla, Podstolice, Marzenin, Orzechowo, Chwalibogowo oraz Gutowo Wielkie. W 2023 roku przeprowadzono kontrolę sanitarną peronu PKP we Wrześni. Peron utwardzony, utrzymany w czystości, oświetlony. Elementy małej architektury tj. ławki, tablice informacyjne w dobrym stanie technicznym, nieskorodowane. Peron wyposażony w odpowiednią ilość pojemników na odpady komunalne.

Wydano zalecenia pokontrolne dotyczące:

- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścianę przy suficie oraz płytę sufitową przy wejściu do przejścia podziemnego (tunelu),
- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego ścianę przy schodach prowadzących na peron nr 2,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego podłogę w przejściu podziemnym (tunelu).

Firmy transportowe

Źródło: iStock (istockphoto.com)

W 2023 roku przeprowadzono kontrolę jednej firmy transportowej, która posiada do dyspozycji 3 autokary dalekobieżne oraz 2 busy kursujące na trasach krajowych. Podczas kontroli dostępny był jeden autokar dalekobieżny, kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Firmy sprzątające

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrześni znajduje się **1** firma sprzątająca. W 2023 roku przeprowadzono **1** kontrolę ww. obiekcie.

Firma zajmuje się kompleksowymi usługami w zakresie sprzątania budynków i obiektów przemysłowych na terenie powiatu wrzeńskiego i okolic. W zakresie usług m.in. jest: codzienne kompleksowe sprzątanie pomieszczeń, serwis dzienny, mycie okien, prace na wysokości przy użyciu specjalistycznego sprzętu, czyszczenie wykładzin oraz tapicerki, pranie wertikali, polimeryzacja podłóg.

Zakład posiada opracowany Plan Utrzymania Czystości w Obiekcie, w którym znajdują się procedury i instrukcje związane z wykonywaniem usług porządkowo-czystościowych. Skontrolowano postępowanie z sprzętem porządkowym i środkami czystości. Przeanalizowano terminy ważności preparatów myjących i dezynfekujących. Podczas kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono.

2.6. Pływalnie (kryte i odkryte)

Zdjęcie 9. Basen rekreacyjny w Orzechowie

Zdjęcie 10. Basen WOSR Września

Pod nadzorem tutejszej stacji znajdują się **2** baseny odkryte prowadzące działalność sezonową w okresie letnim oraz **1** pływalnia kryta całoroczna znajdująca się w budynku hotelu.

Prowadzony jest stały nadzór sanitarny wraz z monitoringiem jakości wody.

W 2023 r. skontrolowano ww. obiekty, przeprowadzono **3** kontrole sanitarne w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego, sprzętu i wyposażenia; zagadnień procesu uzdatniania i dezynfekcji wody basenowej; oceny realizacji obowiązku prowadzenia kontroli wewnętrznej zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach; postępowania z odpadami komunalnymi; przestrzegania zapisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu wyrobów tytoniowych.

Kontrole sanitarne nie wykazały uchybień. Mandatów nie nałożono.

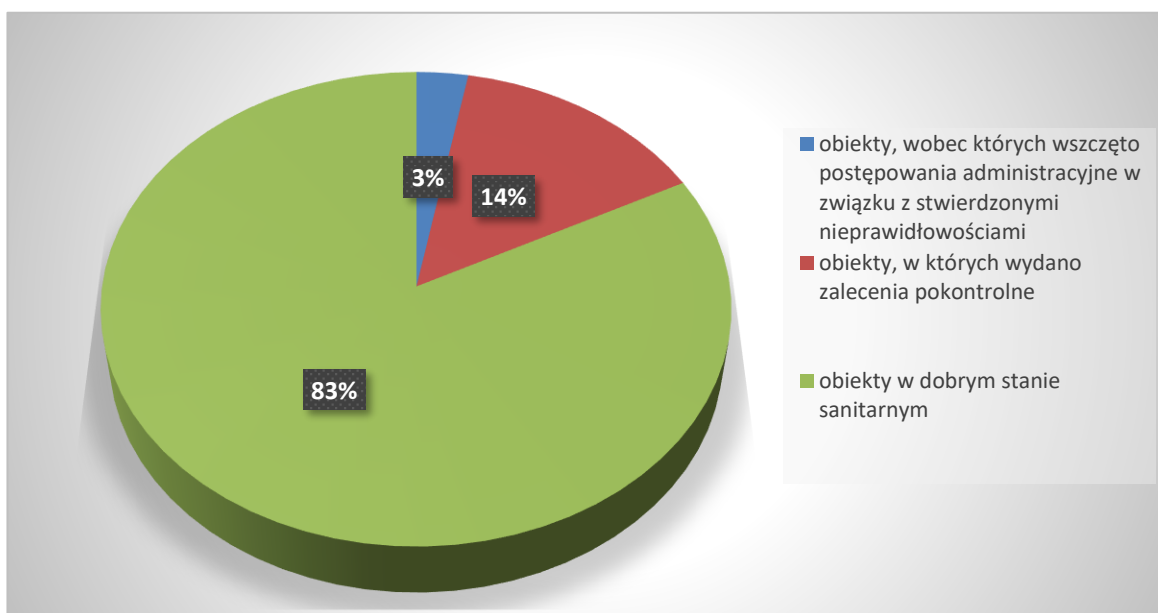
W przypadku pływalni krytej (hotelowej) wydano zalecenia pokontrolne dotyczące:

- zniszczonych powierzchni krzeseł obrotowych używanych przez terapeutów podczas zabiegów kosmetycznych świadczonych w SPA; ościeżnic drzwiowych prowadzących do szatni damskiej i męskiej, pomieszczenia gospodarczego oraz do łazienki przy gabinetach kosmetycznych; 3 lampionów dekoracyjnych znajdujących się na hali basenowej; ławek w szatni damskiej i męskiej przy hali niecek basenowych,
- dokonywania bieżącej aktualizacji komunikatu w przypadku wystąpienia zmian jakości wody na pływalni.

Wszystkie pływalnie posiadały zatwierdzony przez PPIS we Wrześni harmonogram pobierania próbek wody do badań z częstotliwością i zakresem zgodnym z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach.

Nadzór nad jakością wody:

- ogółem do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej pobrano łącznie **401** próbek wody,
- nieprawidłowości stwierdzono w **72** próbkach wody (**41** w basenie krytym, **31** w basenach sezonowych),
- przekroczenia dotyczyły parametrów tj.: *Pseudomonas aeruginosa*, ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C, THM, chloroformu, mętności oraz utlenialności. W większości były to przekroczenia parametrów służących do oceny funkcjonowania systemu uzdatniania wody na pływalni i nie miały bezpośredniego wpływu na zdrowie użytkowników obiektów,
- zarządcy pływalni podejmowali wszelkie działania zmierzające do poprawy jakości wody,
- w przypadku 1 basenu sezonowego konieczne było unieruchomienie funkcjonowania niecek basenowych z powodu wystąpienia bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w ilości 34 jtk/100 ml w wodzie pochodzącej z systemu cyrkulacji, w związku z czym niecki zostały wyłączone z użytkowania w dniach 26.07.2023 r. - 28.07.2023 r. Basen został ponownie uruchomiony po uzyskaniu pozytywnego wyniku badania wody,
- w przypadku 1 basenu całorocznego (hotelowego) konieczne było unieruchomienie funkcjonowania niecek jacuzzi nr 1 i nr 2 ze względu na przekroczenie liczby bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w ilości >100 jtk/100ml. Niecki jacuzzi wyłączone były z użytkowania w dniach 11.05.2023 r. – 23.05.2023 r. Niecki ponownie uruchomiono po uzyskaniu pozytywnego wyniku badania wody,
- dodatkowo wykonano **20** badań w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella sp.* w nieckach basenowych, systemie cyrkulacji i pryszniców zlokalizowanych w zespołach higieniczno-sanitarnych obiektów. Analiza laboratoryjna wykazała obecność bakterii *Legionella sp.* w przypadku 1 badania wykonanego na pływalni krytej (hotelowej) w niecce jacuzzi nr 2 w ilości 13 jtk/100 ml, w związku z czym unieruchomiono funkcjonowanie niecki w dniach od 24.02.2024 r. do 03.03.2023 r. Strona poinformowała o podjętych działaniach naprawczych polegających na regulacji procesów uzdatniania wody, a przedstawione badanie kontrolne wody potwierdziło skuteczność działań korygujących.

Wykres 1. Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w 2023 roku

2.7. Interwencje

W roku sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni wpłynęło **5** interwencji w zakresie:

- 1) niewłaściwego stanu porządkowego garażu znajdującego się przy posesji zlokalizowanej w gminie Miłosław,
- 2) nieprzestrzegania właściwej higieny pracy przy świadczeniu usług kosmetycznych,
- 3) wystąpienia wszawicy u dzieci,
- 4) niewłaściwego gospodarowania nieczystościami płynnymi w bloku wielorodzinnym na terenie gminy Września,
- 5) wykorzystania budynku garażu na prowadzenie działalności w zakresie usług funeralnych.

W wyniku prowadzonego postępowania stwierdzono, że 2 interwencje potwierdziły zgłoszone nieprawidłowości, natomiast w 3 przypadkach interwencje wg, właściwości przekazano innym organom.

W roku 2023 poza działaniami wyżej opisanymi, podobnie jak w latach ubiegłych zaopiniowano i wydano zgody dotyczące:

- **8** przywozów zwłok z zagranicy;
- **1** wywóz urny za granicę;
- **1** wywóz trumny za granicę;

Wydano **30** decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich; wydano **4** opinie sanitarne związane z imprezami masowymi organizowanymi na terenie powiatu wrzesińskiego.

W 2023 r. sprawowano nadzór nad obiektami przeznaczonymi na pobyt Uchodźców z Ukrainy. Przeprowadzono **13** kontroli w **6** punktach znajdujących się na terenie powiatu wrzesińskiego: **4** obiekty znajdują się na terenie miasta Września, **1** w gminie Września oraz **1** w gminie Kołaczkowo. Kontrole miejsca pobytu przeznaczonego dla Uchodźców prowadzone były w zakresie:

- higieny produkcji żywności i jej serwowania;
- utrzymania właściwego stanu sanitarno-higienicznego;
- zapewnienia środków służących do utrzymania higieny;
- zapewnienia odpowiedniej ilości pojemników na odpady stałe;
- zapewnienia obsługi odpowiedzialnej za utrzymanie bieżącej czystości;
- zapewnienia toalet z dostępem do bieżącej wody.

Podczas przeprowadzanych wizji nie zaobserwowano problemów oraz zagrożeń sanitarno-epidemiologicznych.

3. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Źródło. iStock (istockphoto.com)

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrześni w 2023 r. znajdowało się **158 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**:

- **2** placówki lecznictwa zamkniętego (w tym szpital jednodniowy),
- **156** placówek lecznictwa otwartego (w tym 44 podmiotów leczniczych i 112 praktyk zawodowych).

Kontrolą objęto **25** obiektów, przeprowadzono **33** kontrole.

3.1. Placówki lecznictwa zamkniętego

W 2023 roku kontrolą objęto **Szpital Powiatowy we Wrześni**, przeprowadzono **4** kontrole.

Źródło. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Szpital_Powiatowy_Wrze%C5%Bnia.jpg

Pomieszczenia i urządzenia placówki odpowiadają odpowiednio do rodzaju wykonywanej działalności leczniczej oraz zakresu udzielanych świadczeń zdrowotnych wymaganiom określonym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. z 2022 r. poz. 402). Placówka lecznicza była niedostosowana w zakresie Oddziału Hospicyjno-Paliatywnego oraz Oddziału Dziecięcego - pomieszczenia i urządzenia ww. oddziałów zostały dostosowane w 2022 roku.

W Szpitalu Powiatowym we Wrześni w związku z decyzjami administracyjnymi wydanymi w 2021 r. oraz w 2022 r. (po przeprowadzonych kontrolach kompleksowych) poprawie uległ stan techniczny niektórych pomieszczeń placówki oraz wyposażenia pomieszczeń. Doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-technicznego m.in.:

- podłogę na korytarzu, drzwi i futryny do sal pacjentów oddziału Hospicyjno-Paliatywnego;
- podłogę w pomieszczeniu chłodni do przechowywania zwłok;
- podłogę w pomieszczeniu magazynowania odpadów;
- ściany przy wejściu do łazienki ogólnodostępnej na oddziale Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego;
- ściany w pomieszczeniu sterylizatorni, w którym przyjmowane są narzędzia do sterylizacji;
- ścianę przy drzwiach łazienkowych w pokoju nr 30 w oddziale rehabilitacyjnym;
- ściany głównego korytarza na parterze oraz ściany klatki schodowej w budynku przychodni;
- drzwi przy gabinecie diagnostyczno-zabiegowym nr 2 w budynku przychodni;
- regały, ściany, krzesła, kozetki w pomieszczeniach sterylizatorni, w pracowni rehabilitacji i fizjoterapii oraz w gabinetach lekarskich w poradni ortopedycznej i gabinecie diagnostyczno-zabiegowym w budynku przychodni.

W trakcie kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2023 roku dokonano oceny bieżącego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń i urządzeń w komórkach organizacyjnych szpitala. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego m.in.:

- podłogi, ścian, sufitów, futryn drzwiowych na: Oddziale Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, Oddziale Wewnętrznym, Oddziale Hospicyjno-Paliatywnym, Oddziale Ginekologiczno-Położniczym, Oddziale Ortopedii i Traumatologii Narządów Ruchu, Oddziale Chirurgii Ogólnej, Magazynie Brudnej Bielizny, Pracowni USG, Oddziale Chemioterapii Diennej, Oddziale Rehabilitacji Diennej,
- wyposażenia m.in. stolików, foteli, szaf, kozetki, krzeseł, stojaka do kroplówek na: Oddziale Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, Oddziale Wewnętrznym, Oddziale Chirurgii Ogólnej, Oddziale Rehabilitacji Diennej, Oddziale Ginekologiczno-Położniczym, Magazynie Bielizny Czystej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w związku z stwierdzonymi nieprawidłowościami wydał decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

W 2023 roku z sieci wewnętrznej szpitala pobrano **16 prób** wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* sp. :

- a) w ramach kontroli urzędowej wykonanej przez PPIS we Wrześni pobrano **4** próby, które nie wykazały przekroczenia wartości parametrycznej określonej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,
- b) w ramach kontroli wewnętrznej wykonanej przez podmiot pobrano **12** prób. W **2** próbach stwierdzono obecność bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w ilości przekraczającą najwyższą dopuszczalną wartość – skażenie średnie tj.:
 - oddział ginekologiczno-położniczy (izolatka) - 318 jtk/100 ml,
 - węzeł cieplny – powrót wody - 700 jtk/100 ml.

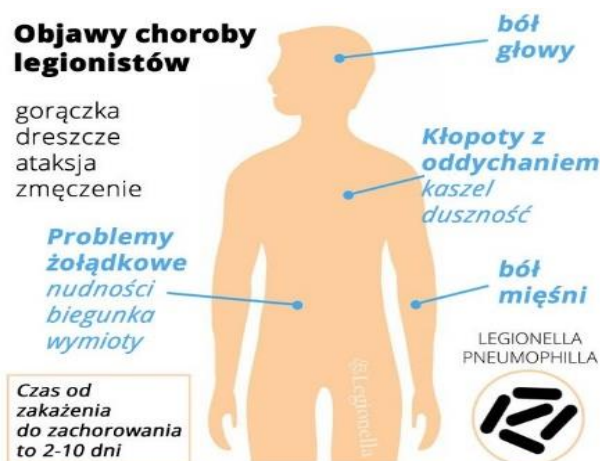
Po podjęciu działań naprawczych, polegających na dezynfekcji termicznej wody do temperatury 70⁰C, kolejna analiza wody przeprowadzona w ramach wewnętrznej kontroli nie wykazała obecności bakterii.

Źródło: iStock (istockphoto.com)

Bezpieczna liczba mikroorganizmów *Legionelli* sp. nie zagrażająca bezpieczeństwu zdrowotnemu, przy której nie ma konieczności podejmowania działań naprawczych w systemie instalacji wody ciepłej, określona w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi wynosi **<100 jtk/100 ml**, natomiast w przypadku oddziałów, w których przebywają pacjenci o obniżonej odporności **<50 jtk/1000ml**.

Bakterie z rodzaju *Legionella* sp. namnażają się w temperaturze od 20 do 50 stopni Celsjusza. Do zakażenia dochodzi drogą wziewną, poprzez wdychanie zakażonego aerozolu, który dostaje się do płuc. Najczęściej dzieje się to podczas przebywania w miejscach o dużej koncentracji drobnoustrojów na cząsteczkach rozproszonej wody. Wdychanie skażonego aerozolu może prowadzić do zakażenia, czego skutkiem jest choroba legionistów, przebiegająca m.in. jako zapalenie płuc.

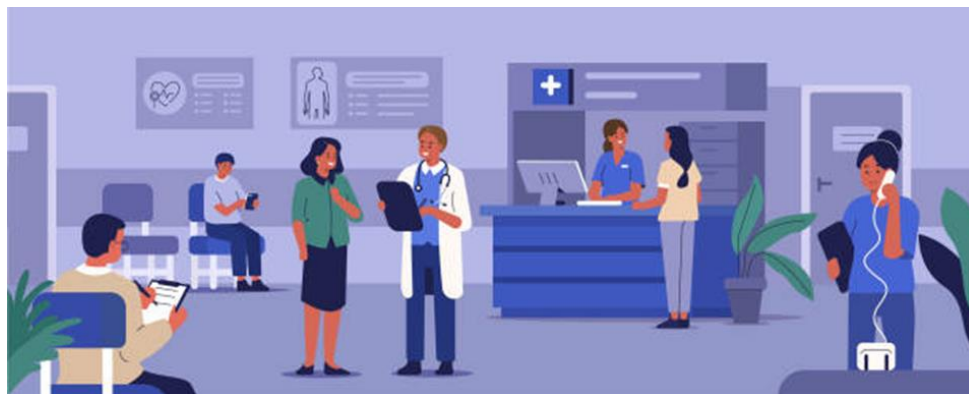

Źródło: iStock (istockphoto.com)

Bakteriami z rodzaju *Legionella sp.* nie można się zakazić poprzez picie skażonej wody lub od innych osób.

Szpital jednodniowy – w roku sprawozdawczym obiekt został zaplanowany do kontroli kompleksowej, jednak z uwagi na czas kontroli wszystkich organów kontrolujących w placówce medycznej w 2023 r. wynikający z art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236) odstąpiono od wszczęcia kontroli.

3.2. Placówki leczenia otwartego

Źródło. iStock (istockphoto.com)

Liczba placówek skontrolowanych w 2023 roku:

działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze

- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice
- ogółem:

13

- medyczne laboratoria diagnostyczne:

1

- zakłady rehabilitacji leczniczej

1

- inne

4

działalność lecznicza wykonywana przez praktykę zawodową

- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem:

2

– grupowe praktyki lekarskie:	2
– inne	1
RAZEM:	24

W 2023 r. przeprowadzono **29** kontroli, podczas których w **5** obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego:

- a) w 1 placówce z grupy „przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznicze”:
 - brak umywalki z baterią z ciepłą i zimną wodą w gabinecie, w którym odbywają się szczepienia dzieci zdrowych;
 - niewłaściwy stan sanitarny ściany przy kozetce w gabinecie lekarskim na której stwierdzono ubytek tynku, odprysk farby,
- b) w 1 placówce z grupy z „zakłady rehabilitacji leczniczej”:
 - wyszczerbioną i łuszczącą się farbę na stelażu kozetki w pomieszczeniu światłoterapii;
 - wyszczerbione siedzisko krzesła w pomieszczeniu magnetoterapii;
 - spękane, uszkodzone obicie 2 kozetek w „sali gimnastycznej”;
 - odpryski farby na stelażu krzesła w pomieszczeniu „sali gimnastycznej”;
 - uszkodzony blat i okleina stolika w pomieszczeniu kinezyterapii;
 - łuszczącą się farbę na stelażu parawanu w „sali gimnastycznej”;
 - pęknięcia na ścianie w sali kinezyterapii;
 - pęknięte płytki ceramiczne na ścianie w pomieszczeniu WC dla personelu;
 - brak plastikowego wykończenia (zaśleпки) parapetu w korytarzu,
- c) w 1 placówce z grupy z „indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie” (działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze), w której prowadzona jest działalność w zakresie opieki zdrowotnej laryngologa, ortopedy, pracowni USG, pracowni Rtg stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny:
 - ściany w korytarzu poniżej poziomu parteru, na której stwierdzono zarysowanie;
 - narożnik ścienny przy cokole podłogowym w korytarzu poniżej poziomu parteru, na którym stwierdzono odparzenia farby emulsyjnej,
- d) w 1 placówce z grupy z „grupowe praktyki lekarskie” (działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze), w której prowadzona jest działalność specjalistycznej praktyki lekarskiej tj. chirurga ogólnego, ortopedy, neurologa, pediatry, neurochirurga, dermatologa, reumatologa, urologa, chirurga onkologa, ginekologa stwierdzono:
 - uszkodzone (wytartą okleinę, dziury) obicia podłokietników foteli lekarskich zlokalizowanych w 4 gabinetach lekarskich;
 - brak zlewu baterią oraz dozownik ze środkiem dezynfekcyjnym w pomieszczeniu porządkowym,
- e) w 1 placówce z grupy z „inne” (działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze) to gabinet pielęgniarki szkolnej realizującej w gabinecie opiekę zdrowotną nad uczniami w zakresie profilaktycznej opieki zdrowotnej oraz promocji zdrowia, stwierdzono niewłaściwy stan sanitarny:

- szafek na których stwierdzono zniszczone, wyszczerbione cokoły;
- listwy przypodłogowej, która była pęknięta i uszkodzona;
- ściany przy listwie przypodłogowej między lodówką a szafą, na której stwierdzono ubytki tynku i odpryski farby olejnej oraz dziury w ścianie;
- rury od instalacji wodno-kanalizacyjnej, na której stwierdzono odpryski i łuszczącą się farbę oraz rdzę.

W związku z powyższymi nieprawidłowościami wobec podmiotów prowadzono postępowanie administracyjne

3.3. Utrzymanie bieżącej czystości i porządku.

Źródło. iStock (istockphoto.com)

W szpitalu za utrzymanie czystości odpowiada firma zewnętrzna, która świadczy usługi w zakresie kompleksowego utrzymania czystości i transportu wewnętrznego. W zakresie sprzątnięcia i dezynfekcji powierzchni pomieszczeń szpitala oraz postępowania ze sprzętem nie stwierdzono nieprawidłowości.

W placówkach leczenia otwartego nie stwierdzono nieprawidłowości pod względem sanitarno-porządkowym. Utrzymaniem bieżącej czystości i porządku zajmują się pracownicy podmiotów leczniczych lub firmy zewnętrzne świadczące usługi w zakresie utrzymania czystości. Stwierdzono prawidłowe stosowanie preparatów dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania, dobrane i stosowane prawidłowo zgodnie z przeznaczeniem i zagrożeniem, z aktualnymi datami ważności.

Podczas przeprowadzanych kontroli w placówkach leczenia otwartego w:

- a) **9** stwierdzono uwagi do obowiązujących w podmiotach procedur w zakresie braku zapisów dotyczących m.in.:
 - częstotliwości sprzątanym powierzchni;
 - postępowania ze sprzętem służącym do utrzymania czystości;
 - podziału sprzętu i ściereczek w zależności od rodzaju sprzątanym strefy;
 - wskazania osoby odpowiedzialnej za sprzątnięcie;
 - aktualnie stosowanych preparatów dezynfekcyjnych oraz stężeń stosowanych preparatów,
- b) **3** placówkach brak udokumentowania zapoznania się pracowników z procedurą w postaci złożonych podpisów pod procedurą lub w postaci załącznika do procedury,
- c) **11** placówkach zalecono prowadzenie zapisów z zużycia środków do dezynfekcji, ze szczególnym uwzględnieniem preparatów do dezynfekcji rąk, w celu potwierdzenia

skutecznego wdrożenia obowiązujących w placówkach procedur.

3.4. Odpady medyczne

Źródło: iStock (istockphoto.com)

Podczas kontroli w podmiotach medycznych weryfikowano zasady zbierania odpadów, czas ich magazynowania, warunki transportu wewnętrznego. Szczegółowej inspekcji podlegały procesy segregacji poszczególnych odpadów na stanowiskach pracy, sprawdzano także prawidłowość oznakowania pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów medycznych, dokumentację potwierdzającą odbiór odpadów i ich unieszkodliwianie.

Wszystkie skontrolowane placówki posiadały podpisane umowy z specjalistycznymi firmami transportowymi odbierającymi i przekazującymi odpady do utylizacji oraz dokumenty potwierdzające przekazywanie odpadów do utylizacji: karty przekazania odpadów, karty ewidencji odpadów.

Ponadto kontroli podlegały również obowiązujące w placówkach leczniczych procedury regulujące sposób postępowania z odpadami medycznymi. Podczas kontroli w 2 placówkach lecznictwa otwartego stwierdzono uwagi do istniejących procedur w zakresie braku zapisów dotyczących m.in.:

- prowadzenia rejestru z monitoringu temperatury w lodówce z odpadami medycznymi;
- prowadzenia rejestru z czynności mycia i dezynfekcji lodówki na odpady, każdorazowo po jej opróżnieniu;
- kto odpowiada za prawidłowe oznakowanie pojemnika do odpadów medycznych oraz za prawidłową ich segregację;
- braku rejestrów dotyczących mycia i dezynfekcji pojemnika przeznaczonego do transportu odpadów medycznych.

3.5. Środki ochrony indywidualnej i zbiorowej

Źródło: iStock (istockphoto.com)

We wszystkich skontrolowanych obiektach dostępne były oraz stosowane odpowiednie do zagrożenia środki ochrony indywidualnej i zbiorowej.

Szpital posiada urządzenie/dystrybutor do wydawania czystej odzieży ochronnej dla personelu medycznego. Każda zatrudniona osoba posiada tzw. "kartę dostępu", przy pomocy której pobiera i zdaje odzież. Weryfikacja pobrania lub zdania odzieży odbywa się za pomocą karty. Dla Szpitala Powiatowego we Wrześni Sp. z o.o. w restrukturyzacji usługi pralnicze świadczy firma zewnętrzna, z którą strona zawarła umowę na świadczenie usług pralniczych wraz z dzierżawą bielizny i odzieży ochronnej, jak również transport, załadunek i wyładunek. Ilość bielizny w szpitalu jest dostosowana do potrzeb oddziałów.

W podmiotach lecznictwa otwartego stosowana jest bielizna jednorazowa tj. ręczniki, prześcieradła na kozetki, fartuchy flizelinowe. Bielizna przechowywana jest w wydzielonych szafkach lub w wydzielonych miejscach w magazynach.

Wielokrotnego użycia są fartuchy pielęgniarek i lekarzy, które przechowywane są w wydzielonych częściach szaf w pomieszczeniach socjalnych. Zachowana jest segregacja odzieży ochronnej i osobistej.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego bielizny, natomiast w 1 placówce stwierdzono uwagę do obowiązującej w podmiocie leczniczym procedury postępowania z bielizną, dotyczącą braku zapisu miejsca przechowywania zarówno czystej jak i brudnej bielizny.

Na stwierdzone uwagi w zakresie obowiązujących procedur były wystosowywane do podmiotów leczniczych pisma z art. 30 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej zawiadamiające o konieczności dokonania odpowiednich zapisów.

Podczas przeprowadzonych kontroli w placówkach medycznych dokonywano analizy prowadzonej przez podmioty dokumentacji dotyczącej kontroli wewnętrznej, w wyniku której stwierdzono:

- w 12 placówkach konieczność prowadzenia kontroli wewnętrznej w pełnym zakresie określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

4. Podsumowanie

Na podstawie przeprowadzonych badań wody stwierdzono, że jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełniała w badanym zakresie wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla 26 wodociągów publicznych i dwóch wodociągów lokalnych. Głównym mankamentem jakościowym wody do spożycia przez ludzi na nadzorowanym terenie jest nadmierna zawartość żelaza i manganu, nie są to wielkości zagrażające zdrowiu, ale mogą powodować nieakceptowalność wody przez odbiorców z uwagi na zmiany cech organoleptycznych wody tj. barwy, mętności. Wobec wodociągu publicznego w Kaczanowie nadal obowiązuje decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia.

Na stronie internetowej PSSE we Wrześni obowiązywały komunikaty dotyczące wodociągów, w których stwierdzono pogorszenie jakości wody. W 2023 roku do tutejszego organu wpłynęła interwencja w sprawie niewłaściwego zapachu wody z wodociągu publicznego w Otocznej.

Nie odnotowano znaczących awarii urządzeń wodociągowych, mogących mieć istotny wpływ na okresowe braki w dostarczeniu wody.

W 2023 r. kontroli poddano 69 obiektów użyteczności publicznej. Skontrolowano między innymi: baseny kąpielowe, ustępy publiczne, obiekty hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria oraz inne obiekty użyteczności publicznej takie jak: stadiony, boiska, transport, stacje paliw. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej nie wykazał zagrożeń dla zdrowia ludzi. W przypadku 10 obiektów wydawano zalecenia pokontrolne, w 2 obiektach wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli.

Podczas przeprowadzonych kontroli w placówkach medycznych nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie bieżącej czystości i utrzymania porządku. Wszystkie kontrolowane podmioty lecznicze posiadały dostateczną ilość sprzętu medycznego, szczególnie jednorazowego użycia, środków ochrony indywidualnej, środków do dekontaminacji powierzchni i pomieszczeń, sprzętu stosowanego do utrzymania czystości. Na terenie powiatu wrzeńskiego w placówkach medycznych nie stwierdzono problemów z unieszkodliwianiem odpadów niebezpiecznych.

III. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE EPIDEMIOLOGII

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Źródło: Pixabay (pixabay.com)

Lp.	Jednostka chorobowa	Rok 2022		Rok 2023	
		Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
1.	Dur brzuszny	0	0	0	0
2.	Czerwonka	0	0	0	0
3.	Zatrucia pokarmowe Salmonellozy	3	3,84	3	3,84
4.	Zatrucia grzybami	0	0	0	0
5.	Botulizm	0	0	0	0
6.	Biegunka u dzieci do lat 2:	10	12,79	22	28,14
7.	Wirusowe zapalenie wątroby - ogółem, w tym:	18		12	
	WZW A	0	0	0	0
	WZW B przewlekłe	13	16,63	5	6,40
	WZW B ostre	0	0	0	0
	WZW C	3	3,84	7	8,95
	WZW B + C	0	0	0	0
	inne i nieokreślone	0	0	0	0
8.	Krztusiec	2	2,56	1	1,28
9.	Odra	0	0	0	0
10.	Różyczka	0	0	0	0
11.	Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)	1	1,28	1	1,28
12.	AIDS	0	0	1	1,28
13.	Borelioza	17	21,75	19	24,31
14.	Osoby ze styczności i narażenia na wściekliznę / potrzeba szczepień	8	10,23	7	8,95

Tabela 1. Zachorowania na niektóre choroby zakaźne w latach: 2022 - 2023

1.1. Zatrucia i zakażenia pokarmowe

Źródło: Pixabay (pixabay.com)

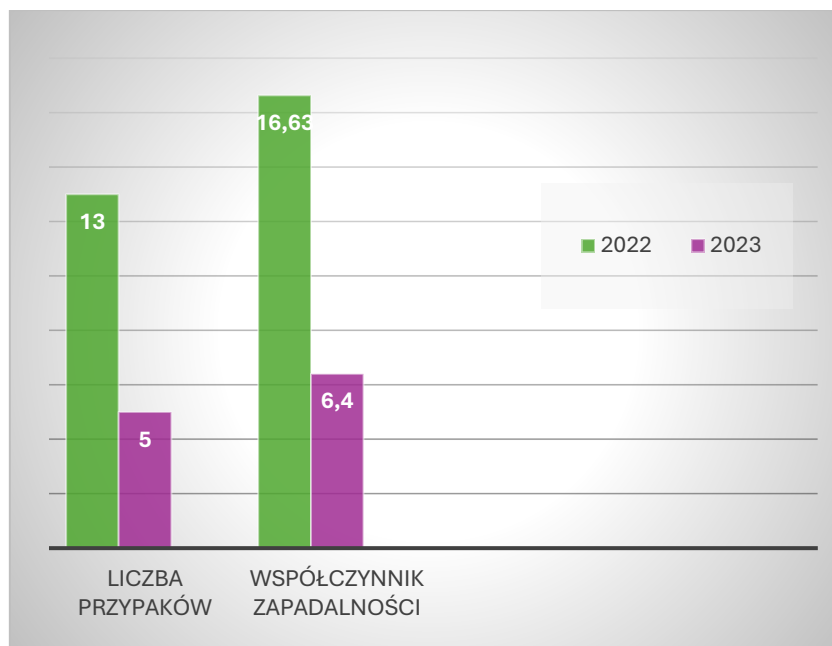
Liczba zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella* wyniosła 3 przypadki; w roku 2022 zarejestrowano również 3 przypadki; wszystkie przypadki zostały potwierdzone laboratoryjnie. Przyczyną wszystkich zatruc była bakteria *Salmonella Enteritidis*. W roku 2023 nie odnotowano zachorowań na dur brzuszny, dury rzekome, zatrucia wywołane enterotoksyną gronkowcową oraz grzybami.

1.2. Wirusowe zapalenia wątroby

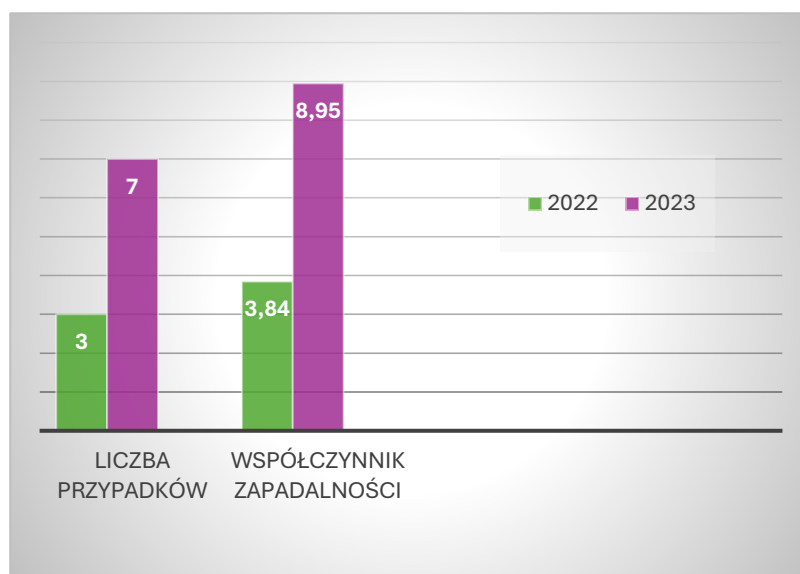
Źródło: Pixabay (pixabay.com)

W 2023 jak i w 2022 roku nie zarejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A. Odnotowano spadek zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B - w roku 2022 zarejestrowano 13 przypadków WZW typu B, natomiast w roku 2023 zarejestrowano 5 przypadków tej choroby.

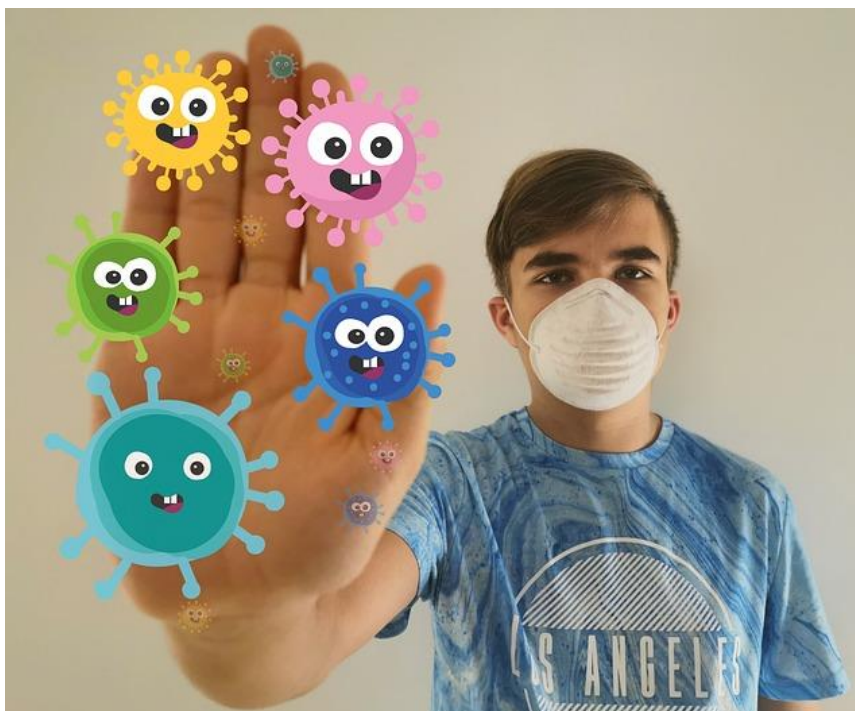
Rysunek 1. Wirusowe zapalenia wątroby typ B – przewlekłe zachorowalność i zapadalność w latach: 2022-2023

W 2023 roku odnotowano wzrost zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu C – w roku 2022 odnotowano 3 przypadki, natomiast w roku 2023 odnotowano 7 przypadków.

Rysunek 2. Wirusowe zapalenia wątroby typ C – przewlekłe zachorowalność i zapadalność w latach: 2022-2023

1.3. Choroby wieku dziecięcego.

Źródło: Pixabay (pixabay.com)

W 2023 roku odnotowano jeden przypadek ostrego porażenia wiotkiego u dziecka w wieku 13 lat z rozpoznaniem Zespołu Guillaina-Barrego. Zachorowanie dotyczyło chłopca, zamieszkującego na wsi, hospitalizowanego. Dziecko szczepione zgodnie z kalendarzem szczepień, otrzymało szczepienie IPV w ilości 4 dawek. W 2022 roku nie odnotowano przypadków ostrych porażen wiotkich u dzieci w wieku 0-14 lat.

W 2023 roku odnotowano 1 przypadek zachorowania na nagminne zapalenie przyusznic, podobnie jak w roku 2022. Przypadek dotyczył kobiety, lat 31, zamieszkałej na wsi, leczonej ambulatoryjnie. U chorej stwierdzono obrzęk i bolesność ślinianek przyusznych oraz gorączkę.

W 2023 r. zarejestrowano jedno zachorowanie na krztusiec. Zachorowanie dotyczyło dziewczynki, w wieku 13 lat, zamieszkałej na wsi, leczonej ambulatoryjnie. Wykonano badania ELISA przeciwciał klasy IgA oraz IgG. Dziecko zaszczepione dwoma dawkami DTP, dwoma dawkami preparatu Pentaxim oraz jedną dawką preparatu Boostrix (czas od ostatniej dawki do zachorowania to 7 lat). To o jedno zachorowanie mniej niż w roku 2022, w którym zarejestrowano dwa zachorowania na krztusiec.

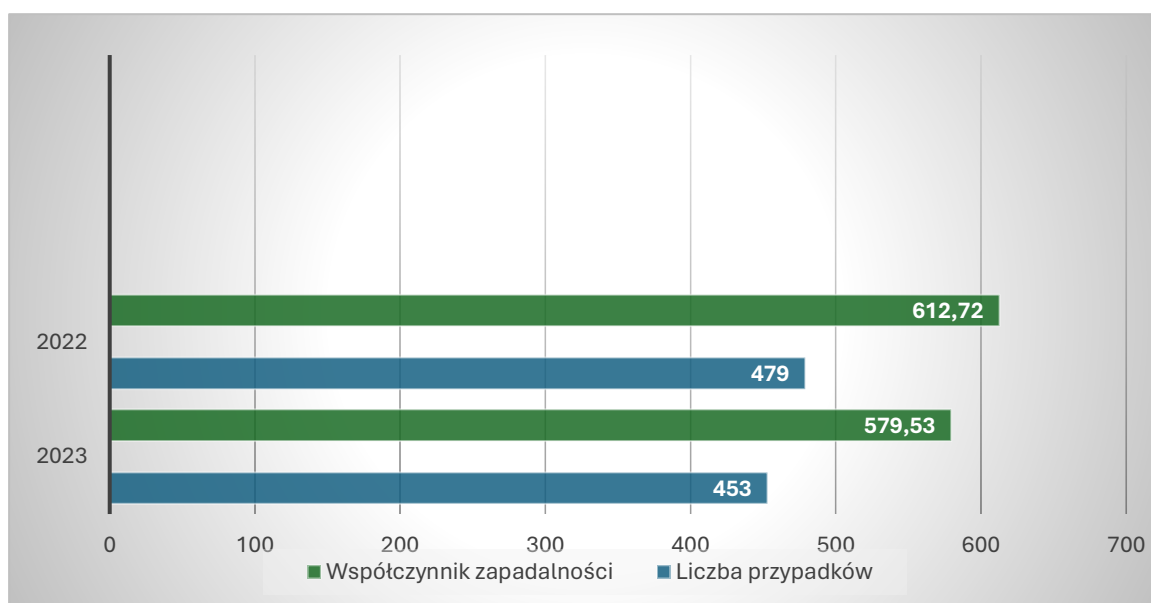
W roku sprawozdawczym podobnie jak w 2022 nie zarejestrowano żadnego podejrzenia ani zachorowania na odrę na terenie powiatu wrzesińskiego.

1.4. Inne choroby

W 2023 roku nie stwierdzono żadnego zachorowania na meningokoki podobnie jak w roku 2022. W 2023 r. nie stwierdzono żadnych zachorowań na choroby wywołane *Haemophilus influenzae* (brak zachorowań również w 2022 r.).

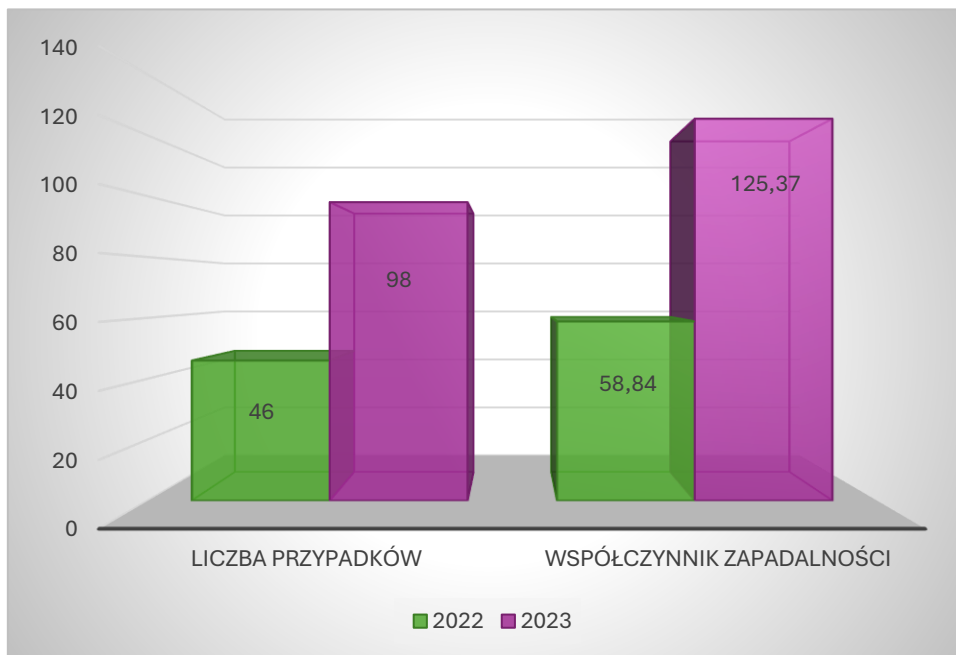
W 2023 roku zarejestrowano dwa zachorowania na chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, to o jeden przypadek więcej niż w roku 2022. W pierwszym przypadku stwierdzono posocznicę, przeprowadzono badania, w wyniku których wyizolowano *Streptococcus pneumoniae* z krwi. Zachorowanie dotyczyło kobiety w wieku 91 lat, zamieszkałej na wsi. Osoba była hospitalizowana. Brak szczepień przeciwko danej chorobie w przeszłości. Nie ustalono źródła zakażenia. W drugim przypadku stwierdzono zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych spowodowane zakażeniem *Streptococcus pneumoniae*. W omawianym przypadku wykryto również ten drobnoustroj w aspiracie oskrzelowym. Zachorowanie dotyczyło kobiety w wieku 44 lat, zamieszkałej na wsi. Osoba była hospitalizowana. Brak szczepień przeciwko danej chorobie w przeszłości. Nie ustalono źródła zakażenia.

Liczba zachorowań na ospę wietrzną kształtuje się na podobnym poziomie. W roku 2023 zarejestrowano 453 przypadki, natomiast w roku 2022 zarejestrowano 479 przypadków tej choroby.

Rysunek 3. Ospa wietrzna- zachorowalność i zapadalność w latach: 2022-2023

W 2023 r. odnotowano wyraźny wzrost zachorowań na szkarlatynę, w porównaniu do roku 2022.

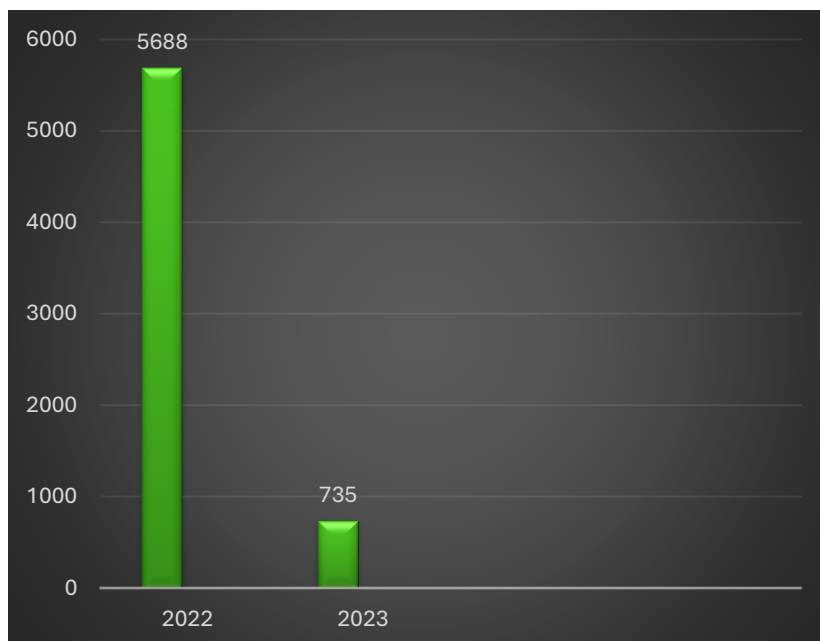

Rysunek 4. Szkarlatyna - zachorowalność w latach: 2022 - 2023

W roku 2023 zaobserwowano widoczny spadek zachorowań na COVID-19 – w powiecie wrzesińskim zarejestrowano 735 przypadków potwierdzonych, natomiast w roku 2022 – 5688 przypadków.

Źródło: Pixabay (pixabay.com)

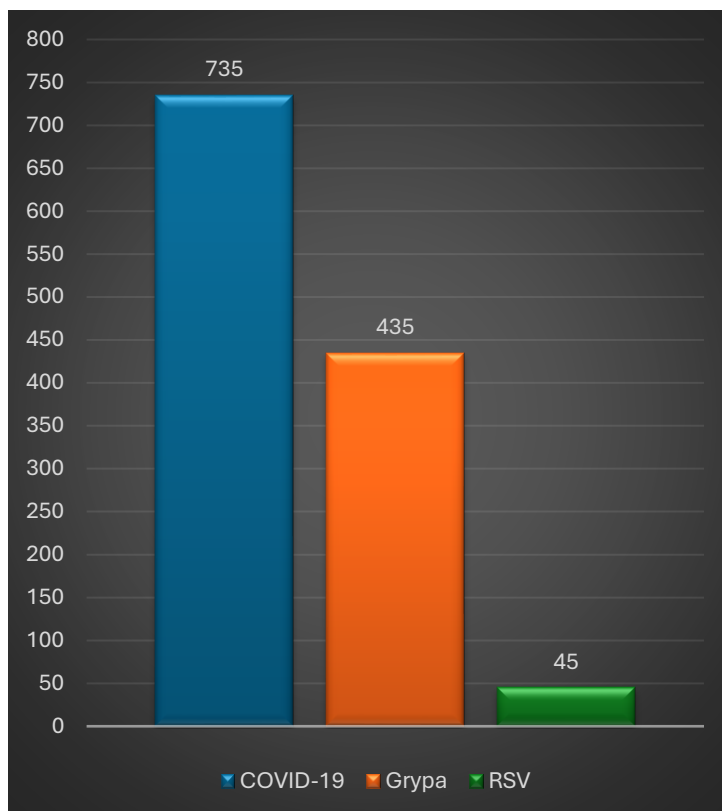

Rysunek 5. COVID-19- zachorowalność w latach 2022-2023

W 2023 r. odnotowano większą liczbę przypadków zachorowań spowodowanych wirusem grypy oraz wirusem RSV, co jest skutkiem powszechnego stosowania szybkich testów antygenowych w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i szybką diagnozą w kierunku ww. chorób.

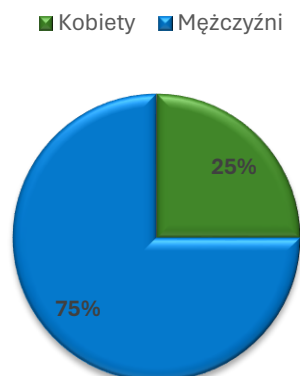
Źródło: Pixabay (pixabay.com)

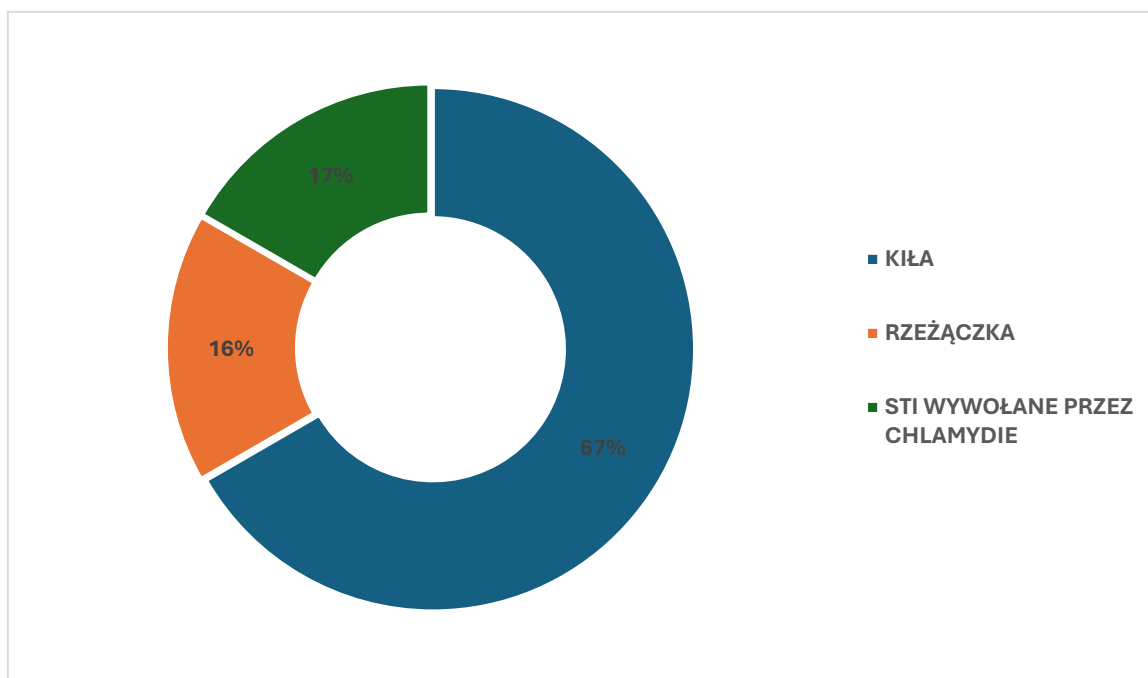
Rysunek 6. Porównanie liczby zachorowań wywołanych wirusami układu oddechowego w roku 2023

1.5. Choroby przenoszone drogą płciową (STI)

W 2023 roku zarejestrowano 12 przypadków zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową (STI). To o 2 przypadki więcej niż w roku 2022, w którym zarejestrowano 10 przypadków zachorowań. W 2023 roku 8 przypadków dotyczyło zachorowań na kiłę (o 2 przypadki więcej niż w roku 2022), dwa przypadki dotyczyły zachorowania na rzeżączkę (tyle samo co w roku 2022) oraz dwa przypadki na inne choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez *Chlamydie* (podobnie jak w roku 2022).

Rysunek 7. Liczba przypadków zachorowań na STI w roku 2023 według płci

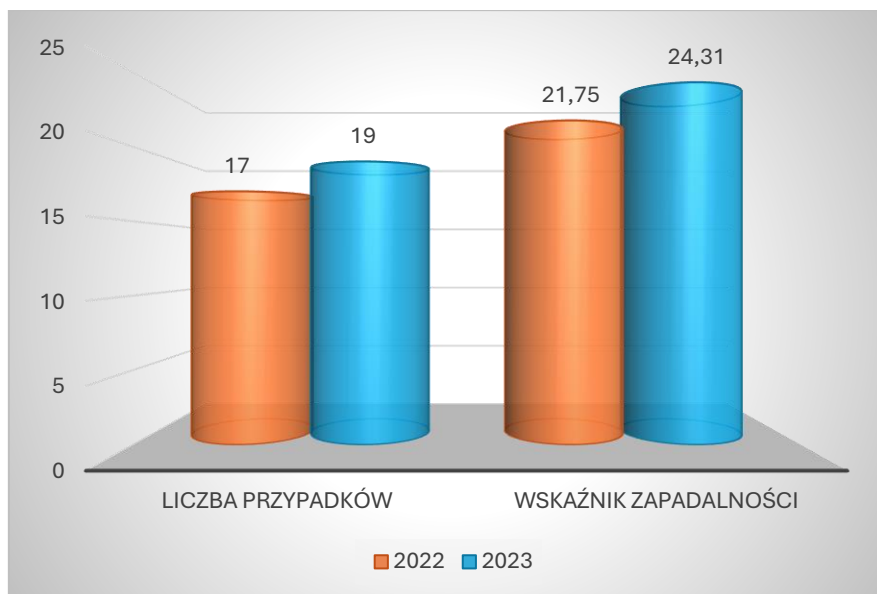
Rysunek 8. Procentowy rozkład chorób przenoszonych drogą płciową (STI) według poszczególnych jednostek chorobowych

1.6. Choroby odzwierzęce

W roku 2023 zarejestrowano 19 przypadków zachorowań na boreliozę (wsk. zap. 24,31); w 2022 zarejestrowano 17 przypadków. Do zachorowania doszło u 8 mężczyzn i 11 kobiet. Więcej zachorowań odnotowano u mieszkańców miast - 14, natomiast u osób zamieszkujących na terenach wiejskich - 5. Wszyscy pacjenci leczeni byli ambulatoryjnie.

Źródło: Pixabay (pixabay.com)

Rysunek 9. Borelioza - zachorowalność w latach: 2022 - 2023

W roku 2023 nie odnotowano zachorowań na listeriozę, włośnicę, leptospirozę. W 2023 roku zarejestrowano 101 zgłoszeń pokąsań przez ssaki – to o 30 zgłoszeń więcej niż w 2022 roku, w którym wpłynęło 71 takich zgłoszeń. W związku z pokąsaniem przez zwierzęta na terenie powiatu wrzesińskiego 7 osób podjęto szczepienia przeciwko wściekliznie; w roku 2022 liczba ta wynosiła 8. Szczepienia zostały podjęte w związku z pokąsaniem przez: psy – 5 oraz koty – 2. Nie odnotowano dodatnich wyników badań w kierunku wścieklizny.

Źródło: Pixabay (pixabay.com)

2. Realizacja szczepień ochronnych

Źródło: Pixabay (pixabay.com)

Na terenie powiatu wrzesińskiego 20 placówek wykonuje szczepienia ochronne. W 2023 r. nie odnotowano nieprawidłowości dotyczących przechowywania preparatów szczepionkowych w punktach szczepień. Szczepionki przechowywane są w sposób prawidłowy, w lodówkach, które zaopatrzone są w termometry. Nie wszystkie punkty szczepień wyposażone są jednak w całodobowy system monitoringu temperatury (na 13 podmiotów leczniczych 7 posiada elektroniczny system całodobowego monitorowania temperatury). Wszystkie lodówki są zabezpieczone – zamykane na klucz lub kłódkę. Temperatura w lodówce monitorowana jest systematycznie, a rejestry temperatury prowadzone są prawidłowo. Podczas kontroli nie stwierdzono obecności preparatów szczepionkowych, których data ważności została przekroczona.

W roku 2023 odnotowano 4 zgłoszenia niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP). Wszystkie niepożądane odczyny poszczepienne zakwalifikowane zostały jako przypadki łagodne. Przypadki ww. dotyczyły:

- Odczyn po podaniu szczepionki przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, WZW typu B, polio, zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu B oraz przeciwko meningokokom typu B (Infanrix hexa i Bexsero) – chłopiec, 1 rok, objawy w postaci niepokoju, zaburzenia chodu, wymiotów oraz obrzęku, zaczerwienienia (ok. 9cm) i wzmożonego ucieplenia wokół miejsca wkłucia uda lewego, przypadek zakwalifikowany jako odczyn łagodny;
- Odczyn po podaniu szczepionki przeciw gruźlicy (BCG) – chłopiec, szczepienie w okresie noworodkowym, objawy to powiększony pojedynczy węzeł chłonny pod pachą, przypadek zakwalifikowany jako odczyn łagodny;
- Odczyn po podaniu szczepionki przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio, WZW typu B, zakażeniom *Haemophilus influenzae* typu B oraz przeciwko meningokokom typu B (Hexacima i Bexsero) – dziewczynka, 1 rok, objawy w postaci gorączki, przypadek zakwalifikowany jako odczyn łagodny;

- Odczyn po podaniu szczepionki przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi (Boostrix) – dziewczynka, 13 lat, objawy w postaci wysypki uogólnionej, przypadek zakwalifikowany jako odczyn łagodny.

W 2023 r. 8 placówek rozpoczęło udział w programie szczepień przeciwko wirusowi brodawczka ludzkiego – HPV (Human Papilloma Virus), który odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Przed zakażeniem HPV może uchronić szczepionka. Szczepienie jest najskuteczniejsze, jeśli nastąpi przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych.

Akcja szczepień w powiecie wrzesińskim cieszy się dużym powodzeniem i zainteresowaniem. Do dnia 31.12.2023 r. ze stacji wydano 622 dawki szczepionki przeciwko HPV.

Źródło: Pixabay (pixabay.com)

Liczba dzieci uchylających się od szczepień, mimo braku przeciwwskazań do szczepień sukcesywnie rośnie, obecnie w powiecie wrzesińskim uchyla się od obowiązkowych szczepień ochronnych 352 dzieci.

3. Ocena stanu sanitarnego podmiotów leczniczych

W ewidencji PSSE we Wrześni znajduje się 156 podmiotów leczniczych (stan na dzień 31.12.2023 r.). Łącznie w 2023 r. Oddział Nadzoru Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 36 kontroli placówek opieki zdrowotnej:

- 13 kontroli w przychodniach/ośrodkach zdrowia/poradniach/ambulatoriach z izbą chorych/lecznicach;
- 17 kontroli indywidualnych praktyk lekarzy dentystów;
- 4 kontrole indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich;
- 2 kontrole grupowych praktyk lekarskich.

Sekcja Epidemiologii w roku 2023 współuczestniczyła również w kontroli kompleksowej Szpitala Powiatowego we Wrześni.

Wnioski z kontroli podmiotów leczniczych przez Sekcję Epidemiologii :

- a) W 17 skontrolowanych obiektach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzonej kontroli wewnętrznej przez przedsiębiorcę, która nie zawierała wszystkich

elementów wynikających z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych – nieprawidłowość tą stwierdzono również w placówkach w roku 2022;

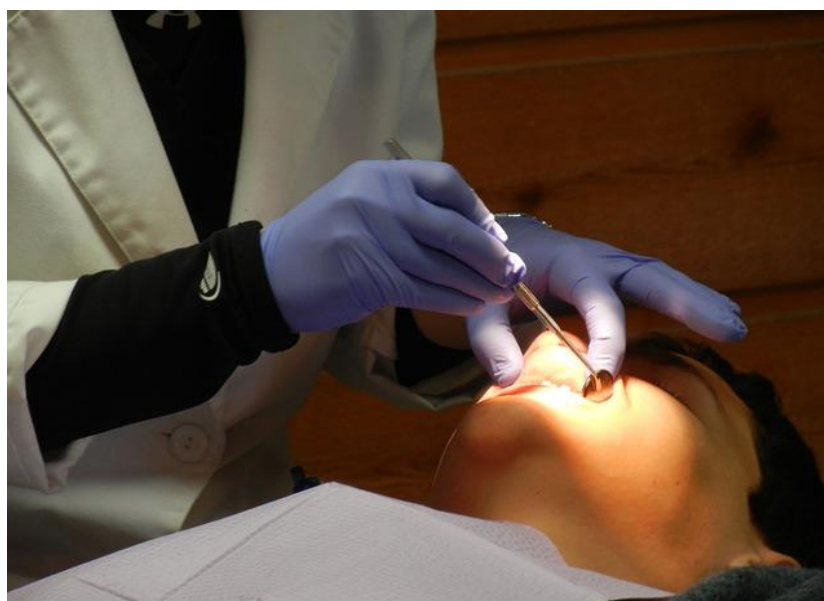
- b) W 1 skontrolowanej placówce – gabinecie stomatologicznym - stwierdzono nieprawidłowości w postaci skorodowanych, uszkodzonych narzędzi nie nadających się do dalszego użytkowania, co niesie ryzyko nieskutecznej dezynfekcji i sterylizacji;

Zdjęcie 1. zasoby PSSE we Wrześni

- c) We wszystkich skontrolowanych obiektach stwierdzono obecność środków ochrony indywidualnej i zbiorowej;
- d) W 2023 r. podczas kontroli placówek stwierdzono nieprawidłowości w zakresie kontroli skuteczności procesów sterylizacji:
- w 3 skontrolowanych placówkach stwierdzono brak systematyczności wykonywania kontroli skuteczności procesu sterylizacji za pomocą wskaźników biologicznych,
 - w 1 skontrolowanej placówce stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania materiałów sterylnych - obecność narzędzi poddanych procesowi sterylizacji z przekroczoną datą ważności na opakowaniu, natomiast 1 placówce stwierdzono brak oznakowania terminów ważności na opakowaniach sterylnych,
 - w 5 placówkach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie niezachowania ciągu technologicznego procesu sterylizacji, jego jednokierunkowości i funkcjonalności,

- w stwierdzono nieprawidłowość w zakresie braku ważnego przeglądu technicznego autoklawu.

Źródło: Pixabay (pixabay.com)

- we wszystkich skontrolowanych placówkach stwierdzono obecność środków do dezynfekcji materiałów, narzędzi i sprzętu wielokrotnego użycia o szerokim spektrum działania, dobranych i stosowanych prawidłowo zgodnie z przeznaczeniem, z aktualną datą przydatności do użycia;
- w większości placówek procedury dotyczące dezynfekcji materiałów, narzędzi i sprzętu wielokrotnego użycia opracowane prawidłowo.

4. Podsumowanie

W 2023 r. odnotowano spadek zachorowań w odniesieniu do 2022 r.:

- spowodowanych wirusem zapalenia wątroby typu B,
- na COVID-19,

W 2023 r. odnotowano wzrost zachorowań w porównaniu do roku 2022:

- spowodowanych wirusem zapalenia wątroby typu C,
- na szkarlatynę,
- spowodowanych wirusem grypy oraz wirusem RSV, co jest skutkiem powszechnego stosowania szybkich testów antygenowych w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej i szybką diagnozą w kierunku ww. chorób.

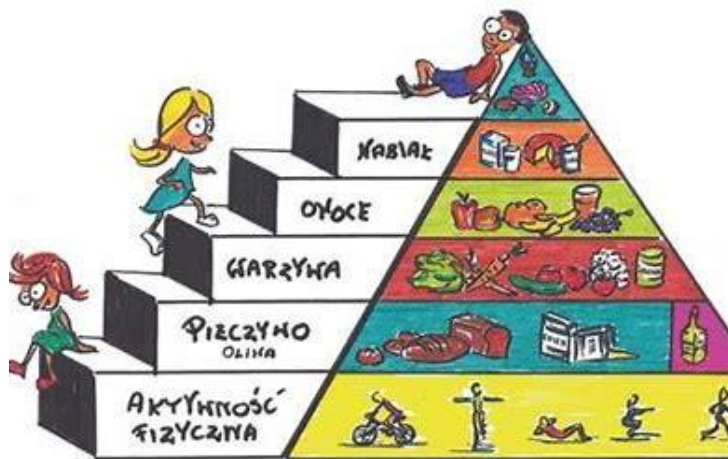
Zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową utrzymują się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym.

W 2023 r. powszechny program szczepień przeciw HPV cieszył się w powiecie wrzesińskim dużą popularnością – wydano ze stacji 622 dawki szczepionki.

Liczba dzieci uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych z roku na rok sukcesywnie wzrasta. W roku 2023 zgłoszono 352 dzieci uchylających się od obowiązkowego szczepienia.

IV. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna we Wrześni sprawuje nadzór nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością na terenie miasta Września oraz 5 gmin powiatu wrzesińskiego.

1. Charakterystyka nadzorowanych zakładów

W 2023 roku **pod nadzorem** Państwowej Inspekcji Sanitarnej we Wrześni znajdowało się **ogółem 998 obiektów** żywności i żywienia oraz działających w obszarze materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością (w 2022 r. – 959).

Do kontroli w 2023 r. **zaplanowano 195 obiektów** żywieniowo-żywnościowych oraz działających na rynku materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, z czego **skontrolowano 144 obiekty**, co stanowi **73,85 % realizacji planu**.

Dodatkowo skontrolowano 255 obiektów, w których przeprowadzono 268 kontroli. Kontrole dodatkowe przeprowadzono między innymi w związku z:

- wnioskami podmiotów o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów lub dokonaniem zmian w zakresie prowadzonej działalności – 80 kontroli;
- sprawdzeniem usunięcia stwierdzonych niezgodności – 87 kontroli sprawdzających;
- interwencjami klientów – 17 kontroli interwencyjnych;
- wzmożonym nadzorem nad obiektami żywnościowymi w okresie letnim – 22 kontrole tematyczne;
- w ramach funkcjonowania systemu RASFF – 14 kontroli;
- kontrole graniczne żywności importowanej i eksportowanej – 9 kontroli (4 kontrole żywności importowanej, 5 kontrole żywności eksportowanej poza UE);
- czynnościami związanymi z poborem prób żywności – w 2023 r. ogółem pobrano – 154 próbek żywności.

Łącznie skontrolowano 399 obiektów żywieniowo-żywnościowych oraz działających w zakresie materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, w których **przeprowadzono 412 kontroli**.

Kompleksowo oceniono na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego **138 obiektów**: 137 zakładów żywnościowo-żywnościowych oraz 1 obiekt działający w zakresie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

INTERWENCJE

W roku sprawozdawczym przeprowadzono ogółem **31** kontroli interwencyjnych, w tym: **17** dotyczących nieprawidłowości zgłaszanych przez klientów oraz inne organy urzędowej kontroli żywności i **14** w ramach funkcjonowania systemu RASFF, w związku z otrzymanymi powiadomieniami o niebezpiecznej żywności lub wyrobach do kontaktu z żywnością.

Interwencje klientów dotyczyły między innymi:

- wprowadzania do obrotu żywności o złej jakości zdrowotnej (7 interwencji),
- braku orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do pracy przy kontakcie z żywnością pracowników zatrudnionych w małej gastronomii oraz restauracji (2 interwencje),
- niewłaściwy stan techniczny urządzeń i pomieszczeń w zakładach (2 interwencje),
- zmywania dat ważności na soczkach przepakowywanych przez zakład (1 interwencja),
- niewłaściwe znakowanie żywności (2 interwencje),
- niewłaściwe przechowywanie żywności (3 interwencje).

W związku z interwencjami:

- nałożono **1 mandat na kwotę 200,00 zł**,
- wydano **1 decyzję merytoryczną** wobec sklepu spożywczego, nakazującą wykonywanie i utrzymywanie procedury określonej w dokumentacji GHP/GMP w zakresie prowadzenia zapisów dla: pomiarów temperatur w urządzeniach chłodniczych,
- w 2 kontrolowanych zakładach **wycofano z obrotu 3 szt. żywności** o złej jakości zdrowotnej lub niewłaściwie oznakowanej,
- w 2 kontrolowanych obiektach **wycofano 10 szt. materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością** ze względu na niewłaściwe cechy organoleptyczne lub migrację formaldehydu na talerzykach bambusowych.

Decyzje administracyjne

W związku z naruszeniem wymagań higienicznych i zdrowotnych wydano **134 decyzje merytoryczne**, w tym:

- **84** decyzje nakazujące poprawę stanu sanitarno-technicznego zakładów,
- **16** decyzji zmieniających na wniosek zobowiązanych podmiotów, terminy do wykonania zarządzeń ustalonych w wydanych decyzjach,
- **9** decyzji umarzających postępowanie administracyjne,
- **33** decyzje wykreślające zakłady z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PPIS we Wrześni

- **1** upomnienie z uwagi na niewykonanie obowiązków wynikających z decyzji administracyjnej.

Ogółem w 2023 r. w zakresie higieny żywności i żywienia wydanych zostało **355 decyzji administracyjnych**.

Postępowanie karne

W związku z naruszeniem przepisów prawa żywnościowego w kontrolowanych zakładach nałożonych zostało **25 mandatów karnych na kwotę 4. 550 zł**. Mandaty zostały nałożone na osoby winne naruszenia prawa żywnościowego w zakresie:

- używania do produkcji lub wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości;
- nie przestrzegania wymagań higienicznych określonych w rozporządzeniu (WE) Nr 852/2004 w sprawie higieny środków spożywczych;
- nie wykonywania czynności w zakresie identyfikacji dostawców lub odbiorców żywności wbrew obowiązkowi określonemu w art. 18 rozporządzenia 178/2002.

2. Ocena stanu sanitarnego najbardziej znaczących grup obiektów w prowadzonym nadzorze

2.1. Obiekty obrotu żywnością

Pod nadzorem organu nie licząc środków transportu znajduje się **378 obiektów obrotu żywnością**, w tym: 198 sklepów spożywczych, 34 supermarkety, 13 kiosków, 22 apteki, 16 hurtowni środków spożywczych ogólnego spożycia, 14 obiektów ruchomych i tymczasowych, 81 innych obiektów obrotu żywnością.

Przeprowadzono **202 kontrole**, w tym 38 kontroli interwencyjnych.

Do organu w 2023 r. wpłynęło **6 interwencji** dotyczących obiektów obrotu żywnością. Ogółem przeprowadzono **38 kontroli interwencyjnych**. Kontrole interwencyjne wynikały ze zgłoszeń

klientów o nieprawidłowościach oraz z otrzymanych powiadomień o niezgodnościach stwierdzonych wobec produktów umieszczonych w systemie RASFF. Zarzuty wniesione w 5 interwencjach nie potwierdziły się w trakcie czynności kontrolnych. W znaczącej części zgłoszenia klientów informowały o niewłaściwych warunkach przechowywania żywności, oraz wnoszone były spostrzeżenia dotyczące niewłaściwych warunków sanitarno-technicznych w zakładach. Podczas jednej kontroli potwierdzono wniesione zarzuty dotyczące niewłaściwych warunków przechowywania produktów rybnych. Nie wydano decyzji administracyjnej z uwagi na realizację nieprawidłowości stwierdzonych podczas kontroli.

W związku z czynnościami interwencyjnymi:

- nałożony został **1 mandat na kwotę 200 zł**;
- wydano **1 decyzję nakazującą** wykonywanie i utrzymywanie procedury określonej w dokumentacji GHP/GMP w zakresie prowadzenia zapisów dla: pomiarów temperatur w urządzeniach chłodniczych.

W zakresie systemów mających na celu utrzymanie bezpieczeństwa żywności (nie licząc środków transportu) w 367 zakładach wdrożone są dobre praktyki higieniczne (co stanowi 97 % ogółu zakładów w tej grupie), a w 241 zakładach wdrożone są zasady systemu **HACCP** (co stanowi 63,7 % ogółu zakładów w tej grupie).

W ramach planu pobierania próbek **pobrano 154 próbki środków spożywczych**, z czego **nie zakwestionowano żadnej próby**.

Poniżej scharakteryzowano wybrane, najbardziej znaczące grupy obiektów, w których kontrole wykazały niezgodności, zgłaszane były interwencje klientów, wobec których stosowane było postępowanie represyjne.

SKLEPY SPOŻYWCZE

Ogółem skontrolowano 155 sklepów, w których przeprowadzono 155 kontroli, w tym: 65 kontroli oceniających zakłady na podstawie arkusza oceny, 12 kontroli interwencyjnych (w tym 6 kontroli przeprowadzonych w związku z interwencjami klientów).

W wyniku kontroli urzędowych oraz wynikających z interwencji klientów:

- nałożono **9 mandatów karnych na kwotę 1.450 zł**,
- wydano **46 decyzji merytorycznych** nakazujących dostosowanie warunków w zakładach do obowiązujących przepisów prawa.

Czynności kontrolne w grupie sklepów spożywczych wykazywały najczęściej występujące niezgodności:

- w obrocie znajdowała się żywność po upływie terminów przydatności do spożycia;
- brak właściwej higieny w zakresie czystości i porządku;
- zły stan techniczny powierzchni pomieszczeń i wyposażenia;
- niewłaściwe warunki przechowywania żywności, w tym nietrwałej mikrobiologicznie (brak właściwej temperatury, brak segregacji) i nieopakowanej (żywność nie była zabezpieczona przed zewnętrznym zanieczyszczeniem – bez zastosowania środków ochronnych);
- zasady wynikające z opracowanych procedur w zakresie dobrej praktyki higieny nie były przestrzegane;
- w 1 sklepie spożywczym działalność została poszerzona w odniesieniu do uzyskanego zatwierdzenia tj. przedsiębiorca zainstalował w sali sprzedaży nalewak do piwa, przy pomocy, którego rozlewał w opakowania jednostkowe (butelki PET) z urządzenia podłączonego do beczki KEG piwo.

W 2023 r. prowadzone były tematyczne **działania kontrolne wobec sieci supermarketów „Biedronka”** w związku z doniesieniami klientów o nieprawidłowościach w tych obiektach.

Tabela 1.

Wyniki działań kontrolnych przeprowadzonych w supermarketach sieci „Biedronka” na terenie powiatu wrzesińskiego w 2023 r.		
1.	Liczba marketów pod nadzorem organu wg. ewidencji	9
2.	Liczba marketów skontrolowanych	7
3.	Liczba kontroli	13, w tym: – 5 kontroli zaplanowanych w Planie kontroli na 2023 r., – 5 kontroli tematycznych w związku z poleceniem wzmożonego nadzoru nad siecią „Biedronka” – 3 kontrole sprawdzające usunięcie stwierdzonych niezgodności
4.	Liczba marketów, w których stwierdzone zostały niezgodności	2
5.	Rodzaj stwierdzonych niezgodności	– brak utrzymania czystości i porządku – w 2 zakładach – niewłaściwe przechowywanie żywności – w 1 zakładzie – zły stan powierzchni ścian, sufitu, podłogi – w 2 zakładach
6.	Liczba i kwota nałożonych mandatów karnych	1 mandat na kwotę 50 zł
7.	Liczba decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno-technicznego	5

MAGAZYNY HURTOWE

W grupie magazynów hurtowych **ogółem skontrolowano 6 zakładów**, w których przeprowadzono **6 kontroli**.

W wyniku przeprowadzonego postępowania:

- nałożono **1 mandat w kwocie 200 zł**, w związku z wprowadzaniem do obrotu żywności po upływie daty minimalnej trwałości oraz brakiem zachowanej czystości – niezgodności dotyczyły 1 magazynu hurtowego;
- wydane zostały **3 decyzje merytoryczne**, które dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarnego ścian w pomieszczeniach sprzedaży, niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego regałów znajdujących się w hali sprzedaży oraz niewłaściwego stanu sanitarnego ścian w pomieszczeniach szatni dla pracowników.

W magazynach hurtowych **pobrane zostało 18 próbek żywności**.

W zakresie systemów zapewniających utrzymanie bezpieczeństwa żywności **wszystkie magazyny posiadają opracowane i wdrożone zasady dobrej praktyki oraz 87,5 % zakładów zasady HACCP**.

OBIEKTY RUCHOME I TYMCZASOWE

W grupie obiektów ruchomych i tymczasowych (w rejestrze znajduje się 14 obiektów) **ogółem skontrolowane zostało 5 zakładów**, w których przeprowadzono **5 kontroli**, w tym: **1 kontrola interwencyjna**, dotycząca niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych i technicznych podczas sprzedaży żywności (wyrobów mięsnych) ze środka transportu.

Ponadto prowadzone były działania wobec automatów samosprzedających żywność zlokalizowanych na terenie placówek oświatowych **w zakresie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r.** w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty – **w 2 szkołach zostały skontrolowane 3 automaty** – kontrole wykazały niezgodności w zakresie rozporządzenia – wprowadzane do obrotu środki spożywcze zawierały przekroczoną z wymaganiami ww. rozporządzenia zawartość cukru oraz tłuszczu. W związku z powyższym zostały podjęte dalsze czynności administracyjne i kontrolne. W wyniku tych czynności zostały usunięte z automatów środki spożywcze nie spełniające wymagań ww. rozporządzenia.

2.2. Obiekty produkcji żywności

Pod nadzorem organu znajduje się **286 obiektów produkcji żywności**, w tym **235 zakładów produkcji pierwotnej, RHD i dostawców bezpośrednich**. Niniejsza część charakteryzuje zakłady produkcji żywności z wyłączeniem zakładów produkcji pierwotnej, w ogólnej ilości 51 zakładów.

Wśród liczby **51 zakładów produkcji żywności** grupę automaty do lodów stanowią (7 zakładów). Znaczącą część stanowią piekarnie (10 zakładów), ciastkarnie (9 zakładów), producenci żywności w warunkach domowych (7 zakładów produkujących głównie wyroby ciastkarskie, pieczywo, wyroby garmażeryjne), inne wytwórnie żywności (10 zakładów: zakłady konfekcjonujące żywność, paczkarnia soli, palarnie kawy, obróbka kurczaków, produkcja dań liofilizowanych). Dodatkowo na terenie powiatu wrzeńskiego znajdują się: 1 młyn, 1 browar, 1 wytwórnia wyrobów cukierniczych, 1 wytwórnia mieszanek przyprawowych, 1 wytwórnia suplementów diety.

Do organu w 2023 r. wpłynęła **1 interwencja** klienta, w związku z którymi przeprowadzono **1 kontrolę w browarze** (interwencja dotyczyła złego samopoczucia oraz zgon po spożyciu piwa ciemnego Komes Imperial). Kontrola producenta żywności nie wykazała niezgodności. Kontrole zakładów produkcji żywności wykazywały **niezgodności w grupie piekarni i ciastkarni**.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami:

- a) wydane zostało **5 decyzji merytorycznych** dotyczące:
 - poprawy stanu sanitarnego w **piekarni** (w zakresie stanu powierzchni pomieszczeń – ścian, sufitów i wyposażenia, w tym kontaktującego się z żywnością oraz aktualizacji ustalonych w zakładzie procedury wynikających z zasad systemu HACCP) – zarządzenia zostały wykonane;
 - poprawy stanu sanitarnego w **ciastkarni** (w zakresie stanu powierzchni pomieszczeń – ścian, sufitów i wyposażenia, w tym kontaktującego się z żywnością oraz aktualizacji ustalonych w zakładzie procedury wynikających z zasad systemu HACCP) – zarządzenia zostały wykonane;
 - poprawy oznakowania wprowadzanych do obrotu wyrobów piekarniczych;
 - poprawy identyfikacji na środkach spożywczych wykorzystywanych do produkcji;
 - nałożono **1 mandat na kwotę 150 zł** (mandat zostały nałożone w 1 ciastkarni).

W ramach planu pobierania próbek w nadzorowanych zakładach produkcji żywności **pobrano 10 próbek środków spożywczych**.

Poniżej scharakteryzowano wybrane, najbardziej znaczące grupy obiektów.

AUTOAMATY DO LODÓW

W 2023 r. skontrolowano 7 zakładów, w tym 5 oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu. Obiekty w tej grupie prowadzą wyłącznie działalność sezonową w okresie wiosna-lato. Zasady GHP i HACCP opracowało i wdrożyło 7 zakładów (co stanowi 100 % wszystkich automatów), Automaty do lodów kontrolowane były również tematycznie w związku ze wzmożonym nadzorem w okresie letniego wypoczynku (skontrolowano 7 zakładów w tym 1 kontrola wykazała niezgodności w zakresie identyfikacji wprowadzanych do obrotu środków spożywczych wykorzystywanych jako posypki do lodów oraz niewłaściwego stanu sanitarno-

technicznego ścian znajdujących się na sali sprzedaży.

PIEKARNIE

W grupie piekarni pod nadzorem znajduje się 10 zakładów, z czego wszystkie piekarnie zaliczono do grupy zakładów o niskiej kategorii ryzyka. Ogółem skontrolowanych zostało 9 zakładów.

Kontrole w piekarniach wykazały następujące niezgodności:

- zły stan techniczny powierzchni pomieszczeń w zakresie ścian, sufitów, podłogi oraz wyposażenia – 2 piekarnie;
- brak segregacji w urządzeniu chłodniczym (jajka niezdezynfekowane przechowywane z drożdżami) - 1 piekarnia;
- brak prowadzonych zapisów wynikających z dokumentacji GHP/GMP oraz systemu zapewnienia bezpieczeństwa żywności na podstawie HACCP – 1 piekarnia;
- nieprawidłowe oznakowanie w zakresie prezentacji wartości odżywczej składników zawartych w produktach piekarniczych – 1 piekarnia;
- brak procedury badań wyrobu gotowego uwzględniającej wszystkie kierunki badań wynikające z obowiązującego prawa żywnościowego – 3 piekarnie.

Organ wobec 3 piekarni wydał **decyzje** nakazujące poprawę stanu sanitarnego w zakresie stanu powierzchni pomieszczeń – ścian, sufitów i wyposażenia, w tym kontaktującego się z żywnością oraz aktualizacji ustalonych w zakładzie procedury wynikających z zasad systemu HACCP – zarządzenia zostały wykonane.

CIASTKARNIE

W grupie ciastkarni pod nadzorem znajduje się 9 zakładów. Ogółem **skontrolowano 4 zakłady**, w których przeprowadzono **4 kontrole** i stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- przedsiębiorcy nie realizowali ustalonych w zakładowych procedurach systemu HACCP zasad w zakresie badań właścicielskich – w 2 zakładach;
- brak identyfikacji na środkach spożywczych wykorzystywanych przy produkcji znajdujących się w mroźni, chłodni i pomieszczeniu produkcyjnym – 1 zakład;
- zły stan techniczny powierzchni pomieszczeń w zakresie ścian, sufitów – 1 zakład;
- w pomieszczeniu dezynfekcji jaj brak dostępu do zlewozmywaka dwukomorowego – 1 zakład.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami w zakresie braku identyfikacji na środkach spożywczych wykorzystywanych do produkcji nałożony został 1 mandat w wysokości 150 zł.

W zakresie systemów zapewniających utrzymanie bezpieczeństwa żywności 100% przedsiębiorstw opracowało i wdrożyło dobrą praktykę higieny oraz zasady **HACCP**.

ZAKŁADY PRZEMYSŁU ZBOŻOWO-MŁYNARSKIEGO

Pod nadzorem znajdują się **2 zakłady (1 młyn, 1 kaszarnia)**. Skontrolowano 2 zakłady (przeprowadzono 5 kontroli). Kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian w halach produkcyjnych oraz szatni dla pracowników.

W zakładach tych w ramach planu pobierania próbek **pobrano 6 próbek środków spożywczych** – w młynie 1 próbę ziarna żyta do badań fizykochemicznych na zawartość pestycydów, oraz 5 prób w kaszarni (2 próby kaszy gryczanej do badań fizykochemicznych na zawartość pestycydów, 1 próba kaszy jaglanej do badań fizykochemicznych na zawartość pestycydów, 2 próby kaszy jęczmiennej na zawartość mykotoksyn). Badanie próby nie zostały zakwestionowane.

INNE WYTWÓRNIE ŻYWNOŚCI:

Wytwórnia Mieszanek Przyprawowych

Pod nadzorem znajdują się **1 zakład**. Kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego ścian w halach produkcyjnych oraz szatni dla pracowników.

W zakresie systemów zapewniających utrzymanie bezpieczeństwa zakład opracował i wdrożył dobrą praktykę higieny oraz zasady HACCP.

Wytwórnice Komponentów Suplementów diety

Pod nadzorem znajduje się **1 zakład**. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

W zakresie systemów zapewniających utrzymanie bezpieczeństwa żywności zakład opracował i wdrożył dobrą praktykę higieny oraz zasady HACCP.

2.3. Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego

Pod nadzorem organu znajduje się **178 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego**, w tym: 82 zakłady małej gastronomii, 34 zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych i 4 gospodarstwa agroturystyczne.

Skontrolowano 114 zakładów (65,5 % zakładów w tej kategorii), z czego 40 zostało ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu. Przeprowadzono **114 kontroli, w tym 4 kontroli interwencyjnych**.

Do organu w 2023 r. wpłynęły **4 interwencje** dotyczące zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym 1 dotyczyła obiektu małej gastronomii, natomiast 3 dotyczyły restauracji. Przeprowadzono **4 kontrole** w związku z interwencjami klientów. Zarzuty wniesione w 3 interwencjach nie potwierdziły się, natomiast jedna interwencja dotyczyła błędnej wartości odżywczej w produktach oferowanych do sprzedaży przez zakład United Chicken, za pośrednictwem strony internetowej. W wyniku podjętych czynności kontrolnych zakład odpowiedzialny za informacje zawarte na stronie internetowej poprawił nieprawidłowości.

Ogółem w tej grupie zakładów nałożonych zostało **12 mandatów karnych na kwotę 2 450 zł**. W trybie art. 103 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia **do WPWIS skierowano 1 wniosek o nałożenie kary pieniężnej**, dotyczący prowadzenia działalności w zakresie niezgodnym z uzyskanym zatwierdzeniem.

W zakresie systemów mających na celu utrzymanie bezpieczeństwa żywności w 178 zakładach wdrożone są dobre praktyki higieniczne (co stanowi 100 % ogółu zakładów w tej grupie), a w 156 zakładach wdrożone są zasady systemu HACCP (co stanowi 87,6 % ogółu zakładów w tej grupie).

W ramach planu pobierania próbek **pobrano 5 próbek środków spożywczych** (5 próbek lodów na bazie mleka do badań mikrobiologicznych) – żadna próbka nie została zakwestionowana.

2.4. Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego

Pod nadzorem organu znajduje się **102 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego**, w tym między innymi: 4 stołówki pracownicze, blok żywienia w szpitalu w systemie cateringowym, 1 blok żywienia w domach pomocy społecznej w systemie cateringowym, 4 stołówki w żłobkach w systemie cateringowym, 27 stołówek szkolnych (w tym 19 w systemie cateringowym), 2 stołówki w bursach i internatach (w tym 1 w systemie cateringowym), 4 stołówki na półkoloniach obozach i zimowiskach w systemie cateringowym, 41 stołówek w przedszkolach (w tym 31 w systemie cateringowym), 1 stołówka w domach dziecka i młodzieży, 3 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych w systemie cateringowym, 14 innych zakładów żywienia.

Skontrolowano 17 zakładów. Nałożony został **1 mandat na kwotę 200 zł**, w grupie stołówek w bursach i internatach za znajdującą się w obrocie żywność po upływie terminu przydatności do spożycia.

BLOK ŻYWIENIA W SZPITALU, W DOMACH OPIEKI SPOŁECZNEJ ORAZ W INNYCH ZAKŁADACH ŻYWIENIA

Tabela 2. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNO-REPRESYJNA:

L.p.	Liczba obiektów wg ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	Liczba obiektów, w których stwierdzone zostały nieprawidłowości	Liczba kontroli	Liczba decyzji
1.	Blok żywienia w szpitalu 1	1	0	1	-
2.	Kuchnie niemowlęce 1	1	-	1	-

3.	Blok żywienia w domach opieki społecznej w systemie cateringowym 1	0	-	-	-
4.	Inne zakłady żywienia 14	1	-	-	-

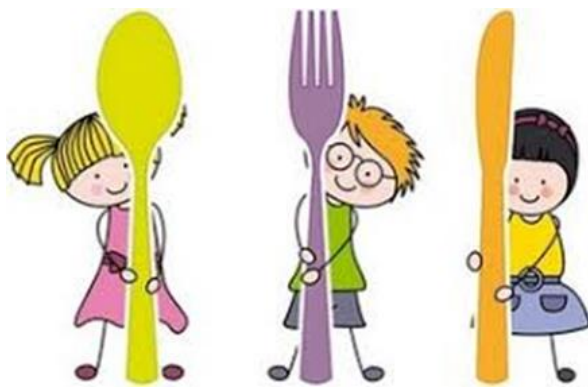
BLOK ŻYWIENIA W SZPITALU

W obszarze bloku żywienia w szpitalu przeprowadzono **1 kontrolę**. Zakład wdrożył zasady dobrej praktyki higienicznej oraz zrealizował 7 zasad systemu HACCP.

W szpitalu prowadzone jest żywienie całodzienne tj.: śniadania, obiady, podwieczorki - wyłącznie dla kobiet w ciąży, diabetyków i dzieci oraz kolacje w systemie cateringowym. Pomieszczenia kuchenek, w których odbywa się wydawanie posiłków utrzymane są w należytej czystości oraz stanie technicznym. W 2022 r. oddano do użytku nowo wyremontowany oddział pediatryczny (oddział dziecięcy). Jest to oddział w pełni dostosowany do nowych standardów np. w zakresie całodziennego pobytu rodzica z dzieckiem poprzez wydzielenie odrębnych sanitariatów i pomieszczeń kuchennych dla opiekunów. Oddział dziecięcy posiada pomieszczenie kuchenne pełniące funkcję rozdzielni posiłków. Dodatkowo wyposażono oddział pediatryczny w pomieszczenie kuchenki mlecznej, które daje możliwość rodzicom przygotowania mieszanek mlecznych dla noworodków. Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi zasad prawidłowego żywienia pacjentów w podmiotach leczniczych i realizacji „Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej” przeprowadzono ocenę dekadową jadłospisu, który opracowany był dla diety podstawowej uwzględniający 4 posiłki (śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację). **Analizowany jadłospis został oceniony jako prawidłowy.**

ŻYWIENIE DZIECI I MŁODZIEŻY W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.

W 2023 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego na terenie jednostek oświatowych znajdowało się:

- 27 stołówek szkolnych (w tym 19 w systemie cateringowym);
- 2 stołówki w bursach i internatach (w tym 1 w systemie cateringowym);
- 41 stołówek w przedszkolach (w tym 31 w systemie cateringowym);
- 3 stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych (w tym 3 w systemie cateringowym);
- 6 sklepików szkolnych.

Skontrolowano:

- 4 sklepiki szkolnych funkcjonujących na terenie szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych;
- 2 stołówki szkolne (2 stołówki zostały ocenione na podstawie arkusza);
- 2 stołówki w bursach i internatach;
- 5 stołówek w przedszkolach, w tym 2 prowadzące żywienie w systemie cateringowym (1 stołówka została oceniona na podstawie arkusza).

Ogółem w powyższych zakładach przeprowadzono 17 kontroli, w tym 17 kontroli w stołówkach szkolnych, przedszkolnych, bursach i internatach, zakładach specjalnych obejmowało swym zakresem ocenę prowadzonego sposobu żywienia, w tym wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154). Dodatkowo kontrole przeprowadzone w sklepikach szkolnych i kontrole 3 urzędzeń dystrybucyjnych zlokalizowanych na terenie 2 szkół uwzględniały ocenę asortymentu żywności wprowadzanej do obrotu, w zakresie zgodności z ww. rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2016 r.

W 2023 r. przeprowadzono kontrolę interwencyjną w bursie międzyszkolnej, która prowadzi działalność w zakresie zakładu żywienia zbiorowego typu zamkniętego przygotowującej całodzienne żywienie dzieci. Kontrolę przeprowadzono w związku z otrzymaną informacją telefoniczną dotyczącą podejrzenia zatrucia pokarmowego uczestników obozu. W związku z powyższym przeprowadzono kontrolę, która nie potwierdziła zasadności zgłoszenia zatrucia pokarmowego, ale wykazała inne nieprawidłowości dotyczące:

- wykorzystywanie do produkcji środki spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej,

- pobierane próbki żywności nie posiadały określonej daty i godziny przygotowania potrawy oraz imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby, która pobrała próbkę,
- brak dokumentu potwierdzającego jakość zdrowotną wody znajdującej się w baniakach, przeznaczonej do konsumpcji dla uczestników obozu (produkt bez etykiety napełniany bezpośrednio z kranu).

W powyższym zakresie nie wydano decyzji merytorycznej z uwagi na to, że strona skorzystała z prawa wypowiedzenia się do ustaleń stanu faktycznego i złożyła pismo informujące o wykonaniu nieprawidłowości stwierdzonych w protokole kontroli sanitarnej.

Osobę odpowiedzialną za stwierdzone uchybienie dotyczące obecności środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej ukarano mandatem karnym w wysokości 200 zł.

W kontrolowanych stołówkach zlokalizowanych na terenie placówek oświatowych oceniono teoretycznie 4 jadłospisy dekadowe (przedszkola – ocena dotyczyła żywienia całodziennego, szkoły – ocena dotyczyła posiłku obiadowego), w zakresie zgodności z wymaganiami cytowanego wyżej rozporządzenia Ministra Zdrowia oraz realizacji zasad racjonalnego żywienia, w tym:

- 2 jadłospisy dekadowe pobrane do oceny w stołówkach szkolnych (obiad szkolny),
- 1 jadłospis dekadowy pobrany do oceny w stołówkach przedszkolnych (żywnienie całodziennie),
- 1 jadłospis w żłobku w systemie cateringowym.

Wykonana analiza wykazała niezgodności w powyższym zakresie w 1 szkole (brak ryby w jadłospisie) oraz w żłobku (brak porcji owoców i warzyw w każdym posiłku). W pozostałych dwóch jadłospisach nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.5. Produkcja pierwotna, dostawy bezpośrednie, Rolniczy Handel Detaliczny (RHD)

Pod nadzorem organu znajduje się **235 zakładów**, w tym: 187 producentów pierwotnych, 1 zakład produkcji pierwotnej i RHD, 44 producentów pierwotnych i dostaw bezpośrednich, 3 zakłady działające we wszystkich wymienionych powyżej obszarach. W zakresie oceny ryzyka dla poszczególnych grup zakładów 235 gospodarstw uzyskało kategorię ryzyka niską.

Ogółem **skontrolowano 7 zakładów** :

- 7 zakładów produkcji pierwotnej uprawiających: warzywa okopowe, zboże – 6 gospodarstw, warzywa okopowe i owoce: jabłka, śliwki, brzoskwinie – 1 gospodarstwo),
- 4 zakładów produkcji pierwotnej i jednocześnie działających w ramach dostaw

bezpośrednich uprawiających owoce i warzywa: w tym: jabłka, gruszki, śliwki, marchew, pietruszka, seler, por – 1 zakład, jabłka, śliwki, brzoskwinie – 1 zakład, czereśnie, śliwki – 1 zakład, ziemniaki, buraki, marchew, zboża – 1 zakład

- 1 zakład produkcji pierwotnej i jednocześnie działający w ramach rolniczego handlu detalicznego i dostaw bezpośrednich uprawiający rzepak i produkujący olej rzepakowy.

Przeprowadzono **18 kontroli**.

W 62 zakładach opracowane są i wdrożone zasady dobrej praktyki higieny.

Dwa z ww. zakładów prowadzące działalność: w ramach produkcji pierwotnej kontrolowano w ramach **Planu działania w zakresie produkcji pierwotnej na rok 2023 r.** Działania kontrolne w wyznaczonych dwóch gospodarstwach prowadzone były równolegle przez Inspekcję Ochrony Środowiska oraz Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa. W ramach planu pobrano 2 próbki wytwarzanej żywności: 1 próbkę pietruszki w kierunku oznaczania pozostałości pestycydów oraz 1 próbę sałaty na zawartość azotanów. Ponadto w gospodarstwie uprawiającym warzywa przedstawiciel IOŚ pobrał 1 próbkę gleby do badań laboratoryjnych. Wyniki badań laboratoryjnych nie wykazały niezgodności.

2.6. Środki transportu

Pod nadzorem organu znajduje się 63 indywidualnych środków transportu należących do 37 przedsiębiorstw transportowych. Poza środkami transportu zatwierdzonymi w ramach przedsiębiorstw świadczących usługi transportowe kontrolowane były również środki transportu funkcjonujące przy zakładach żywnościowo-żywnościowych.

W roku 2023 ogółem **skontrolowano ogółem 31 środków transportu** w tym:

- **2 środków transportu należących do 2 zakładów** – firm przewozowych prowadzących działalność w zakresie usług transportowych, które złożyły w roku sprawozdawczym wnioski o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów w związku z włączeniem do działalności przedsiębiorców nowych środków transportu;
- **29 środków transportu do przewozu żywności funkcjonujących przy zatwierdzonych zakładach** i dostarczających wytworzoną w nich żywność do odbiorców zewnętrznych.

Stan sanitarny skontrolowanych środków transportu od kilku lat utrzymuje się na właściwym poziomie – kontrole w znacznej części nie wykazują nieprawidłowości.

3. Kontrole weekendowe

W roku sprawozdawczym w związku ze **wzmocnionym nadzorem nad obiektami produkcji i obrotu żywnością w dni wolne od pracy** w 22 zakładach przeprowadzono 22 kontrole.

W 10 kontrolowanych zakładach zostały stwierdzone **niezgodności**. Na osoby odpowiedzialne za wykroczenia nałożono mandaty karne – **5 mandatów na kwotę 950 zł**. W związku z naruszeniem obowiązujących wymagań sanitarno-higienicznych oraz czynnościami sprawdzającymi usunięcie niezgodności wydano **25 decyzji opłatowych** oraz **10 decyzji merytorycznych**.

4. Ocena spraw załatwionych w systemie RASFF (System Wczesnego ostrzeżenia o niebezpiecznej żywności i Paszach)

W 2023 r. do organu przesłano 15 informacji o niezgodnościach, w tym 2 informacje dotyczące niezgodności stwierdzonych wobec wyrobów do kontaktu z żywnością. Łącznie otrzymano:

- **1 powiadomienie alarmowe umieszczone w systemie RASFF** o stwierdzeniu niezadeklarowanego składnika w oznakowaniu żywności;
- **13 powiadomień informacyjnych umieszczonych w systemie RASFF**, w tym 5 dotyczących obecności w żywności drobnoustrojów chorobotwórczych, 6 dotyczące innych zanieczyszczeń w żywności, 2 dotyczące wyrobów do kontaktu z żywnością;
- **1 powiadomienie o odrzuceniu na granicy środka spożywczego – pasty zielowej** z uwagi na zawartość niedozwolonych substancji (sildenafilu i tadalafilu).

W zakresie **powiadomień w trybie alarmowym** powodem kwestionowania produktów było:

- niezadeklarowanie alergenu – glutenu w bezglutenowym makaronie.

W zakresie **powiadomień w trybie informacyjnym** powodem kwestionowania produktów było:

- przekroczenie poziomu akryloamidu w herbatnikach – 1 powiadomienie;
- obecność w żywności drobnoustrojów chorobotwórczych Salmonelli Enteritidis w mięsie drobiowym (2 powiadomienia), Salmonelli spp. (1 powiadomienie);
- zmiany organoleptyczne w żywności powodowane sitko – 1 powiadomienie;
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu alkaloidów pirolizydynowych w: herbacie - (1 powiadomienie);
- stwierdzenie przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu deoksyniwalenolu (don) w produkcie piekarniczym – 1 powiadomienie;
- stwierdzenie składnika nowej żywności w suplemencie diety – 1 powiadomienie;
- migracja specyficzna pierwszorzędowych amin aromatycznych z łyżki kuchennej – 1 powiadomienie;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu rtęci w suplemencie diety – 1 powiadomienie;
- stwierdzenie niezadeklarowanego na etykiecie promieniowania jonizującego – 1 powiadomienie;
- stwierdzenie obecności pleśni w wyrobie ciastkarskim – 1 powiadomienie.

W większości przypadków kwestionowana żywność dostarczana była do sklepów spożywczych (1 powiadomienie), magazynów hurtowych (w przypadku 2 powiadomień), innych obiektów obrotu żywnością (2 powiadomienia), aptek (1 powiadomienie), osób prywatnych (2 powiadomienia), supermarketów (4 powiadomienia), innych wytwórni żywności (2 powiadomienia), małej gastronomii (2 powiadomienia).

W wyniku otrzymanych informacji, podejmowane były kontrole interwencyjne. Ogółem przeprowadzono **17 kontroli interwencyjnych** w zakładach, do których dostarczono kwestionowane produkty. W wyniku przeprowadzonych działań z **obrotu wycofano: 1 opakowanie jednostkowe kwestionowanej żywności** oraz 10 szt. materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Wycofana z obrotu kwestionowana żywność zwracana była do dostawcy lub ewentualnie w porozumieniu z dostawcą utylizowana na miejscu w zakładzie odbiorcy.

W 4 przypadkach powiadomienie o niezgodności dotyczyło mięsa drobiowego, w którym stwierdzono obecność chorobotwórczej mikroflory i dla którego w momencie pozyskania informacji upłynął już okres przydatności do spożycia – informacje przekazywane były do wykorzystania służbowego przy ewentualnych dochodzeniach epidemiologicznych – W 2023 r. nie stwierdzono przypadków wystąpienia zakażeń i zatruc pokarmowych, dla których źródłem byłaby żywność umieszczona w systemie RASFF.

5. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Tabela 3: żywność wycofana z obrotu w 2023 r. z powodu złej jakości

Rodzaj obiektu	Ilość wycofanych asortymentów/kg żywności – żywność przeterminowana, zepsuta	Ilość wycofanych opakowań/szt./kg żywności w związku z powiadomieniami w systemie RASFF
Automat do lodów	3 asortymenty	
Sklepy spożywcze	4 asortymenty	
Magazyny hurtowe	5 asortymentów	
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	17 asortymentów,	
Stołówka w bursie międzyszkolnej	1 asortyment	
Inne obiekty obrotu	-	1 opakowanie
Razem	30 asortymentów	1 opakowanie

Powodem kwestionowania żywności było:

- przeterminowanie,
- zanieczyszczenia (zgłoszenia RASFF).

GRANICZNA KONTROLA SANITARNA

W 2023 r. przeprowadzono **5 kontroli dotyczących żywności eksportowanej** do krajów spoza UE (Turcja, Indonezja, Ghana, Mali, Gabon). W trakcie czynności oceniono 61 partii żywności (różnego rodzaju płatki zbożowe), wobec których organ wydał 26 świadectw potwierdzających spełnienie jakości zdrowotnej przez środek spożywczy przekraczający granicę.

Ponadto **dokonano 4 kontrole** na wniosek jednego przedsiębiorcy z powiatu wrzeńskiego **dotyczących importowanych środków spożywczych**: ryżu białego basmati z Pakistanu, ryżu brązowego basmati z Pakistanu, oraz grochu łuskanego połówki z Ukrainy. Oceniono 9 partii importowanych produktów, wobec których wydano 3 świadectw, w tym 3 potwierdzających spełnienie jakości zdrowotnej przez środek spożywczy przekraczający granicę.

5.1. Badania laboratoryjne próbek żywności

W 2023 r. ogółem pobrane zostało 154 próbek, w tym 152 próbki żywnościowe i 2 próbki wyrobów do kontaktu z żywnością.

W planie badań na 2023 r. **zaplanowano pobór 134 próbek**. Wszystkie próbki zaplanowane do badań laboratoryjnych zostały pobrane.

Ponadto **dotatkowo pobrano 20 próbek żywności**, w tym:

- **1 próbę** suplementu diety na zawartość wit. C;
- **18 próbek** środków spożywczych w ramach granicznej kontroli;
- **1 próbkę** żywności pochodzącej z Ukrainy (groch).

Przyczyną zakwestionowania próbek było:

W 2023 roku nie odnotowano kwestionowanych próbek środków spożywczych ponieważ wszystkie spełniały wymagane kryteria mikrobiologiczne.

5.2. Badania materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku sprawozdawczym pobrano do badań laboratoryjnych ogółem **2 próbki wyrobu przeznaczonego do kontaktu z żywnością**: jedną próbę przyborów kuchennych z poliamidu (nylonu) pobrano w kierunku migracji specyficznej oraz jedną próbę materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością jako wyroby z tworzyw sztucznych w kierunku oceny organoleptycznej. Otrzymane sprawozdania potwierdziły odpowiednią jakość zdrowotną pobranych wyrobów.

6. Nadzór nad produkcją i obrotem żywnością specjalnego przeznaczenia i suplementów diety.

Pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej na terenie powiatu wrzeńskiego znajduje się **1 zakład produkujący komponenty do suplementów diety** oraz **45 obiektów** wprowadzających do obrotu suplementy diety, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środki spożywcze wzbogacane, z czego 22 to apteki oraz 2 obiekty prowadzące sprzedaż wysyłkową i za pośrednictwem sprzedaży przez Internet.

Zakłady wprowadzające do obrotu suplementy diety posiadają opracowane i wdrożone zasady GHP natomiast zakład **produkujący komponenty do suplementów diety** posiada opracowane i wdrożone zasady GHP oraz HACCP.

W 2023 r. kontrole prowadzone były wobec 1 wytwórni suplementów diety (1 kontrola), która nie wykazała nieprawidłowości.

W 2023 r. organ wydał 3 decyzje merytoryczne, dotyczące suplementów diety, w tym:

- 1 decyzję wydaną wobec wytwórni suplementów diety,
- 2 decyzje wydane wobec hurtowni suplementów diety.

W 2023 r. urzędowa kontrola obejmowała badania próbek suplementów diety oraz żywności specjalnego przeznaczenia. W związku z realizacją planu poboru prób pobrano i poddano badaniu laboratoryjnemu **12 próbek żywności w następujących kategoriach:**

- 5 próbek suplementów diety, w tym w kierunku: metali i oznakowanie – 2 próbki. kwasów tłuszczowych omega-3, 6, 9 i oznakowanie – 1 próbka, zawartości witaminy C i oznakowanie – 2 próbki,
- 4 próbki preparatów do początkowego żywienia niemowląt i preparatów do dalszego żywienia niemowląt, w tym w kierunku: metali i znakowania – 2 próbki, azotanów i oznakowanie – 1 próbka, oznakowanie – 1 próba,
- 3 próbki produktów zbożowych przetworzonych oraz żywności dla dzieci, w tym w kierunku: glutenu i oznakowania – 1 próbka, na metale i oznakowanie - 2 próbki.

Przeprowadzone badania laboratoryjne nie wykazały nieprawidłowości.

Ponadto w trakcie czynności kontrolnych dostępne w obrocie suplementy diety i środki spożywcze specjalnego przeznaczenia poddawane były ocenie w zakresie prawidłowości oznakowania umieszczonego na etykietach.

W 2023 roku oceniono 31 środków spożywczych w zakresie zgodności oznakowania z obowiązującymi przepisami prawnymi:

- oceniono 21 suplementów diety w trakcie urzędowych kontroli w nadzorowanych obiektach;
- oceniono 10 suplementów diety oferowanych do sprzedaży przez strony internetowe.

7. Produkcja i obrót żywnością genetycznie modyfikowaną i nową żywnością

W 2023 r. zgodnie z planem pobierania próbek do badania nie pobierano do badań laboratoryjnych próbek żywności w kierunku występowania materiału genetycznie zmodyfikowanego. Organ nie otrzymał również informacji świadczących o niezgodności w tym zakresie w żywności wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu konińskiego. W trakcie urzędowych kontroli nie stwierdzono również w produkcji jak i w obrocie żywności oznakowanej jako GMO. Czynności prowadzone w ramach granicznej kontroli sanitarnej dotyczącej importu żywności z krajów trzecich dotyczyły asortymentów, wobec których nie stwierdzano modyfikacji genetycznej.

8. Materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Na terenie powiatu wrzesińskiego znajduje się **1 zakład produkcyjny** prowadzący działalność w zakresie produkcji folii przeznaczonej do kontaktu z żywnością. Zakład ten otrzymał 13 lipca 2012 r. decyzję zatwierdzającą na prowadzenie działalności. Zakład zajmuje się produkcją folii w tym folii przeznaczonej na cele spożywcze, około 90% produkowanej folii nie ma bezpośredniego kontaktu z żywnością. Produkcja folii jest całkowicie zautomatyzowana. Głównym surowcem wykorzystywanym w procesie produkcji folii jest granulata z tworzywa PET, stanowiący prawie 100% końcowego produktu – folii elastycznej. Pozostałe surowce to mniej niż 1% i są to przede wszystkim roztwory powlekające, którymi folia pokrywana jest w ciągu procesu produkcyjnego. Zakład Flex Films Europa Sp. z o.o. jest jednym z 10 zakładów na całym świecie produkujących tego typu folię i jedynym na rynek europejski. Wyprodukowane produkty kierowane są na teren Polski i exportowane do krajów Unii Europejskiej (np. Francji, Włoch, Hiszpanii, Anglii).

Dodatkowo pod nadzorem posiadamy **17 obiektów** wprowadzających do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością (**6 magazynów hurtowych i 11 sklepów**).

Skontrolowano **1 zakład produkcyjny** materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **2 hurtownie** obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.

W związku z procedurą systemu RASFF organ otrzymał 2 powiadomienia informacyjne dotyczące:

- zmian organoleptycznych w żywności po zastosowaniu sitka do maszynki. Produkt został dostarczony do sklepu na terenie powiatu wrzesińskiego zajmujący sprzedażą częściami zamiennymi do sprzętu gospodarstwa domowego – przeprowadzone czynności kontrolne wykazały obecność produktu w obrocie w ilości 9 szt., które zostały wycofane z obrotu i przekazane do zwrotu do producenta,
- stwierdzenia przekroczenia migracji specyficznej pierwszorzędnych amin aromatycznych (PAA) z wyrobu pn. Łyżka kuchenna. Produkt został dostarczony do osoby prywatnej, która po przeprowadzeniu czynności kontrolnych zobowiązała się do utylizacji przedmiotowego produktu.

W roku sprawozdawczym pobrano do badań laboratoryjnych ogółem **2 próbki wyrobu przeznaczonego do kontaktu z żywnością: jedną próbkę przyborów kuchennych z poliamidu (nylonu)** pobrano w kierunku migracji specyficznej oraz **jedną próbkę materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością jako wyroby z tworzyw sztucznych w kierunku oceny organoleptycznej**. Otrzymane sprawozdania potwierdziły odpowiednią

jakość zdrowotną pobranych wyrobów.

9. Informacje o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, organizacjami konsumenckimi, środkami masowego przekazu, Policją

Państwowa Inspekcja Sanitarna współpracuje z:

- a) Inspekcją Weterynaryjną na podstawie podpisanego w dniu 16 listopada 2018 r. Porozumienia Ramowego pomiędzy Powiatowym Lekarzem Weterynarii i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym. W 2023 r. współpraca pomiędzy Inspekcjami polegała m.in. na:
 - uzyskiwaniu danych z bazy weterynaryjnej i na wzajemnym przekazywaniu decyzji zakazujących;
 - informowaniu Inspekcji Weterynaryjnej o stwierdzonych nieprawidłowościach wynikających z przeprowadzonych urzędowych kontroli, w tym o postępowaniu z odpadami pochodzenia zwierzęcego kategorii III;
 - wzajemne informowanie się o wynikach badań laboratoryjnych wskazujących jakość środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi, w tym w ramach zgłoszonego w systemie RASFF;
 - przeprowadzanie wspólnych kontroli w zakładach podlegających wspólnemu nadzorowi (zakłady garmazeryjne, targowisko, młyn). W 2023 r. przedstawiciele Inspekcji Sanitarnej wraz z pracownikami Inspekcji Weterynaryjnej we Wrześni przeprowadzili 2 kontrole sanitarne w zakładach objętych wspólnym nadzorem. Jedna z kontroli odbyła się w zakładzie garmazeryjnym, natomiast druga w młynie gospodarczym;
 - aktualizowanie listy zakładów znajdujących się pod nadzorem organów PIS oraz organów IW na terenie powiatu;
 - informowaniu o zlikwidowanych obiektach będących pod wspólnym nadzorem,
- b) Współpracujemy również z Policją w zakresie wyjaśniania spraw dotyczących nadzorowanych obiektów oraz wspólnie przeprowadzanych kontroli problemowych,
- c) Zgodnie z zawartym porozumieniem współpracujemy z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa – oddział we Wrześni oraz Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska oddział w Koninie, w zakresie przeprowadzanych wspólnych kontroli w gospodarstwach rolnych u producentów pierwotnych. W sprawozdawczym roku przeprowadzono 1 kontrolę z PIORIN, gdzie pobrano próbę pietruszki w kierunku badań za zawartość pestycydów oraz 1 kontrolę z WIOŚ pobierając 1 próbę sałaty za zawartość azotanów,
- d) Stacja współpracuje również ze środkami masowego przekazu, udzielając informacji dotyczących aktualnych zagadnień z zakresu żywności i żywienia. W związku z rozpoczynającym się sezonem grzybowym zamieszczono artykuł na stronie internetowej informując o zasadach zbierania grzybów oraz pełnieniu dyżuru przez pracowników posiadających uprawnienia grzyboznawcy udzielających porad na temat grzybów.

10. WNIOSKI

1. W 2023 roku realizowano zadania w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami produkcji i obrotu żywnością, nad warunkami żywienia zbiorowego oraz materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, wyznaczone w Planie Zadań Priorytetowych i Statutowych na 2023 r. **Zaplanowane zostało 11 zadań priorytetowych i 13 zadań statutowych.** Wszystkie zadania zostały zrealizowane.
2. W harmonogramie nadzoru nad obiektami na 2023 rok **do kontroli zaplanowane zostało 195 obiektów** żywieniowo-żywnościowe oraz produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością, z czego **skontrolowano 144 zakładów tj. 73,85 %**. Przyczyną realizacji planu na tym poziomie były przede wszystkim czynności dodatkowe realizowane poza planem kontroli. Brak jest możliwości przewidzenia ilości tych czynności w skali roku, co w konsekwencji rzutuje na wykonanie planu. W roku sprawozdawczym zarówno ilość skontrolowanych zakładów jak i kontroli dodatkowych znacząco wzrosła (o 12 % ilość dodatkowo skontrolowanych zakładów i o 15 % ilość przeprowadzonych kontroli dodatkowych).
3. **Dodatkowo** poza rocznym harmonogramem kontroli planowanych, skontrolowano **255 obiektów**, w których przeprowadzono **268 kontroli**. Znaczny udział w dodatkowych czynnościach kontrolnych mają kontrole wszczynane na wniosek strony w związku z zatwierdzaniem zakładów, jak również poszerzaniem dodatkowego zakresu działalności.
4. **Wzrosła liczba kontroli granicznych** związanych z eksportem żywności do krajów spoza UE – w 2022 r. było to 21 kontroli, w 2023 r. 63 kontrole. W tym obszarze należy spodziewać się systematycznej tendencji wzrostowej, zwłaszcza w sytuacji wprowadzania dodatkowych wymagań w krajach trzecich (rejestracja eksporterów, wymagania dokumentacyjne). W roku sprawozdawczym na terenie powiatu wrzesińskiego nie było eksportera żywności o szczególnych wymaganiach eksportowych, w tym do Chin, Indii.
5. W 2023 r. prowadzono również **znacząco więcej czynności tematycznych** niż w roku 2022 r. Kontrole tematyczne (poza prowadzonymi corocznie kontrolami w okresie letnim w dni wolnym od pracy) dotyczyły między innymi oceny środków spożywczych wprowadzanych do obrotu na terenie placówek oświatowych w odniesieniu do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty [...] (w tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości), jak również oceniane były warunki wprowadzania do obrotu żywności w marketach sieci Biedronka (w tym zakresie czynności wykazywały niezgodności skutkujące postępowaniem represyjnym).
6. Odnotowano **wzrost liczby nałożonych mandatów karnych** – 26 (w 2022 r. – 12).
7. **Ilość wniosków o ukaranie** kierowanych do WPWIS zmniejszyła się – 8 wniosków (w 2022 r. – 11 wniosków). Z analizy wniosków o nałożenie kary pieniężnej kierowanych do WPWIS wynika, iż **88 % wniosków dotyczyło prowadzenia w zakładach żywieniowo-żywnościowych nielegalnej działalności**, w zakresie

poszerzenia asortymentu poza uzyskany w zatwierdzeniu (7 wniosków).

8. Znacząco wzrosła również ilość decyzji merytorycznych – 84 decyzje (w 2022 r. – 30 decyzji).
9. W 2023 r. **nastąpił wzrost liczby interwencji składanych przez klientów** dotyczących nieprawidłowości w nadzorowanych zakładach – 89 interwencji (w 2021 r. – 56, w 2022 r. – 72 interwencje dotyczące nieprawidłowości zgłaszanych przez klientów) – 36 interwencji potwierdziło się w trakcie przeprowadzonych kontroli. Świadomość społeczeństwa w zakresie zasad jakie winni przestrzegać przedsiębiorcy w prowadzonych przedsiębiorstwach spożywczych wzrasta, co ma odzwierciedlenie w otrzymywanych doniesieniach. Interwencje są ważnym źródłem informacji o obiektach, w których nie planuje się kontroli urzędowych w danym roku sprawozdawczym.
10. Żadna próbka żywności pobrana w kierunku mikrobiologicznym nie została zakwestionowana.
11. Odsetek zakładów z wdrożonymi zasadami **GHP** oraz zakładów z wdrożonymi systemem **HACCP** kształtuje się na zbliżonym poziomie: GHP w 2022 r. – 58,45 %, w 2023 r. – 58,2 %; HACCP w 2022 r. – 29,9 %, w 2023 r. – 30,3 %.
12. **34,8 % kontroli prowadzonych w sezonie letnim w dni wolne od pracy wykazało niezgodności**, co dowodzi, iż jest to istotny element nadzoru nad działalnością przedsiębiorstw spożywczych, który ma eliminować przekonanie przedsiębiorców o bezkarności w okresach, poza godzinami funkcjonowania urzędu.
13. Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, niezmiennie w stosunku do ubiegłych lat wykazują najmniej nieprawidłowości.
14. Sposób żywienia dzieci, młodzieży i pacjentów szpitala był prawidłowy.
15. Istotnym elementem prowadzonego nadzoru są **kontrole dotyczące suplementów diety**. W 2024 r. nadzór nad zakładami należącymi do podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzane do obrotu suplementy diety będzie kontynuowany.

V. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKŁADACH PRACY

Źródło: iStock (istockphoto.com)

1. Kontrole przeprowadzone w 2023 roku

1.1. Ilość kontroli przeprowadzonych w 2023 roku na terenie powiatu wrzesińskiego

W 2023 r. przeprowadzono 91 kontroli w 86 zakładach pracy, w tym m.in.:

- w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami - 39
- w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 - 6
- w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi - 25
- w ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi - 8
- w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy - 21
- w ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy - 18
- w ramach nadzoru nad środkami zastępczymi - 1

1.2. Ilość obiektów skontrolowanych w 2023 roku na terenie powiatu wrzesińskiego

Skontrolowano 86 obiektów, w tym m. in.:

- wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny - 11
- stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny - 26
- wprowadzających do obrotu produkty biobójcze - 15
- stosujących produkty biobójcze - 9
- w zakresie substancji, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy - 21
- w zakresie czynników biologicznych w środowisku pracy - 18
- wprowadzających do obrotu prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 - 2
- stosujących prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 - 4
- wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne - 8

1.3. Uchybienia stwierdzone w trakcie kontroli oraz wydane decyzje w 2023 r.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w kontrolowanych zakładach pracy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni wydał ogółem 15 decyzji zawierających 35 nakazów dotyczących m.in.:

- pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy dot. m.in. pomiarów czynników chemicznych i pyłowych, hałasu, czynników rakotwórczych, drgań działających na organizm człowieka przez kończyny górne – 11 uchybień,
- obniżenia stężenia pyłów drewna – frakcja wdychalna – 1 uchybienie,
- oceny ryzyka zawodowego – 1 uchybienie,
- orzeczeń lekarskich pracowników – 1 uchybienie,
- złego stan sanitarno-technicznego pomieszczeń – 5 uchybień,
- substancji chemicznych i ich mieszanin – 7 uchybień,
- czynników rakotwórczych lub mutagennych – 3 uchybienia,
- instrukcji w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – 1 uchybienie,
- szkoleń wstępnych oraz okresowych pracowników w zakresie bhp – 1 uchybienie,
- wyznaczenia osób w zakresie udzielania I – ej pomocy – 1 uchybienie,
- zawartości niedozwolonych substancji w produktach kosmetycznych – 2 uchybienia,
- udostępniania nieodpłatnie na rynku testerów produktów kosmetycznych – 1 uchybienie, po upływie daty minimalnej trwałości.

Ponadto stwierdzono 10 uchybień w zakładach, w których komórkami wiodącymi był Oddział Nadzoru Sekcja Higieny Żywności i Żywnienia oraz Oddział Nadzoru Sekcja Higieny Komunalnej i dotyczyły m.in.:

- pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy dot. m.in. pomiarów czynników chemicznych i pyłowych, hałasu – 4 uchybienia,
- substancji chemicznych i ich mieszanin – 4 uchybienia,
- obniżenia stężenia pyłów mąki – frakcja wdychalna – 1 uchybienie,
- rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia oraz karty badań i pomiarów czynników szkodliwych – 1 uchybienie,

Źródło: iStock (istockphoto.com)

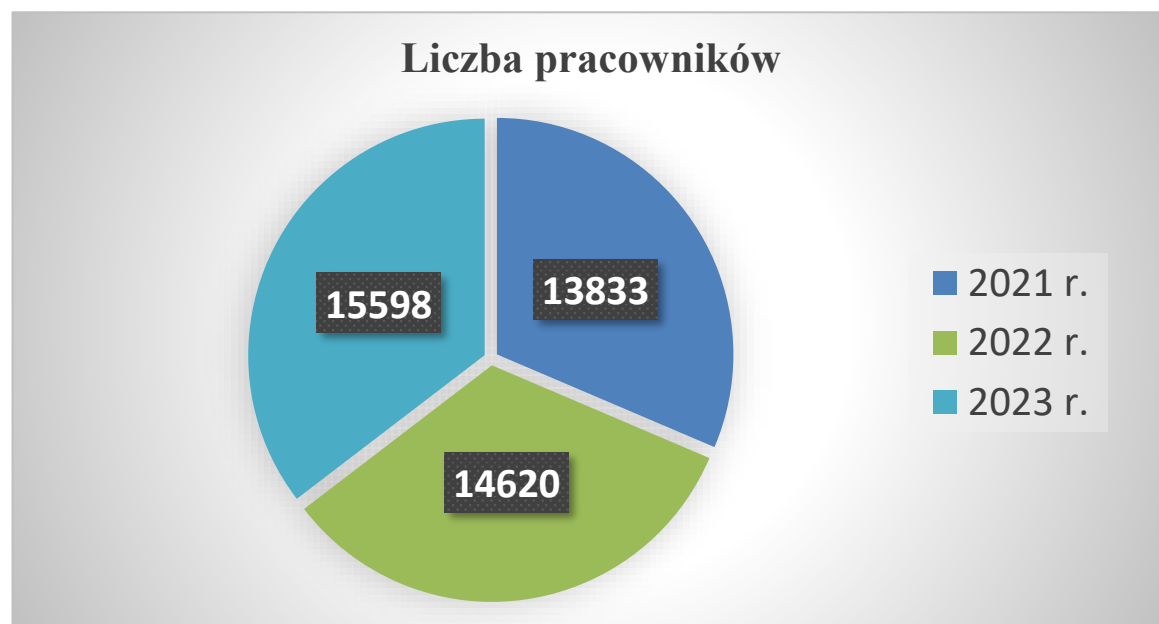
2. Obiekty pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrześni

2.1. Zmiany w wykazie obiektów

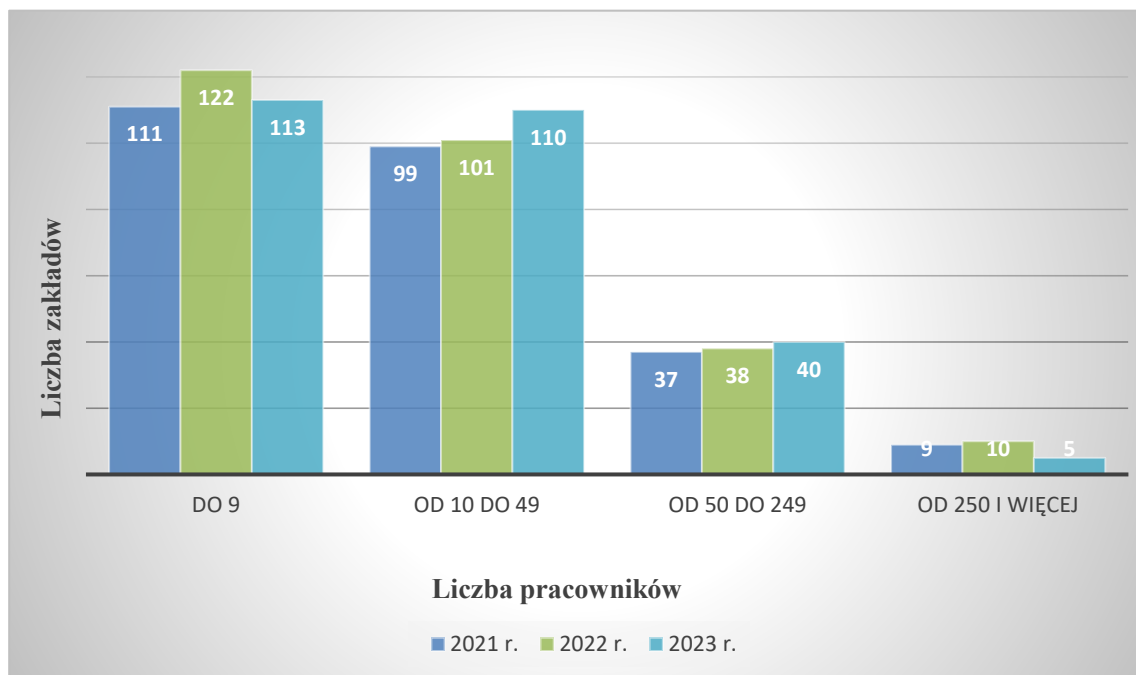
W roku 2023 r. Oddział Nadzoru Sekcja Higieny Pracy obejmował nadzorem 272 zakłady w których liczba zatrudnionych pracowników wynosiła 15598.

Rysunek 1. Liczba zakładów pracy będąca pod nadzorem Oddziału Nadzoru Sekcji Higieny Pracy

Rysunek 2. Liczba zatrudnionych pracowników w zakładach ujętych w wykazie obiektów będących pod nadzorem Oddziału Nadzoru Sekcji Higieny Pracy

Rysunek 3. Struktura zakładów pracy powiatu wrzesińskiego w latach 2021-2023 wg liczby zatrudnionych pracowników

Źródło: iStock (istockphoto.com)

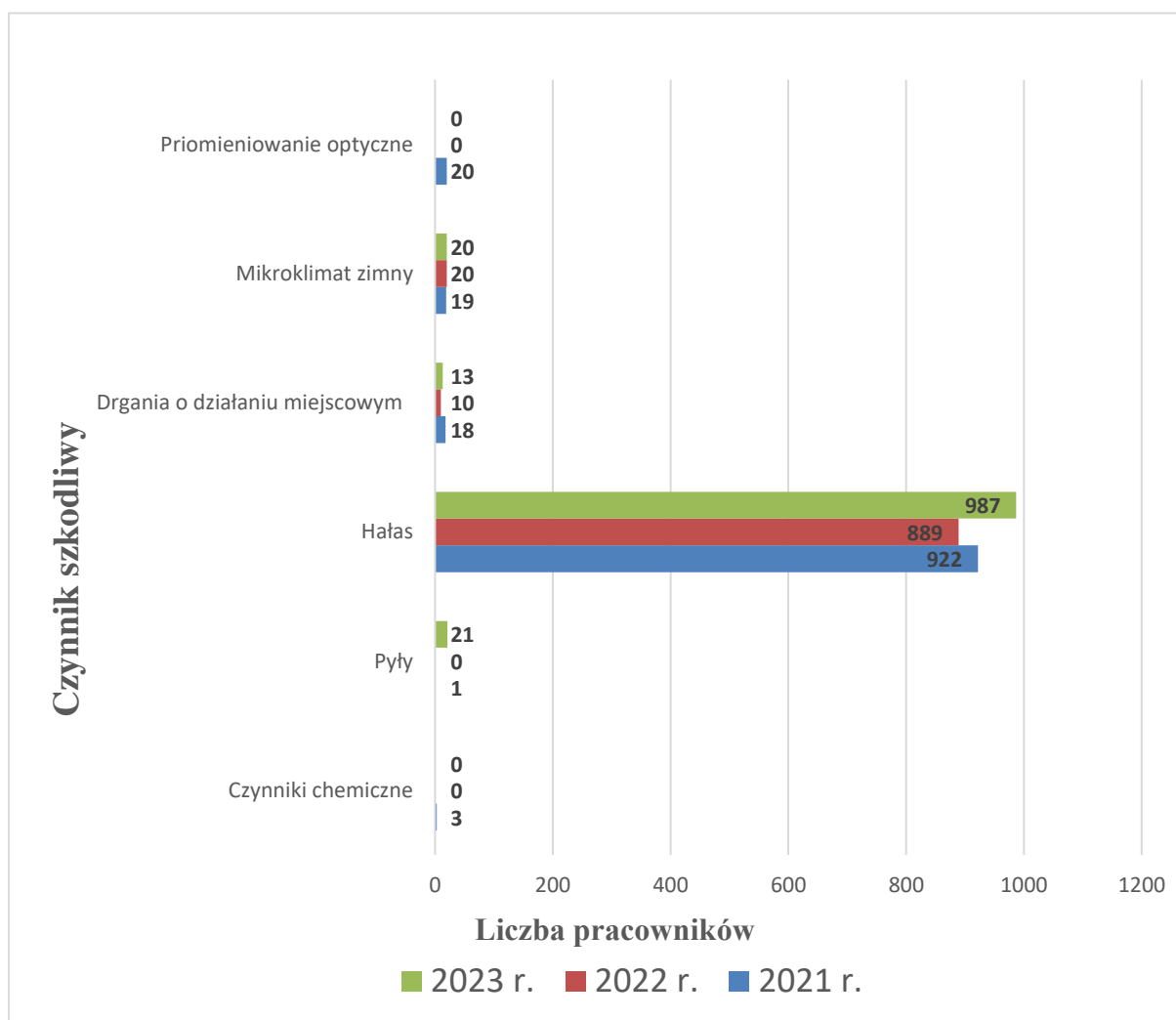
3. Czynniki szkodliwe w środowisku pracy

3.1. Praca w warunkach przekroczonych norm sanitarnych

Liczba pracowników pracujących powyżej najwyższego dopuszczalnego stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia w powiecie wrzesińskim to 987 osób. Przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy występują ogółem w 47 zakładach pracy, głównie w zakładach

produkcji: wyrobów z drewna, mebli, pojazdów samochodowych, metalowych wyrobów gotowych.

W 2023 r. w 2 kontrolowanych zakładach uległy poprawie warunki pracy 13 pracowników w zakresie przekroczeń normatywów higienicznych hałasu poprzez następujące działania: rotacja pracowników, wymiana uszkodzonych części maszyn oraz likwidacja maszyny generującej ponadnormatywny hałas.

Rysunek 4. Liczba zatrudnionych na stanowiskach pracy, gdzie stwierdzono czynnik szkodliwy w stężeniach powyżej NDS/NDN

4. Czynniki rakotwórcze i mutagenne

4.1. Praca w kontakcie z substancjami, czynnikami i procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym bądź mutagennym

W roku 2023 przeprowadzono 21 kontroli w 19 zakładach pracy, w których w kontakcie z substancjami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym bądź mutagennym zatrudnionych było 480 pracowników.

W zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych stwierdzono uchybienia dotyczące:

- rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 1 uchybienie,
- rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 2 uchybienia,
- informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym przekazywanej za rok poprzedni do dnia 15 stycznia do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu oraz do Okręgowego Inspektoratu Pracy w Poznaniu – 6 uchybień,
- przekroczenia stężenia pyłów drewna - frakcja wdychalna – 2 uchybienia,
- pomiarów czynników rakotwórczych – 6 uchybień.

W warunkach przekroczonego najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) pyłów drewna frakcja wdychalna pracowało 19 osób

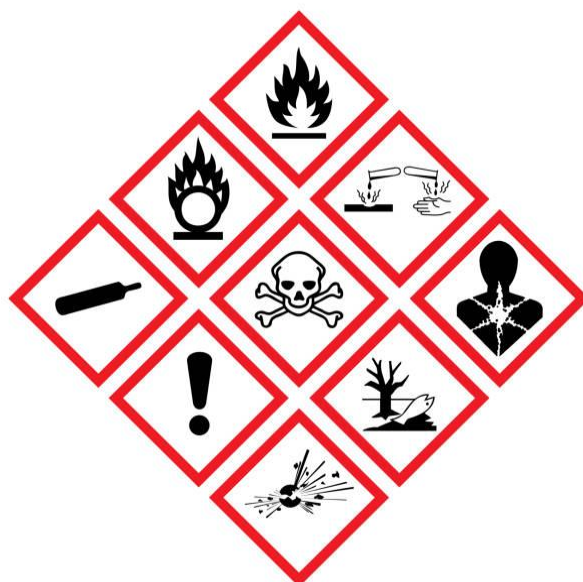
Nazwa czynnika rakotwórczego	Rodzaj prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi	Liczba osób pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym	Liczba osób pracujących w warunkach przekroczonego najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS)
NiSO ₄ zawarty w siarczanie miedzi pięciowodnym technicznym (produkt uboczny powstający przy produkcji siarczanu miedzi)	Stosowany w celu profilaktyki leczenia chorób ryb	2	0
Benzyna	Wlewanie paliwa do łódki	2	0
	Prowadzenie działań podczas usuwania skutków wypadków drogowych, gdzie nastąpił wyciek benzyny, uzupełnianie paliwa do sprzętu	45	0
	Obsługa dystrybutora z paliwem	17	0
Spaliny silników Diesla	Sprawdzanie parametrów wózków widłowych	2	0
	Prowadzenie działań ratowniczo – gaśniczych	45	0
	Uruchamianie samochodu - sprawdzanie po naprawie	8	0
	Prace na wózku widłowym w tunelu rozładunku	11	0

Nazwa czynnika rakotwórczego	Rodzaj prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi	Liczba osób pozostających w kontakcie z czynnikiem rakotwórczym	Liczba osób pracujących w warunkach przekroczonego najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS)
Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA)	Prowadzenie działań ratowniczo-gaśniczych /m.in. pożary wewnętrzne budynków mieszkalnych, budynków produkcyjno-magazynowych, pożarów środków transportu/	45	0
Pyły drewna - frakcja wdychalna	Obsługa maszyn stolarskich	239	19
	Prowadzenie działań podczas usuwania skutków anomalii pogodowych związane z cięciem drzew powalonych na drogi i inne obiekty	45	0
krzemionka krystaliczna /kwarc, krystobalit/ – frakcja respirabilna	Prowadzenie działań ratowniczo – gaśniczych w związku z usuwaniem szyb w pojazdach	45	0
Promieniowanie jonizujące	Prowadzenie działań podczas usuwania skutków zdarzeń radiacyjnych	45	0
	Praca przy tomografii komputerowej oraz przy przenośnym rentgenie	14	0
Dichlorometan	Dichlorometan stanowi składnik mieszaniny stosowanej podczas produkcji	3	0
Formaldehyd	Praca z żywicami klejowymi (formaldehyd zawarty w żywicach klejowych)	94	0
	Stosowany podczas konserwowania pobranych próbek materiału ludzkiego	36	0
Tlenek etylenu	Stosowany przy sterylizacji narzędzi chirurgicznych	2	0
Cytostatyki	Przygotowywanie cytostatyków oraz podawanie pacjentom cytostatyków.	6	0
Pył azbestowy	Kontakt podczas prac związanych z rozbiórką i odbiorem wyrobów zawierających azbest	1	0

Tabela 1. Rodzaj czynnika rakotwórczego oraz rodzaj prac, w których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi występujących w zakładach skontrolowanych w powiecie wrzesińskim w 2023 roku

Lista czynników rakotwórczych i mutagennych występujących w skontrolowanych zakładach od 2021 r. do 2023 r. na terenie powiatu wrzesińskiego:

1. Siarczan niklu (II); dichloroetan; tlenek etylenu; formaldehyd; fenoloftaleina; bis(diwodorofosforan) niklu; chlorowodorek hydroksyloaminy; chlorek kobaltu 6 hydrat; chromian potasu; dichromian sodu; dichromian potasu; sześciowodny chlorek niklu; siarczan kobaltu 7 hydrat; azotan kobaltu (II) 6 hydrat;
2. Pył azbestowy,
3. Pyły drewna,
4. Cytostatyki,
5. Krzemionka krystaliczna (kwarc, krystobalit) – frakcja respirabilna,
6. Spaliny silników Diesla,
7. Wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA),
8. Benzyna,
9. Benzen

Źródło: iStock (istockphoto.com)

5. Substancje chemiczne i ich mieszaniny, prekursory i produkty biobójcze

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o substancjach chemicznych i ich mieszaninach przeprowadzono 2 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów), 10 kontroli u dystrybutorów oraz 27 kontroli u stosujących chemikalia. W zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin stwierdzono w 4 zakładach naruszenia przepisów, które dotyczyły: oznakowania opakowań mieszanin niebezpiecznych; spisu substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w działalności zawodowej; kart charakterystyki; instrukcji w zakresie bezpieczeństwa chemicznego; wyznaczenia oraz oznakowania miejsca przechowywania produktów niebezpiecznych.

W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 przeprowadzono 2 kontrole u wprowadzających do obrotu prekursor kat. 3 – aceton oraz 4 kontrole w zakładach stosujących prekursor narkotykowy kat. 3 – aceton, kwas siarkowy (VI) oraz kwas solny. Nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

W zakresie produktów biobójczych przeprowadzono 16 kontroli u wprowadzających do obrotu produkty biobójcze oraz 9 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych. W 3 zakładach stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie produktów biobójczych, które dotyczyły oznakowania opakowań produktów biobójczych.

Źródło: iStock (istockphoto.com)

6. Choroby zawodowe

6.1. Liczba decyzji i stwierdzonych chorób

1. Liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej w 2023 r. – 6
2. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w 2023 r. – 6
3. Liczba wydanych decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej w 2023 r. – 3

Pozycja	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w roku		
		2021	2022	2023
15	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat:	3	0	6
Ogółem		3	0	6

Tabela 2. Liczba stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2021 - 2023 wg pozycji z wykazu chorób zawodowych

Pozycja	Rodzaj choroby zawodowej	Decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej w roku		
		2021	2022	2023
15	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat:	3	0	3
Ogółem		3	0	3

Tabela 3. Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej w latach 2021 - 2023 wg pozycji z wykazu chorób zawodowych

7. Dane dotyczące zatruc/podejrzeń zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

W 2023 r. otrzymano 1 zgłoszenie z Powiatowego Szpitala we Wrześni dotyczące dwóch przypadków wystąpienia zatrucia substancjami psychotropowymi.

Źródło: iStock(istockphoto.com)

8. Podsumowanie

W ewidencji Oddziału Nadzoru - Sekcja Higieny Pracy na dzień 31.12.2023 r. znajdowały się 272 zakłady, w których zatrudnionych było 15598 pracowników. W porównaniu z 2022 r. liczba obiektów w ewidencji zwiększyła się o 1 obiekt natomiast liczba pracowników wzrosła o 978 osób.

Zdecydowaną większość stanowią zakłady mikro zatrudniające do 9 pracowników oraz małe, zatrudniające od 10 do 49 pracowników.

Skontrolowano 86 obiektów (272 zewidencjonowanych obiektów). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 15 decyzji zawierających 35 nakazów. Najwięcej uchybień dotyczyło badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, substancji chemicznych i ich mieszanin oraz złego stanu sanitarni-higienicznego pomieszczeń

W 47 obiektach będących w ewidencji pionu higieny pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia, głównie w zakładach produkcji: wyrobów z drewna, mebli, pojazdów samochodowych, metalowych wyrobów gotowych. Największą grupę stanowili pracownicy zatrudnieni w narażeniu na hałas przekraczający NDN. W porównaniu z rokiem 2022 liczba zakładów, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych jest na wyższym poziomie.

W roku 2023 w ramach nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o substancjach chemicznych i ich mieszaninach na terenie powiatu wrzeńskiego przeprowadzono 2 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów), 10 kontroli u dystrybutorów oraz 27 kontroli u stosujących chemikalia.

W ramach nadzoru nad prekursorami kategorii 2 i 3 w roku 2023 r. przeprowadzono 2 kontrole u wprowadzających do obrotu prekursor kat. 3 – aceton oraz 4 kontrole w zakładach stosujących prekursor narkotykowe kat. 3 – aceton, kwas siarkowy (VI) oraz kwas solny.

W roku 2023 r. w zakresie produktów biobójczych przeprowadzono 16 kontroli u wprowadzających do obrotu produkty biobójcze oraz 9 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych.

Na terenie powiatu wrzeńskiego w okresie sprawozdawczym stwierdzono 6 chorób zawodowych. 100 % stwierdzeń chorób zawodowych stanowiły choroby narządu głosu.

W 2023 r. otrzymano 1 zgłoszenie z Powiatowego Szpitala we Wrześni dotyczące dwóch przypadków wystąpienia zatrucia substancjami psychotropowymi.

VI. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE HIGIENY DZIECI, MŁODZIEŻY I PROMOCJI ZDROWIA

1. Zakres higieny dzieci i młodzieży

W 2023 r. zakresie higieny dzieci i młodzieży przeprowadzono kontrole stanu sanitarno-higienicznego placówek oświatowo-wychowawczych, bursy, centrum kształcenia praktycznego, placówek opiekuńczo-wychowawczych i wsparcia dziennego, szkoły językowej i muzycznej oraz placówek wypoczynku dzieci i młodzieży.

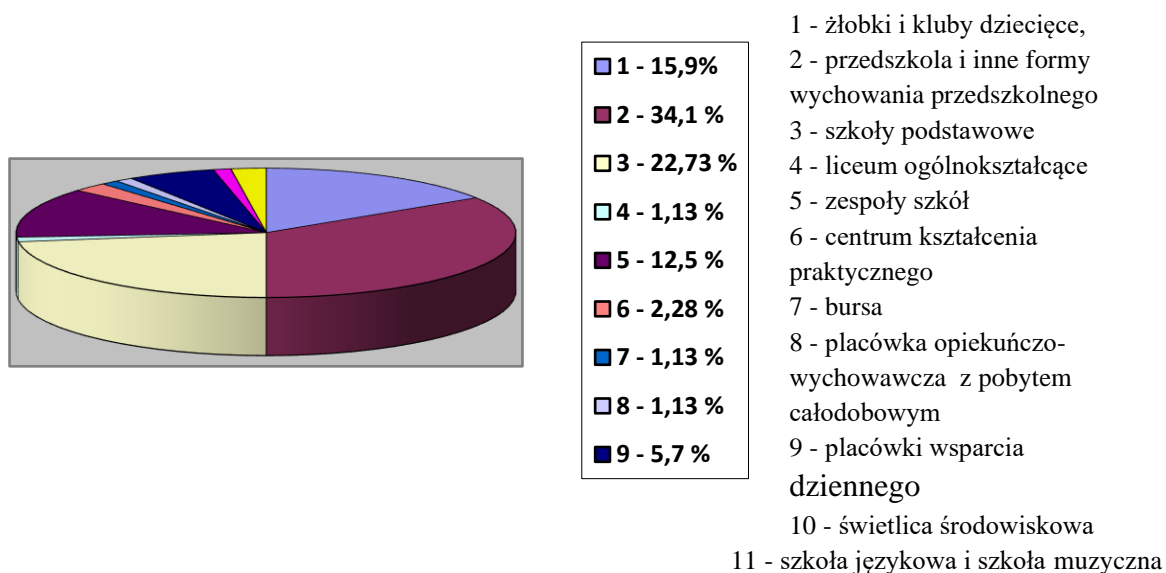
Kontrole sanitarne prowadzono pod względem posiadanej infrastruktury, bieżącej czystości i porządku, warunków do utrzymania higieny osobistej oraz oceny warunków pobytu dzieci i młodzieży (m.in. pod względem higienicznej oceny rozkładów zajęć lekcyjnych, zapewnienia odpowiedniej temperatury w pomieszczeniach pobytu ludzi oraz odpowiedniej temperatury wody, oceny dostosowania mebli szkolnych/przedszkolnych do wymagań ergonomii, zapewnienia miejsc na podręczniki oraz oceny obciążenia uczniów tornistrami szkolnymi).

Podczas prowadzonego nadzoru dokonywano również oceny realizacji wytycznych bezpieczeństwa zdrowotnego MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz oceny realizacji wytycznych zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 31.03.2022 r. dla przedszkoli, oddziałów przedszkolnych w szkole podstawowej i innych form wychowania przedszkolnego oraz

instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wydane na podstawie art. 8a ust. 5 pkt. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

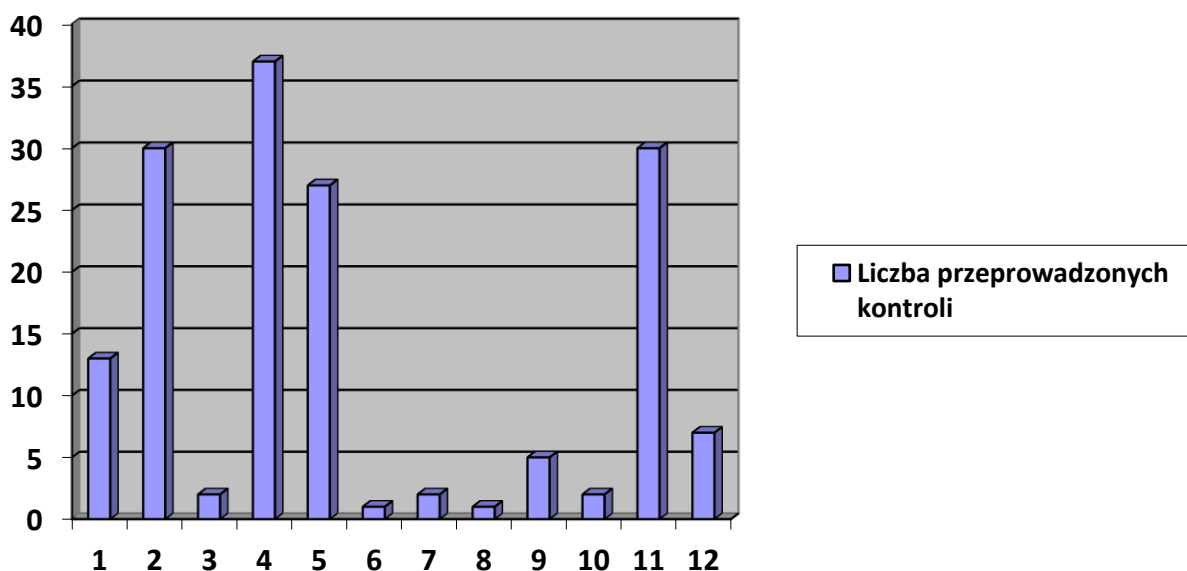
Kontrole odbywały się przy współpracy innych pionów PSSE we Wrześni oraz innych instytucji (policji oraz straży pożarnej).

W roku 2023 pod nadzorem ogółem było 174 placówek (88 placówek stałych oraz 86 placówek sezonowych).

Rysunek 1. Odsetek poszczególnych rodzajów placówek stałych pod nadzorem na terenie powiatu wrzesińskiego w 2023 r.

W roku 2023 przeprowadzono 159 kontroli sanitarnych.

1 - 9 kontrole żłobków (w tym 2 kontrole w związku z odbiorem) i 4 kontrole klubów dziecięcych,

2 - 30 kontrole przedszkoli (w tym 4 kontrole w związku z odbiorem),

- 3 - 2 kontrole innych form wychowania przedszkolnego,
- 4 - 37 kontroli szkół podstawowych (w tym 1 kontrola sprawdzająca),
- 5 - 27 kontroli zespołów szkół (w tym 3 kontrole sprawdzające),
- 6 - 1 kontrola centrum kształcenia praktycznego,
- 7 - 2 kontrole bursy,
- 8 - 1 kontrola placówki opiekuńczo-wychowawczej z pobytem całodobowym,
- 9 - 5 kontroli placówek wsparcia dziennego,
- 10 - 2 kontrole placówek innych tj. szkoły językowej oraz szkoły muzycznej,
- 11 - 30 kontroli placówek letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
- 12 - 7 kontroli placówek zimowego wypoczynku dla dzieci i młodzieży

Rysunek 2. Liczba przeprowadzonych kontroli w poszczególnych rodzajach placówek w 2023 r.

1.1. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek

Rodzaj placówki	Liczba placówek							
	nowo oddanych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo oddanymi obiektami sportowymi	z modernizowanym i blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanym i blokami żywienia
	1	2	3	4	5	6	7	8
Żłobki	1	1	1	0	0	0	0	0
Przedszkola	2	2	2	0	1	0	0	0
Szkoły Podstawowe	3	0	0	0	0	0	0	0
Licea ogólnokształcące	4	0	0	0	0	0	0	0
Technika	5	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Branżowe I st.	6	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Branżowe II st.	7	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	8	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Wyższe	9	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	10	0	0	0	0	0	0	0
OGÓŁEM	11	3	3	3	0	0	0	0

W 2023 r. zostało zlikwidowane 1 przedszkole niepubliczne, powstały 2 przedszkola niepubliczne (w obiektach już istniejących), z których 1 również zostało zlikwidowane (wiersz 2, kol. 2 i 3).

W 1 z przedszkoli w 2023 r. oddano do użytku salę gimnastyczną o pow. 227,1 m²

W 2023 r. zakończono działalność w 1 obiekcie w lokalizacji Wrąbczynkowskie Holendry 13 w gminie Pyzdry przeznaczonym na potrzeby Szkoły Podstawowej w Pyzdrach. Zakończona została również działalność Punktu Przedszkolnego przy Szkole Podstawowej w Pyzdrach ul. Szkolna 2.

Rysunek 3. Obiekt Przedszkola Niepublicznego „Akademia Serdeczna” Zuzanna Zdunek we Wrześni. Obiekt został oddany do użytku w 2023 r. – przedszkole zlokalizowane jest w poziomie parteru.

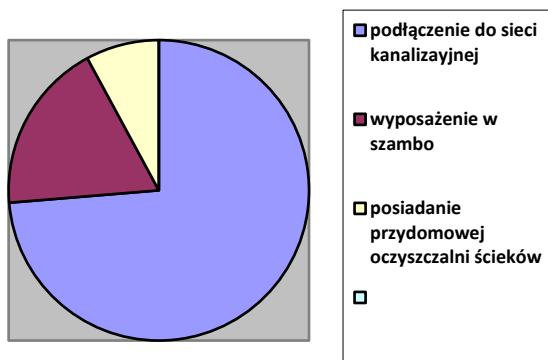

Rysunek 4. Obiekt sali gimnastycznej przy Przedszkolu Niepublicznym „Tęczowa Chatka” Justyna Jastrzębska we Wrześni. Obiekt został oddany do użytku w 2023 r.

1.2. Charakterystyka placówek

Nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do pełnionej funkcji oraz w złym stanie technicznym.

Wszystkie objęte nadzorem placówki stałe w powiecie wrześnińskim posiadają podłączenie do wodociągów miejskich lub gminnych (stan ten nie uległ zmianie w porównaniu w 2022 r.). Wszystkie placówki posiadają dostęp do bieżącej, ciepłej wody w sanitariatach. Standardy dostępności do urządzeń sanitarnych nie są zachowane w 4 placówkach szkolnych (są to: Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr 2, ul. Kościuszki 24 we Wrześni, Samorządowa Szkoła Podstawowa Nr 3, ul. Kosynierów 32 we Wrześni Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 we Wrześni oraz Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących we Wrześni). W pozostałych placówkach oświatowo-wychowawczych standardy dostępności do urządzeń sanitarnych (umywalk, misek ustępowych i pisuarów) były zachowane. W 2022 r. odnotowano 3 placówki z niezachowanymi standardami dostępności do urządzeń sanitarnych.

Spośród 76 objętych kontrolą placówek pod względem warunków do utrzymania higieny osobistej podłączenie do sieci kanalizacyjnej posiada 56 placówek (73,68 %), 14 placówek wyposażonych jest w szambo (18,42 %), natomiast 6 placówek posiada przydomowe oczyszczalnie ścieków (7,9 %).

Rysunek 5. Odsetek wyposażenia obiektów będących pod nadzorem w sieć kanalizacyjną, szambo i przydomową oczyszczalnię ścieków.

W 2023 r. przeprowadzono remont elewacji budynku Zespołu Szkół w Targowej Górcie oraz prace polegające na m.in. montażu paneli fotowoltaicznych, wymianie systemu kanalizacji, wymianie stolarki okiennej i urządzeń oświetleniowych. Przeprowadzono remont pomieszczeń sanitariatów w szkole.

W 2 szkołach podstawowych w Gminie Miłosław w 2023 przeprowadzano termomodernizację części budynków szkolnych. Pomieszczenia oraz teren prac remontowych były wyłączone z użytku i właściwie zabezpieczone. Przewidywany termin zakończenia prac remontowych w obiekcie Szkoły Podstawowej w Czeszewie ustalony jest na maj 2024 r.

Przy jednym z obiektów Samorządowej Szkoły Podstawowej Nr 6 we Wrześni w 2023 r. prowadzono budowę boiska szkolnego.

W dalszym ciągu prowadzone były prace polegające na termomodernizacji budynku Szkoły Podstawowej w Bieganowie. Uczniowie tej placówki od roku szkolnego 2022/2023 uczęszczali na zajęcia do budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Kołaczkowie.

W Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Miłosławiu prowadzono rozbudowę modułu szkoły. Nadzorowane w powiecie wrzesińskim placówki nauczania i wychowania (podobnie jak w latach poprzednich) nie posiadały ustępów zewnętrznych.

W 2023 r. wyegzekwowano 3 decyzje administracyjne (w tym 1 z ubiegłych lat). W ramach wykonania nakazu decyzji dokonano poprawy stanu sanitarno-higienicznego nawierzchni ścian i podłogi w salce rekreacyjno-zastępczej (1 szkoła podstawowa), podłóg w szatni, w sali zajęć i na korytarzu (1 zespół szkolno-przedszkolny) oraz sufitu w magazynku sprzętu sportowego i na korytarzu w pomieszczeniach bloku sportowego (1 szkoła podstawowa).

W 2023 r. wydano 3 decyzje zmieniające terminy nakazów decyzji wydanych w poprzednich latach. Decyzje dotyczą nawierzchni podłóg w ciągach komunikacyjnych (1 liceum ogólnokształcące), nawierzchni podłóg w sali gimnastycznej i salce rekreacyjno-zastępczej oraz ścian w ww. sali gimnastycznej (1 szkoła podstawowa) oraz podłóg w salach lekcyjnych (1 szkoła podstawowa).

Wystosowano wystąpienie pokontrolne dotyczące placówki opiekuńczo-wychowawczej z pobytem całodobowym o konieczności usunięcia następujących nieprawidłowości: zły stan sanitarno-higieniczny ścian w pokojach mieszkalnych, w pokoju do nauki oraz na korytarzu oraz zniszczona futryna drzwiowa i drzwi w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym przy pokojach mieszkalnych.

W 3 placówkach dokonano realizacji części nakazów wynikających z wydanych decyzji administracyjnych: dokonano poprawy stanu sanitarno-higienicznego podłogi w salach lekcyjnych (2 placówki) i w świetlicy szkolnej (1 placówka) oraz dokonano wymiany zniszczonej stolarki drzwiowej w pomieszczeniach sanitariatów dla uczniów (1 szkoła podstawowa).

W ubiegłym roku wydano 3 nowe decyzje merytoryczne nakazujące:

- poprawę stanu sanitarno-higienicznego sufitu na korytarzu i magazynku sprzętu sportowego (1 szkoła podstawowa),
- poprawę stanu sanitarno-higienicznego nawierzchni podłóg w sali zajęć w szatni oraz na korytarzu (1 zespół szkół),
- poprawę stanu sanitarno-higienicznego podłóg w salach lekcyjnych (1 zespół szkół).

Wydano 2 decyzje o spełnieniu wymagań lokalowych i sanitarnych pomieszczeń żłobków.

W 2023 r. wystosowano 21 wystąpień pokontrolnych (w tym 18 wystąpień dotyczyło konieczności dostosowania planu zajęć lekcyjnych do wymogów sanitarnych).

W związku z powstaniem nowych placówek przedszkolnych oraz adaptacją pomieszczeń wystawiono 5 opinii sanitarnych o spełnieniu wymagań lokalowych i sanitarnych pomieszczeń.

1.3. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W 2023 roku higieniczną oceną rozkładów zajęć lekcyjnych objęto 75 oddziałów szkół podstawowych oraz 30 oddziałów zespołów szkół.

ROK	Liczba oddziałów objętych oceną	Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie*:		Stwierdzono nieuwzględnienie zaleceń w zakresie:		
		równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych w poszczególnych dniach tygodnia				
		A	B	C	D	E
		zajęcia nie rozpoczynają się o stałej porze	różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynosi więcej niż 1 godzina	Nie uwzględniono w każdym dniu zajęć z elementami ruchu	Przestrzegania limitu godzin w danym dniu	zdwojenie godzin danego przedmiotu więcej niż 1 raz w tygodniu i/lub zdwojenie godzin lekcji w ciągu dnia pracy ucznia z 2 lub więcej przedmiotów
2021	53	0	10	0	8	0
2022	130	4	35	0	0	0
2023	105	1	28	17	42	0

Tabela 1. Porównawcze zestawienie stwierdzonych nieprawidłowości w poszczególnych zakresach w oddziałach w latach 2021-2023. W tabeli podano liczbę oddziałów, w których stwierdzono nieprawidłowości w podanym zakresie.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w ocenianych rozkładach zajęć lekcyjnych w 2023 r. dotyczą:

- a) nieuwzględnienia wymogu przestrzegania limitu godzin w danym dniu – najbardziej obciążonymi klasami w tym zakresie są klasy VII, VIII oraz oddziały w szkołach ponadpodstawowych,

- b) nieuwzględnienia wymogu równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia tj. w kolejnych dniach tygodnia różnica liczby godzin lekcyjnych wynosiła powyżej 1 godziny,
- c) nieuwzględnienia wymogu różnorodności zajęć w danym dniu (kol. C),

Wymogi ujęte w punktach b i c nie są przestrzegane w klasach VI-VIII szkół podstawowych oraz szkołach ponadpodstawowych.

Dyrektorzy szkół wyjaśniali, że problem w ułożeniu planu zajęć lekcyjnych zgodnie z wymogami higienicznymi stanowi brak dostępności nauczycieli spowodowanej łączeniem kilku etatów w kilku szkołach oraz obowiązujący ramowy program nauczania w szkołach publicznych.

W większości objętych badaniem szkół występują przerwy międzylekcyjne 10 minutowe. Szkoły, w których występują przerwy 5-minutowe zapewniają przerwy co najmniej 15 i 20 minutowe. Przerwy 5 – minutowe w zdecydowanej większości są spowodowane dowozami uczniów do szkół.

Źródło. iStock (istockphoto.com)

W 1 szkole ponadpodstawowej zajęcia lekcyjne odbywają się w trybie dwuzmianowym (w godzinach popołudniowych odbywają się zajęcia słuchaczy liceum ogólnokształcącego dla dorosłych). W pozostałych placówkach szkolnych zajęcia odbywają się w trybie jednoczłonowym. Uczniowie z objętych kontrolą sanitarną szkół mają możliwość spędzania przerw na placach rekreacyjnych lub na boiskach szkolnych.

Uczniowie szkół wiejskich w zdecydowanej większości dowożeni są autobusami.

Podczas prowadzonych kontroli sanitarnych w placówkach przeprowadzono następujące pomiary:

- pomiary temperatury w 188 salach zajęć oraz w 10 pokojach mieszkalnych - stwierdzono, że w objętych pomiarami pomieszczeniach zapewniono odpowiednią temperaturę (w żadnym pomieszczeniu nie odnotowano temperatury poniżej 18°C), temperatura pomieszczeń jest na bieżąco monitorowana przez nauczycieli (w salach lekcyjnych umieszczone były termometry)
- pomiary temperatury ciepłej wody w kranach w sanitariatach dla uczniów/dzieci przy 322 umywalkach w sanitariatach dla dzieci/uczniów – przy każdej objętej kontrolą umywalce stwierdzono dostęp do ciepłej wody

Do ww. pomiarów używano termometru elektronicznego ST 9206.

- pomiar wysokości 327 pomieszczeń w placówkach stałych i w placówkach wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
- pomiar długości i szerokości 184 pomieszczeń (dot. sal lekcyjnych oraz pokoiw mieszkalnych)
- w pomieszczeniach mieszalnych w placówkach stałych oraz w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży w formie wyjazdowej dokonano 53 pomiary odległości pomiędzy łózkami (odstęp pomiędzy łózkami był zachowany – nie był mniejszy niż 30 cm)
- odległość miejsca gromadzenia nieczystości stałych od drzwi i okien budynków oświatowo-wychowawczych oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży zmierzono w 49 placówkach - nie stwierdzono odległości mniejszej niż 10 m.
- oceną dostosowania mebli do wymagań ergonomii objęto stanowiska 98 dzieci (7 przedszkoli), 35 uczniów (3 szkoły podstawowe) oraz 27 uczniów (2 zespoły szkół). Stwierdzono, że objęci badaniami uczniowie/dzieci korzystali z prawidłowo dostosowanych do wzrostu stanowisk. Stoły i krzesła były prawidłowo zestawione. Meble są w dobrym stanie technicznym. Wychowawcy badanych grup/oddziałów sporządzają co najmniej 1 raz w roku szkolnym imienne listy dzieci/uczniów z wyróżnionym wzrostem i przypisanym numerem/kolorem stanowisk, z których powinni korzystać. W salach zajęć, w których brak do tej pory stołów i krzeseł z certyfikatami zamieszcza się właściwe oznakowania (kolory, numery) na meblach zgodnie z wymaganiami Polskiej Normy dot. wymiarów funkcjonalnych mebli. Umożliwia to uczniom prawidłowy dobór stanowisk pracy podczas zajęć.

Do ww. pomiarów użyto dalmierza laserowego Hilti PD 30.

W salach lekcyjnych we wszystkich szkołach są zapewnione miejsca na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych w przydzielonych szafkach i/lub w szafach na półkach w salach lekcyjnych

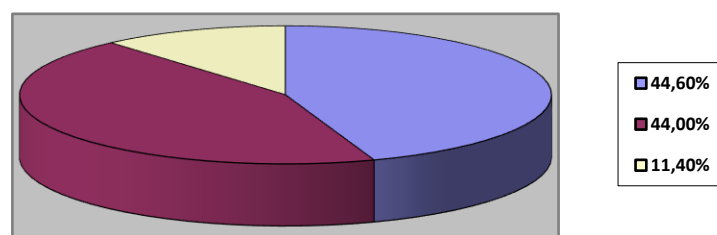
1.4. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych

W 2023 r. przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów plecakami / tornistrami szkolnymi.

Pomiary przeprowadzono w 10 szkołach podstawowych. Pomiarami objęto 1018 uczniów.

Według dokonanych pomiarów:

- waga tornistrów 454 uczniów mieści się w normie niskiej poniżej 10 % masy ciała (stanowi to **44,6 %** objętych pomiarami uczniów),
- waga tornistrów 448 uczniów mieści się w normie średniej 10 - 15% masy ciała (stanowi to **44,0 %** objętych pomiarami uczniów),
- waga tornistrów u pozostałych 116 uczniów przekracza 15 % masy ciała. Waga tornistrów 116 uczniów jest zbyt ciężka w stosunku do masy ciała (stanowi to **11,4 %** objętych badaniem uczniów).

Rysunek 6. Procentowy rozkład oceny obciążenia uczniów ciężarem plecaków / tornistrów szkolnych.

Podczas pomiarów zwracano uwagę na możliwość pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych. W szkołach zapewnione są miejsca pozostawiania ww. przedmiotów (nie we wszystkich jednak placówkach uczniowie korzystają z przygotowanych szafek i półek nosząc w plecakach zbędny ciężar). Podczas ważenia tornistrów szkolnych przypominano uczniom o zaleceniach dotyczących tornistrów szkolnych (właściwa budowa tornistrów szkolnych, zasady pakowania i noszenia tornistrów). Informowano o wpływie noszenia zbyt ciężkich plecaków na prawidłową postawę i prawidłowy rozwój układu kostnego. W szkołach, w których uczniowie nie korzystali z zapewnionych miejsc pozostawiania podręczników i przyborów szkolnych polecano Dyrekcji placówek, aby w celu zmniejszenia wagi noszonych tornistrów informować rodziców uczniów o zapewnionych miejscach pozostawiania ww. przedmiotów i nakłaniać uczniów do korzystania z tych miejsc.

Źródło. iStock (istockphoto.com)

1.5. Warunki do prowadzenia żywienia

Posiłek w szkole jest ważnym elementem racjonalnego żywienia dzieci i młodzieży. Zbilansowane żywienie wpływa na kondycję fizyczną i psychiczną uczniów a tym samym na koncentrację.

W roku 2023 kontrolą objęto 24 szkoły, których było prowadzone dożywianie.

Wyszczególnienie	Rok 2022	Rok 2023
Odsetek uczniów spożywających posiłki obiadowe	20,3 %	22,6 %
Odsetek uczniów korzystających z napoju	23,5 %	36,2 %
Odsetek szkół wydających posiłki w systemie cateringowym	53,2 %	64,5 %

Tabela 2. Porównawcze zestawienie prowadzenia dożywiania w placówkach oświatowo-wychowawczych w 2022 i 2023 r.

Źródło. iStock (istockphoto.com)

Podczas kontroli sanitarnych prowadzonych w 2023 r. w placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w żłobkach dokonywano oceny realizacji wytycznych zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego

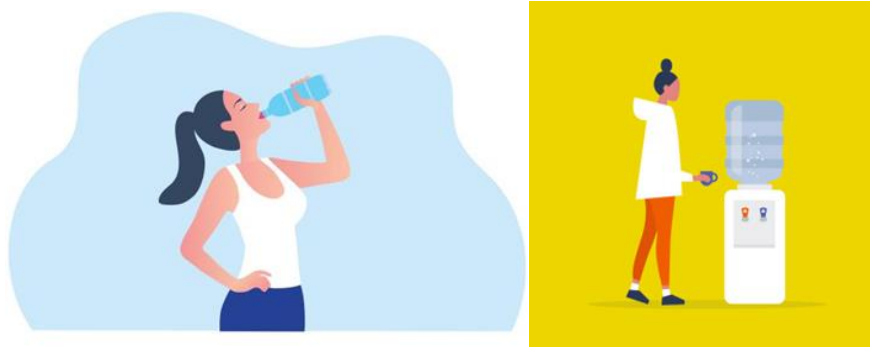
W kontrolowanych placówkach ww. wytyczne były przestrzegane. Przy wejściach do budynków umieszczone są dozowniki z płynem do dezynfekcji rąk. Sale zajęć są regularnie wietrzone. W sanitariatach umieszczone są instrukcje skutecznego mycia rąk. Placówki wyposażone są w termometry bezdotykowe. Uczniowie podczas sprzyjającej pogody dłuższe przerwy spędzają na świeżym powietrzu.

Grupy przedszkolne odbywają zajęcia w przypisanych salach. Pomieszczenia są regularnie wietrzone. Dyrektorzy placówek oświadczali, że dzieci regularnie myją ręce wodą z mydłem: po przyjeździe do placówki, przed posiłkiem oraz po przyjeździe ze spaceru. Rodzice przyprawdzający dzieci wchodzą do budynku zachowując zasadę 1 opiekun/dziecko. Personel na bieżąco monitorował stan zdrowia przyprawdzanych dzieci, razie potrzeby niezwłocznie informuje rodziców w celu pilnego odebrania dziecka z placówki. Dzieci w miarę możliwości odbywają codziennie spacer na świeżym powietrzu.

Dyrektorzy placówek oświadczali, że w obiektach na bieżąco przeprowadzane są prace porządkowe pomieszczeń i dezynfekcyjne powierzchni roboczych. Podczas kontroli przedstawiane są wypełniane na bieżąco karty monitoringu ww. prac.

W 11 przedszkolach/innych formach wychowania przedszkolnego dzieci mają dostęp do wody do picia w postaci wody butelkowanej lub dystrybutorów umieszczonych w salach zajęć, w 1 placówce dostępna jest przegotowana woda podawana w kubkach.

W 2 szkołach podstawowych zainstalowane są źródła z wodą do picia, 2 szkoły dysponują dystrybutorami, w 1 ze szkół uczniowie otrzymują wodę przegotowaną.

Źródło. iStock (istockphoto.com)

1.6. Dodatkowe informacje, dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

- Prowadzone podczas przerwy wakacyjnej kontrole stanu przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2023/2024 wykazały, że w 5 z spośród 12 objętych kontrolą placówek wymagany metraż (2,5 m²) przypadający a 1 ucznia nie jest zachowany w powyżej 50 % sal lekcyjnych,
- W 3 szkołach zajęcia odbywają się w pomieszczeniach znajdujących się poniżej przyległego do budynków terenu; spowodowane jest to liczbą przyjmowanych do placówek uczniów,
- opieka stomatologiczna nad uczniami jest realizowana głównie w prywatnych gabinetach stomatologicznych na podstawie zawieszonych umów,
- w roku 2023 r. zebrano informację o 19 przypadkach wszawicy wśród uczniów szkoły podstawowej. W razie pojawienia się wszawicy w placówce zalecono kontakt z ośrodkiem pomocy społecznej,
- w dalszym ciągu stwierdza się tendencje do odchodzenia od leżakowania w przedszkolach;
- w szkołach zapewnione są miejsca na podręczniki i przybory szkolne w postaci półek, szaf w salach lekcyjnych oraz indywidualnych szafek i szafek z przeznaczeniem na odzież i przybory szkolne dwóch uczniów;
- ławki szkolne w klasach ustawione są w odpowiedniej odległości od tablicy,
- komputery w pracowniach komputerowych w szkołach są wyposażone w monitory LCD, w związku z tym nie ma obowiązku stosowania odległości między komputerami 0,6 m,
- w coraz większej liczbie szkół znajdują się tzw. mobilne pracownie komputerowe z wykorzystaniem laptopów przechowywanych w szafkach,
- sanitariaty są wyposażone w niezbędne środki higieniczne: papier toaletowy, mydło w dozownikach, w ręczniki papierowe oraz w instrukcje prawidłowego mycia rąk; w przedszkolach, w których sanitariaty są wyposażone w ręczniki wielokrotnego użytku dyrektorzy oświadczyli, że pranie ręczników odbywa się codziennie,
- w zakresie stanuumeblowania i posiadanego sprzętu sportowego stwierdza się, że placówki nauczania i wychowania sukcesywnie są wyposażane w stoły, krzesła oraz w sprzęt sportowy posiadające odpowiednie certyfikaty i atesty,
- place zabaw są utrzymane w należyтым stanie sanitarno-technicznym, posiadają regulaminy bezpiecznego korzystania z placów zabaw. Nie wszystkie obiekty są wyposażone w urządzenia posiadające odpowiednie oznakowanie wskazujące na zgodność wyrobu z Polską Normą PN-EN.1176.

- problem stanowi brak możliwości zakrycia piaskownicy na placach zabaw będących własnością urzędów gmin, gdyż place są dostępne dla ogółu ludności również po godzinach funkcjonowania przedszkoli,
- w ramach Programu dla Szkół uczniowie klas I-V wszystkich szkół podstawowych otrzymują pakowane owoce, warzywa oraz mleko w kartonikach.
- wszystkie będące pod nadzorem szkoły podstawowe zapewniają uczniom zajęcia świetlicowe, świetlice stanowią osobne sale i sale dydaktyczne; uczniowie najczęściej korzystają z zajęć świetlicowych po lekcjach w oczekiwaniu na autobus, zajęcia odbywają się również na terenach sportowo-rekreacyjnych obiektów szkolnych;
- we wszystkich skontrolowanych placówkach wprowadzony jest całkowity zakaz używania tytoniu i wyrobów tytoniowych - zakaz ten jest przestrzegany;
- odzież wierzchnią uczniowie pozostawiają w szatniach ogólnych, szafkach na korytarzach szkolnych oraz na wieszakach znajdujących się na korytarzach.
- we wszystkich placówkach jest przestrzegana ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Źródło: iStock (istockphoto.com)

1.7. Podsumowanie

W roku 2023 kontrolą objęto 87,5 % będących pod nadzorem placówek stałych i 43 % zgłoszonych placówek letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów stałych uległ nieznacznej poprawie. Organy prowadzące placówki przeprowadzają remonty obiektów w miarę posiadanych środków finansowych. Obecnie w powiecie wrzesińskim w 4 obiektach szkolnych prowadzone są prace remontowe wymagające dużych nakładów budżetowych.

Placówki sezonowe nie budziły zastrzeżeń pod względem sanitarno-higienicznym. Na terenie powiatu wrzesińskiego nie stwierdzono placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży działających bez zgłoszenia do kuratorium oświaty. Dyrektorzy podległych placówek oraz organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży przestrzegali i realizowali wytyczne zachowania bezpieczeństwa zdrowotnego uczniów i dzieci w wieku przedszkolnym i w wieku do lat 3.

Czystość bieżąca w kontrolowanych placówkach podczas prowadzonych kontroli była zachowana.

Współpraca z dyrekcjami placówek oraz innymi pionami PSSE we Wrześni w dalszym ciągu oceniana jest pozytywnie.

W 2023 r. z zakresu higieny dzieci i młodzieży wydano 9 decyzji merytorycznych oraz 11 decyzji płatniczych. W związku z adaptacją i odbiorem nowych pomieszczeń i obiektów wydano 5 opinii sanitarnych o spełnieniu wymagań lokalowych i sanitarnych.

2. Zakres oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania oświatowo-zdrowotne prowadzone w 2023 roku na terenie powiatu wrzeńskiego wynikały z wytycznych Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, Krajowego Programu Zapobiegania HIV i zwalczania AIDS”, Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu oraz analizy sytuacji epidemiologicznej powiatu. Wiodącym celem w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia były działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości zdrowotnej wśród dzieci i młodzieży, rodziców oraz społeczności lokalnej poprzez realizację następujących programów:

2.1. Realizacja programów edukacyjno-zdrowotnych:

2.1.1. Wojewódzki Program Edukacyjny „Mamo, tato – co Wy na to?”

Celem Wojewódzkiego Programu Edukacyjnego „Mamo, tato – co Wy na to?” jest zwrócenie uwagi rodziców na specyfikę rozwoju ich dzieci oraz na istotę zmian fizycznych i psychicznych w rozwoju dziecka ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby,

słabości i kryzysy. Program adresowany jest do dzieci w wieku 5 – 6 lat oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 868 dzieci i 605 rodziców z 28 placówek szkolnych. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu zgłosiły się 33 placówki szkolne.

2.1.2. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”

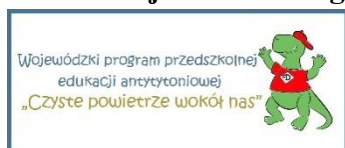

Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Skąd się biorą produkty ekologiczne?” jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program

adresowany jest do dzieci w wieku 5 – 6 lat oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 1333 dzieci i 460 rodziców z 31 placówek szkolnych. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu zgłosiły się 32 placówki szkolne. W ramach programu WSSE w Poznaniu zorganizowała konkurs „EKO jest lepsze!”. Celem konkursu było wykonanie przez grupę przedszkolną pracy plastycznej – teatryku z wykorzystaniem własnoręcznie wykonanej scenografii oraz kukiełek. Temat przedstawienia ma dotyczyć produkcji różnych ekologicznych produktów spożywczych oraz promowania zdrowego stylu życia (np. zdrowe odżywianie w odpowiednich ilościach oraz proporcjach, unikanie nadwagi czy otyłości, codzienna i systematyczna aktywność fizyczna i inne elementy). Na powiatowy etap konkursu wpłynęły dwie prace konkursowe: grupy „Maluszki” z Niepublicznego Przedszkola w Pietrzykowie (11 osób) i grupy „Czerwono – Zielonej” z Niepublicznego Polsko – Angielskiego Przedszkola „Nasz Świat” Montessori we Wrześni (13 dzieci). Praca konkursowa grupy „Czerwono – Zielonej” z Niepublicznego Polsko –

Angielskiego Przedszkola „Nasz Świat” Montessori we Wrześni reprezentowała powiat wrzeński na etapie wojewódzkim, zajmując wyróżnienie.

2.1.3. Wojewódzki Program Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Celem Wojewódzkiego Programu Edukacji Antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy oraz wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy. Program adresowany jest do dzieci w wieku 5 – 6 lat oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 1854 dzieci i 530 rodziców z 38 placówek szkolnych. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu zgłosiły się 35 placówek szkolnych.

W ramach programu w dniu 15.11.2023 r. zorganizowano przemarsz dzieci z Niepublicznego Przedszkola „Chatka Misia Uszatka” we Wrześni do siedziby PSSE we Wrześni. Po drodze dzieci promowały zdrowy styl życia wolny od dymu tytoniowego. W siedzibie PSSE we Wrześni przeprowadzono pogadankę nawiązującą do profilaktyki antytytoniowej. Rozdano ulotki „Czyste Powietrze wokół nas” oraz odbłaski „Dinus”.

2.1.4. Ogólnopolski Program Edukacji Antytytoniowej „Bieg po zdrowie”

Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacji Antytytoniowej „Bieg po zdrowie” jest zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia tytoniu oraz zapobieganie lub opóźnienie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży. Program adresowany jest do uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 807 dzieci i 413 rodziców z 20 szkół podstawowych. W roku szkolnym 2022/2023 do realizacji programu zgłosiło się 26 szkół podstawowych.

2.1.5. Ogólnopolski Program Edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Trzymaj Formę!” jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Program adresowany jest do uczniów klas V – VIII szkół podstawowych oraz ich rodziców. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 3389 uczniów i 894 rodziców z 24 szkół podstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu zgłosiło się 27 szkół podstawowych.

Do konkursu wiedzy „Trzymaj Formę!” zgłosiło się 13 szkół podstawowych. Do etapu powiatowego zakwalifikowało się 7 uczniów z 3 szkół podstawowych: Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 1 we Wrześni, Samorządowa Szkoła Podstawowa w Kaczanowie, Społeczna Szkoła we Wszemborzu. Do etapu krajowego z powiatu wrzeńskiego nikt się nie zakwalifikował.

2.1.6. Program Edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

**WYBIERZ
ŻYCIE**

Celem Programu Edukacyjnego „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tą chorobę, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie, podniesienie świadomości o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy, dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne i kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich. Program adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 1964 uczniów z 5 placówek szkolnych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły branżowe). W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu zgłosiło się 5 placówek szkolnych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły branżowe).

2.1.7. Ogólnopolski Program Edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Celem Ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość?” jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkoholu, tytoniu, narkotyków, w tym środków zastępczych) przez młodzież. Program adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 708 uczniów z 4 placówek szkolnych (1 liceum, 2 technikum, 3 szkoły branżowe). W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu zgłosiło się 4 placówek szkolnych (1 licem, 2 technikum, 3 szkoły branżowe).

2.1.8. Program profilaktyczny czerniaka „Znamię! Znam je?”

Celem Programu profilaktycznego czerniaka „Znamię! Znam je” jest zwiększenie świadomości młodzieży na temat czerniaka, zachęcenie do regularnego badania skóry oraz przestrzegania podstawowych zasad ochrony przez czerniakiem. Program adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2022/2023 działaniami programowymi zostało objętych 1543 uczniów z 5 placówek szkolnych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły branżowe). W roku szkolnym 2023/2024 do realizacji programu zgłosiło się 5 placówek szkolnych (2 licea, 3 technikum, 3 szkoły branżowe).

2.1.9. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Celem Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia jest uświadomienie, że zagrożenie HIV dotyczy każdego człowieka (samego siebie i partnera). Program adresowany jest do uczniów klas VII i VIII szkół podstawowych, uczniów klas I – V szkół ponadpodstawowych oraz społeczności lokalnej.

W ramach profilaktyki HIV i AIDS przeprowadzono:

2.1.9.1. Akcja „Bezpieczne Walentynki”

Celem akcji „Bezpieczne Walentynki” było zwrócenie uwagi na obchodzenie święta zakochanych w bezpieczny sposób, żeby jedna chwila nie wpłynęła na całe życie. Wydarzenie

nawiązuje do profilaktyki w kierunku HIV i AIDS.

2.1.9.2. Konkurs „Nie daj szansy AIDS”

W roku szkolnym 2023/2024 odbył się konkurs „Nie daj szansy AIDS” dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Zadanie konkursu polegać będzie na wykonaniu przez uczniów fotografii na temat profilaktyki HIV/AIDS, która będzie propagowała wiedzę na temat profilaktyki zakażeń HIV i chorób przenoszonych drogą płciową. Na etap powiatowy nie wpłynęły prace konkursowe.

2.1.9.3. „Światowy Dzień Zmarłych na AIDS”

W trzecią niedzielę maja, czyli 20 maja 2023 r. obchodzony był „Światowy Dzień Pamięci o Zmarłych na AIDS”. Celem kampanii jest uczczenie pamięci wszystkich osób, którzy odeszli z powodu epidemii oraz zwrócenie uwagi na potrzebę pomocy osobom żyjącym z HIV i chorym na AIDS. W ramach realizacji działań w dniu 16.05.2023 r. w Szkole Branżowej w Zespole Szkół Specjalnych przeprowadzono 1 prelekcję dla 9 uczniów.

2.1.9.4. „Światowy Dzień AIDS”

1 grudnia 2023 r. obchodzony był „Światowy Dzień AIDS”. Celem wydarzenia było zwrócenie uwagi na problem zakażeń HIV/AIDS oraz solidaryzowanie się z ludźmi dotkniętymi chorobą. W dniu 01.12.2023 r. we wszystkich szkołach ponadpodstawowych (5 placówek) przeprowadzono akcje „Czerwona Wstążeczka”. Pracownik PSSE we Wrześni uczestniczył w akcji w Zespole Szkół Zawodowych nr 2 we Wrześni.

Zdjęcie 1-2. „Światowy Dzień AIDS” – prelekcje dla uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych

2.1.9.5. Ogólnopolska kampania społeczna „Jedyny test, którego prawdopodobnie nie zlecisz”

Od 20 listopada do 27 listopada 2023 r. trwała Ogólnopolska kampania społeczna „Jedyny test, którego prawdopodobnie nie zlecisz” (Krajowe Centrum ds. AIDS). Kampania została skierowana do środowiska medycznego, zwłaszcza do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej, a także do lekarzy ginekologów, pediatrów/neonatologów, lekarzy chorób wewnętrznych i zakaźnych oraz studentów medycyny, a poprzez te grupy zawodowe – do ogółu

społeczeństwa. Celem kampanii jest poprawa wczesnej diagnostyki zakażeń HIV, dzięki czemu osoby, u których zostanie zdiagnozowane zakażenie, będą mogły jak najszybciej rozpocząć terapię antyretrowirusową, co ograniczy liczbę nowych zakażeń. Informacje o kampanii przekazano do 13 przychodni lekarza rodzinnego oraz umieszczono na Facebooku PSSE we Wrześni.

2.1.9.6. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV”

W dniu 25.10.2023 r. odbyło się szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV” w Sali Konferencyjnej, w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrześni. W szkoleniu wzięło udział 20 uczestników z 4 zespołów ponadpodstawowych (4 szkół ponadpodstawowych: 1 liceum, 2 technika, 1 szkoła zawodowa). Celem szkolenia było przekazanie aktualnej wiedzy na temat HIV / AIDS, zapoznanie z sytuacjami, w których może dojść do zakażenia oraz kształtowanie umiejętności w zakresie szacowania ryzyka zakażenia. Szkolenie podzielono na dwie części: teoretyczną / wykład oraz warsztaty. Zajęcia zostały wzbogacone przez filmy edukacyjne. Została przeprowadzona ankieta na rozpoczęcie i zakończenie szkolenia. Młodzież po ukończeniu szkolenia otrzymała dyplomy potwierdzające posiadanie wiedzy na temat profilaktyki HIV i AIDS.

Zdjęcie 3-4. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra HIV”

2.2. Interwencje nieprogramowe

2.2.1. Profilaktyka palenia tytoniu

Profilaktyka palenia tytoniu ma na celu zwiększenie wiedzy na temat szkodliwości palenia, zmiany postaw wobec palenia tytoniu, zapobiegania narażenia na dym tytoniowy w miejscach użyteczności publicznej oraz zmniejszenia liczby osób rozpoczynających palenie.

W ramach profilaktyki palenia tytoniu przeprowadzono:

2.2.1.1. „Światowy Dzień bez Tytoniu”

31 maja 2023 r. obchodzony był „Światowy Dzień bez Tytoniu”. Celem wydarzenia było zwrócenie uwagi całego świata na powszechność palenia papierosów, jego negatywne skutki zdrowotne oraz zagrożenia dla środowiska jakie wytwarza cały cykl tytoniowy, od jego uprawy, produkcji i dystrybucji po generowanie przez niego toksyczne odpady.

Zdjęcie 5 - 6. „Światowy Dzień bez Tytoniu” – pogadanki dla uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych

W dniu 31.05.2023 r. 24 dzieci z grupy przedszkolnej „Wiewiórki” z Przedszkola Niepublicznego „Miś Uszatek” we Wrześni przygotowała prace plastyczne nawiązujące do niepalenia lub rzucenia papierosów. Pracownicy PSSE we Wrześni wraz z dziećmi przeszli z placówki przedszkola do siedziby Inspekcji Sanitarnej promując hasła związane ze „Światowym Dniem bez Tytoniu”. Na mecie wydarzenia przeprowadzono pogadankę dotyczącą profilaktyki antytytoniowej.

Zdjęcie 7. Przemarsz dzieci z grupy przedszkolnej „Wiewiórki” z Przedszkola Niepublicznego „Miś Uszatek” we Wrześni do siedziby PSSE we Wrześni z okazji Światowego Dnia bez Tytoniu

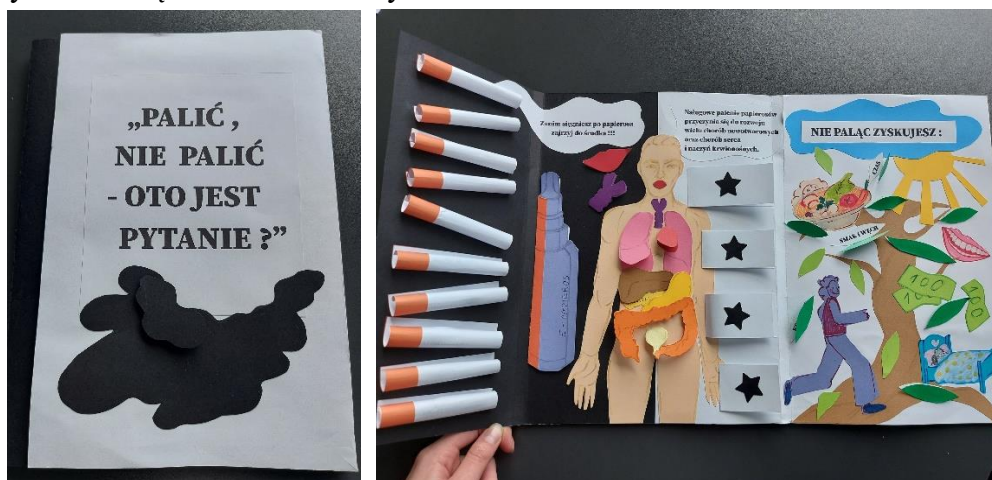
W dniu 4.06.2023 r. na stadionie przy ul. Kaliskiej we Wrześni odbył się festyn „Niedziela z powiatem”. Podczas festynu pracownicy Inspekcji Sanitarnej we Wrześni promowali zdrowy styl, m.in. przy pomocy smokerlyzera osoby mogły zmierzyć zawartość szkodliwego tlenu węgla w wydychanym powietrzu.

2.2.1.2. Konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”

W roku szkolnym 2022/2023 WSSE w Poznaniu zorganizowała konkurs „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”, której adresatem byli uczniowie klas V szkół podstawowych. Celem konkursu jest propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów. Tegoroczne zadanie konkursowe będzie polegać na przygotowaniu lapbooka przedstawiającego wiadomości i ciekawostki na temat składu dymu papierosowego, szkodliwości palenia tytoniu i inhalowania e-papierosów.

Na etapie szkolnym wpłynęło 76 prac z 13 szkół podstawowych. Na etap powiatowy wpłynęło 13 prac konkursowych z 13 szkół podstawowych, przyznając I miejsce uczniowi ze Szkoły Podstawowej w Orzechowie, II miejsce uczniowi z Zespołu Szkół w Targowej Górcie, III miejsce uczniowi ze Szkoły Podstawowej w Czeszewie oraz Wyróżnienia uczennicom z Samorządowej Szkoły Podstawowej w Kaczanowie i z Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 6 we Wrześni. Praca ucznia z Szkoły Podstawowej w Orzechowie została przekazana na wojewódzki etap konkursu.

W dniu 05.06.2023 r. w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrześni odbyło się uroczyste rozstrzygnięcie konkursu. Laureaci etapu powiatowego wraz z opiekunami wysłuchali prelekcji dotyczącej profilaktyki antytytoniowej oraz obejrzeni film „Nie spal się na starcie”. Zwycięzcy oraz uczestnicy finału otrzymali upominki i nagrody. W uroczystości wzięło udział 24 osoby.

Zdjęcie 8 – 9. Praca konkursowa, która zajęła I miejsce w etapie powiatowym konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”

2.2.1.3. „Światowy Dzień Rzucenia Palenia”

W trzeci czwartek listopada, czyli 16 listopada 2023 r. obchodzony był „Światowy Dzień Rzucenia Palenia”. Celem wydarzenia było zwrócenie uwagi całego społeczeństwa na skutki palenia tytoniu: społeczne, ekonomiczne, a przede wszystkim na skutki zdrowotne.

Zdjęcie 10 – 11. „Światowy Dzień Rzucenia Palenia” – prelekcje dla uczniów ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych

W dniu 08.11.2023 r. pracownik PSSE we Wrześni wziął udział w debacie szkolnej „Selekcja odpadów oraz wpływ niedopałków po paleniu papierosów i e-papierosów na naszą planetę”

w Samorządowej Szkole Podstawowej nr 1 we Wrześni. W debacie wzięli udział 26 uczniów z klas VII i VIII SSP nr 1 we Wrześni i SSP nr 2 we Wrześni.

W dniu 15.11.2023 r. zorganizowano przemarsz dzieci z Niepublicznego Przedszkola „Chatka Misia Uszatka” we Wrześni do siedziby PSSE we Wrześni. Po drodze dzieci promowały zdrowy styl życia wolny od dymu tytoniowego. W siedzibie PSSE we Wrześni przeprowadzono pogadankę nawiązującą do profilaktyki antytytoniowej. Rozdano ulotki „Czyste Powietrze wokół nas” oraz odbłaski „Dinuś”.

2.2.1.4. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra tytoń”

W dniu 04.12.2023 r. odbyło się szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra tytoń” w Sali Konferencyjnej, w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrześni. W szkoleniu wzięło udział 31 uczestników z 21 szkół podstawowych (przedstawiciele szkół - uczniowie klas VII i VIII). Spotkanie było poświęcone profilaktyce antytytoniowej. Celem szkolenia było przekazanie aktualnej wiedzy na temat szkodliwego wpływu palenia na organizm palacza i jego otoczenie. Szkolenie podzielono na dwie części: teoretyczną / wykład oraz warsztaty. Zajęcia zostały wzbogacone przez filmy edukacyjne. Została przeprowadzona ankieta na rozpoczęcie i zakończenie szkolenia. Młodzież po ukończeniu szkolenia otrzymała dyplomy potwierdzające posiadanie wiedzy na temat szkodliwego wpływu palenia tytoniu na organizm palacza i jego otoczenia.

Zdjęcie 12 – 13. Szkolenie „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra tytoń”

2.2.2. Profilaktyka zdrowego odżywiania

2.2.2.1. Grzyby

W ramach realizacji programu przeprowadzono zajęcia edukacyjno-zdrowotne:

- W dniu 25.08.2023 r. podczas trwających półkolonii (21.08. – 25.08.2023 r.) w świetlicy wiejskiej w Chwalibogowie dla 16 dzieci przeprowadzono pogadankę o bezpiecznych wakacjach, w tym omówiono zakres związany z bezpiecznym grzybobraniem.
- W dniu 06.09.2023 r. w Klubie Seniora „Wrzosowisko” we Wrześni dla 13 seniorów przeprowadzono szkolenie „Bezpieczne Grzybobranie”.

Zdjęcie 14. Szkolenie „Bezpieczne Grzybobranie”

2.2.2.2. Kampania EFSA „Wybieraj Bezpieczną Żywność”

Od lipca do września 2023 r. trwała Kampania EFSA „Wybieraj Bezpieczną Żywność”. Celem kampanii było uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka. Adresatem kampanii byli nauczyciele, rodzice, młodzież, seniorzy, ogół społeczeństwa.

W ramach realizacji działań:

W ramach realizacji programu przeprowadzono zajęcia edukacyjno-zdrowotne o tematyce:

- „Suplementy diety”,
- „Higiena żywności”
- „Znakowanie produktów spożywczych”.

Zdjęcie 15 – 16. Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność” – zajęcia w szkołach ponadpodstawowych

2.2.3. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mam zdrowe zęby!”

Celem Wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mam zdrowe zęby!” jest budowanie właściwych nawyków i popularyzacja zasad poprawnej higieny jamy ustnej wśród dzieci w wieku wczesnoszkolnym, poprzez zwiększenie świadomości dzieci dotyczącej konieczności codziennej, systematycznej dbałości o zdrowie jamy ustnej i zębów, utrwalenie wiedzy na temat podstawowych zasad profilaktyki próchnicy oraz kształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności wśród dzieci dotyczących właściwej higieny jamy ustnej. Adresatem programu są uczniowie klas I – III szkół podstawowych.

W roku szkolnym 2023/2024 zorganizowano Konkurs „Mój zębony niezbędnik”, którego adresatem byli uczniowie klas I – III szkół podstawowych z powiatu wrzesińskiego. Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu pracy plastycznej w formacie A4 „Mój zębony niezbędnik” przy użyciu dowolnej techniki płaskiej: rysunek, malarstwo, wydzieranka, wycinanka, wyklejanka itp. „Zębony niezbędnik” to komplet podstawowych przyborów do właściwej higieny jamy ustnej i zębów (szczoteczka, pasta, kubek). W konkursie na etapie szkolnym wzięło udział 160 osób. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 37 prac z 13 szkół. Komisja konkursowa przyznała I miejsce uczennicy z Samorządowej Szkoły Podstawowej w Marzeninie, II miejsce uczennicy z Samorządowej Szkoły Podstawowej w Kaczanowie oraz III miejsce uczennicy z Samorządowej Szkoły Podstawowej w Chwalibogowie. Powyższe prace konkursowe reprezentowały powiat wrzesiński na etapie wojewódzkim konkursu. Na etapie wojewódzkim praca uczennicy z Samorządowej Szkoły Podstawowej w Chwalibogowie zajęła wyróżnienie.

Zdjęcie 17. Konkurs „Mój zębony niezbędnik” – prace konkursowe, które zajęły I, II i III miejsce

Zdjęcie 18 – 21. Projekt „Mam zdrowe zęby” – pogadanki z instruktążem w szkołach podstawowych

2.2.4. „Światowy Dzień Zdrowia”

7 kwietnia 2023 r. obchodzony był „Światowy Dzień Zdrowia” pod hasłem „Zdrowie dla wszystkich”. Celem wydarzenia jest zwrócenie szczególnej uwagi na problemy zdrowotne społeczeństw na świecie.

W nawiązaniu do obchodów Światowego Dnia Zdrowia przeprowadzono łącznie 43 prelekcje dla 1578 osób, podczas których m.in. omówiono założenia Światowego Dnia Zdrowia oraz jakie czynniki mają wpływ na zdrowie.

Zdjęcie 22 – 24. „Światowy Dzień Zdrowia” – zajęcia w placówkach oświatowo - wychowawczych

2.2.5. Bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego

Podczas trwających zimowych wypoczynków dla dzieci i młodzieży przeprowadzono łącznie 7 pogadarek o bezpiecznych ferii zimowych, podczas których omówiono m.in. zasady bezpiecznego zachowania podczas ferii, zasady mycia rąk i jamy ustnej, zdrowe odżywianie, aktywność fizyczną, napoje energetyczne.

Zdjęcie 25 – 26. Akcja „Bezpieczne Ferie Zimowe” – pogadanki z uczestnikami wycieczek zimowych

Pod koniec roku szkolnego oraz podczas trwających letnich wycieczek dla dzieci i młodzieży przeprowadzono łącznie 38 pogadek o bezpiecznych wakacjach. Podczas pogadek omówiono zasady bezpiecznego zachowania podczas wakacji, higienę osobistą, profilaktykę dotyczącą kleszczy, ochronę przed promieniowaniem UV, zdrowe odżywianie oraz aktywność fizyczną.

Zdjęcie 27 – 30. Akcja „Bezpieczne Wakacje” – pogadanki z uczestnikami wycieczek letnich

2.2.6. Promocja szczepień ochronnych

W dniach 24.04. – 30.04.2023 r. trwał Europejski Tydzień Szczepień, którego celem było zwiększenie zasięgu szczepień ochronnych poprzez podnoszenie świadomości na temat ich znaczenia. Prelekcje prowadzono w :

- Klubie Seniora + „Wrzosowisko” we Wrześni.
- Akademii Przyszłej Mamy we Wrześni.

Zdjęcia 31 – 32. „Europejski Tydzień Szczepień” – pogadanki z uczestnikami Klubu Seniora + „Wrzosowisko” we Wrześni oraz uczestniczkami Akademii Przyszłej Mamy

2.2.7. Kampania „Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”

W dniach 18 – 24 listopada 2023 r. obchodzony był „Europejski Tydzień Wiedzy o Antybiotyku”. Celem kampanii było promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków, pozwalającego na powstrzymanie rozwoju opornych bakterii i utrzymanie skuteczności antybiotyków na użytek przyszłych pokoleń.

2.2.8. Profilaktyka chorób zakaźnych

2.2.9. Wojewódzki projekt edukacyjny „Mały kleszcz – duży problem”

Celem wojewódzkiego projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem?” jest podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy, związanych z nimi zagrożeń oraz profilaktyki chorób odkleszczowych.

Zdjęcie 33 – 34. Wojewódzki projekt „Mały kleszcz, duży problem” – zajęcia w placówkach oświatowo - wychowawczych

2.2.10. Wojewódzki projekt edukacyjny „Co kryją Twoje piersi?”

Celem wojewódzkiego projektu „Co kryją Twoje piersi?” jest szybsze wykrywanie nowotworów piersi poprzez dostarczenie wiedzy na temat profilaktyki raka piersi (prewencji oraz badań przesiewowych, dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących

badania, motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie oraz uświadomienia zagrożenia zachorowania na raka piersi.

W ramach realizacji projektu we współpracy ze Stowarzyszeniem Wrześnińskich Amazoнок przeprowadzono zajęcia edukacyjno-zdrowotne:

- dla pracowników Komendy Powiatowej Policji we Wrześni,
- dla pracowników K STORMARK,
- w Liceum Ogólnokształcącym we Wrześni ,
- dla przedszkolnych i szkolnych koordynatorów ds. oświaty zdrowotnej ,
- w Zespole Szkół Politechnicznych we Wrześni ,
- w Sali wiejskiej w Bierzglińku dla mieszkańców wsi ,
- dla uczniów z Powiatowego Centrum Kształcenia Zawodowego ,
- dla członkiń z Koła Gospodyń Wiejskich w Psarach Polskich.

Zdjęcie 35 – 36. Wojewódzki projekt „Co kryją Twoje piersi?” – szkolenia dla ogółu społeczeństwa

2.2.11. Sami dbamy o swoje zdrowie

„Sami dbamy o swoje zdrowie!” to graficzny materiał edukacyjny w zakresie higieny dla dzieci 5-10 letnich w języku ukraińskim i polskim opracowany przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Poznaniu.

2.2.12. Światowego Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy

Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy obchodzony był 28.04.2023 r. Celem obchodów jest przeciwdziałanie wypadkom i ochrona pracowników przed chorobami zawodowymi poprzez rozpoznawanie istniejących i nowych zagrożeń, tworzenie programów prewencji, upowszechnianie najnowszej wiedzy w dziedzinie bhp oraz promowanie przestrzegania przepisów bhp na wszystkich poziomach w procesie pracy.

W ramach realizacji działań:

- przeprowadzono prelekcje w zakresie uzależnień dla pracowników firmy Sklejka Orzechowo S.A. Przybliżono wpływ palenia papierosów i e-papierosów na zdrowie oraz wygląd osób palących i palących biernie, a także negatywne skutki zażywania dopalaczy.
- przeprowadzono prelekcję „Czynniki szkodliwe w środowisku pracy” dla pracowników firmy Tarkett Polska sp. z o.o. w Orzechowie. Podczas spotkania przybliżono tematykę związaną z narażeniem pracowników na czynniki szkodliwe (m.in. hałas, zapylenie, drgania mechaniczne oraz czynniki chemiczne) występujące na stanowiskach pracy w ww. zakładzie.

Zdjęcie 37 – 39. „Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy” – prelekcje dla pracowników firm

2.3. Szkoły promujące zdrowie

Według danych z Kuratorium Oświaty w Poznaniu na terenie powiatu wrzesińskiego Szkoła Podstawowa w Bieganowie posiada tytuł „Szkoły Promującej Zdrowie”. Samorządowa Szkoła Podstawowa nr 1 im. 68 Wrzesińskiego Pułku Piechoty we Wrześni jest w trakcie przyjęcia do Sieci Szkół Promujących Zdrowie.

2.4. Pikniki

2.4.1. „Badamy nie tylko mamy”

W związku z ogólnopolską kampanią społeczno-edukacyjną „Badamy nie tylko mamy” Stowarzyszenie Wrzesińskiego Klubu Amazonek wraz z partnerami, w tym z Państwową Inspekcją Sanitarną we Wrześni w dniu 26.05.2023 r. przy Galerii „Karuzela” zorganizowano akcję podczas, której można było skorzystać z nauki samobadania piersi, poradnictwa ginekologiczno-położniczego oraz cytobusa. Wydarzenie było inauguracją Wojewódzkiego projektu edukacyjnego pt. „Co kryją Twoje piersi?” realizowanego przez PSSE we Wrześni.

Zdjęcie 40 – 41. Akcja profilaktyczna „Badamy nie tylko mamy”

2.4.2. „Niedziela z powiatem”

W dniu 04.06.2023 r. na stadionie przy ul. Kaliskiej we Wrześni odbył się festyn „Niedziela z powiatem”. Podczas festynu pracownicy promowali zdrowy styl życia i zachęcali do uprawiania sportów, unikania używek (alkoholu, tytoniu i narkotyków), zachęcali do samobadania piersi i jąder oraz zwracali uwagę na niebezpieczeństwo, jakie niosą kleszcze.

Przy stoisku PSSE we Wrześni towarzyszyły atrakcje dla mieszkańców powiatu wrzesińskiego. Przy pomocy smokerlyzera osoby mogły zmierzyć zawartość szkodliwego tlenu węgla w wydychanym powietrzu. Założenie narkogogli i alkohologli przenosiło uczestnika w świat, jakich doznaje osoba po spożyciu alkoholu, czy narkotyków. Na stoisku dostępne były fantomy piersi oraz jądra, przy których odbywała się lekcja prawidłowego badania piersi i jąder. Przed stoiskiem odbywały się konkurencje sportowe dla dzieci, nauka prawidłowego mycia zębów na modelu jamy ustnej.

Zdjęcie 42 – 43. „Niedziela z powiatem”

2.4.3. „Piknik rodzinny Mama, tata i ja”

W dniu 10.06.2023 r. uczestniczyliśmy w Pikniku Rodzinnym Mama, Tata i Ja organizowanym przez Sołtysa i Radę Sołecką Gminy Bierzglinek, promując zdrowy styl życia. Zachęcano do uprawiania sportów oraz unikania używek.

Zdjęcie 44 – 45. „Piknik rodzinny Mama, tata i ja”

2.4.4. „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”

W dniu 20.06.2023 r. w Flex Park we Wrześni zorganizowano akcję pod hasłem „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą” dla uczniów klas II i III Samorządowej Szkoły Podstawowej nr 6 we Wrześni. W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej we Wrześni, Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej we Wrześni oraz

Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrześni, zwracając uwagę na bezpieczeństwo i zdrowie podczas wakacji.

Zdjęcie 46 – 48. Akcja „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”

2.4.5. „Sprzątanie świata”

We współpracy ze Stowarzyszeniem Wrześnińskim Amazonek, Niepubliczne Przedszkole „Chatka Misia Uszatka” we Wrześni, Niepubliczne Przedszkole „Miś Uszatek” we Wrześni, Niepubliczne Przedszkole „Miś” we Wrześni w dniu 16.09.2023 r. w ramach akcji „Sprzątanie świata” nad Zalewem Wrześnińskim przygotowano punkt informacyjno-edukacyjny, na których zachęcano do zdrowego stylu życia poprzez samobadanie piersi, zdrowe odżywianie, unikanie używek, aktywności fizycznej i higienę jamy ustnej. Zwrócono uwagę na kleszcze i bezpieczne zachowanie podczas grzybobrania. Dla dzieci przygotowano zabawy ruchowe oraz kolorowanki.

Zdjęcie 49 – 50. Akcja „Sprzątanie świata”

2.2.4.6. „Badamy się”

W dniu 25.10.2023 r. w Galerii Karuzela we Wrześni razem ze Starostwem Powiatowym we Wrześni, Stowarzyszeniem Wrześnińskiego Klubu Amazonek oraz Stowarzyszeniem Nekielskiego Klubu Amazonek przeprowadziliśmy akcję profilaktyczną „Badamy się”.

Podczas wydarzenia była możliwość skorzystania z nauki samobadania piersi oraz zapoznania się z informacjami związanymi z profilaktyką raka piersi.

Zdjęcie 51 – 52. Akcja profilaktyczna „Badamy się”

2.2.5. Inne działania

2.2.5.1. Szkolenie w zakresie profilaktyki uzależnień

W dniu 21.04.2023 r. w auli Liceum Ogólnokształcącego im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Wrześni zorganizowała w współpracy ze Starostwem Powiatowym we Wrześni oraz Urzędem Miasta i Gminy Września wykłady w zakresie profilaktyki uzależnień. Prelegentami nt. „Uzależnienia przed i po pandemii: czy tu zaszła zmiana?” był dr Eryk Matuszkiewicz, natomiast w tematyce dotyczącej „Kryzysu dziecka w pandemii i postpandemii – od cyberzaburzeń do uzależnień” był prof. dr hab. Mariusz Jędrzejko. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele lokalnych instytucji oraz uczniowie szkoły ponadpodstawowej.

Zdjęcie 53 – 54. Szkolenie w zakresie profilaktyki uzależnień

2.2.5.2. Szkolenie „Kultura Słowa”

W dniu 26.10.2023 r. w Liceum Ogólnokształcące im. Henryka Sienkiewicza we Wrześni odbyło się spotkanie z Zbigniewem Grochałem, aktorem Teatru Nowego w Poznaniu, wykładowcą i pedagogiem. Wykład „Kultura Słowa” zawierał znane prawdy o naszym języku, kulturze słowa, mówieniu i słuchaniu. Prelegent przytoczył przykłady, którymi bez wątpienia udowodnił wagę języka polskiego, na co dzień często zaniedbywaną i pomijaną, jego

„zachwaszczania” i lekceważenia pięknego słowa w codziennej komunikacji nie tylko z bliskimi, ale także w relacjach służbowych. Wykładowca poparł swoje słowa nie tylko przykładami wystąpień bardzo znanych językoznawców i miłośników języka polskiego, ale także bardzo obszerną literaturą. Organizatorami wydarzenia byli Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna we Wrześni, Starostwo Powiatowe we Wrześni oraz Urząd Miasta i Gminy Września. Adresatami byli przedstawiciele różnych instytucji publicznych.

Zdjęcie 57 – 58. Szkolenie „Kultura słowa”

Podsumowanie

- Podejmowane działania adresowa były głównie do dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo – wychowawczych oraz do społeczności lokalnej.
- W 2023 roku realizacja programów i przedsięwzięć przebiegała zgodnie z założeniami.
- Do końca 2023 roku nadzór działu Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia obejmuje 56 placówek oświatowo – wychowawczych.
- W ramach nadzoru nad placówkami na rok 2023 zaplanowano 55 wizytacji, z czego przeprowadzono 51 wizytacji (92,73 %), podczas których oceniono programy edukacyjno-zdrowotne: „Mamo, tato – co wy na to?”, „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, „Czyste Powietrze wokół nas”, „Bieg po zdrowie”, „Trzymaj Formę!”, „Wybierz Życie – Pierwszy Krok” i „ARS, czyli jak dbać o miłość?”.
- W 2023 roku realizowano łącznie 9 programów edukacyjno-zdrowotnych: 5 programów krajowych („Skąd się biorą produkty ekologiczne?”, „Bieg po zdrowie”, „Trzymaj Formę!”, Profilaktyka HIV / AIDS, „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, „Znamię! Znam je?”) oraz 3 programy wojewódzkie („Mamo, tato – co Wy na to?”, „Czyste Powietrze wokół nas”, „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”).
- W 2023 roku realizowano interwencje nieprogramowe m.in. „Bezpieczne Walentynki”, „Światowy Dzień Zdrowia”, „Światowy Dzień Szczepień”, „Światowy Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy”, „Światowy Dzień bez Papierosa”, Projekt „Mały kleszcz – duży problem”, Kampania EFSA „Wybieraj bezpieczną żywność”, „Światowy Dzień Rzucenia Palenia”, Wojewódzki projekt „Co kryją twoje piersi?”, „Wojewódzki projekt „Mam zdrowe żęby!”, „Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach”, „Światowy Dzień AIDS”.
- W 2023 roku realizowano konkursy: „EKO jest lepsze”, „Mój zębowy niezbędnik”, „Palić, nie palić – oto jest pytanie?”, konkurs wiedzy „Trzymaj Formę!” i „Nie daj szansy AIDS”.

- W 2023 roku realizowano działania edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień: tytoń i dopalacze, profilaktyki HIV / AIDS, bezpiecznych ferii zimowych i wakacji, profilaktyki higieny: jama ustna i mycie rąk, profilaktyki dotyczącej kleszczy, zdrowej żywności i aktywności fizycznej, energetyków, profilaktyki chorób nowotworowych.
- W 2023 r. realizowano działania edukacyjne we współpracy ze Starostwem Powiatowym we Wrześni, Urzędem Miasta i Gminy Września, Stowarzyszeniem Wrzesińskich Amazoнок, Stowarzyszeniem Nekielskich Amazoнок, Komendą Powiatową Policji we Wrześni, Powiatową Strażą Pożarną we Wrześni, pielęgniarkami szkolnymi, placówkami oświatowo – wychowawczymi.
- W ramach wszystkich działań:
 - informacje wraz z materiałami edukacyjnymi umieszczono na stronie internetowej i Facebooku PSSE we Wrześni,
 - w siedzibie PSSE we Wrześni organizowano punkt informacyjno-edukacyjny,
 - prowadzono prelekcje/ warsztaty w placówkach oświatowo wychowawczych.

VII. OCENA STANU SANITARNEGO W ZAKRESIE ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru sanitarnego nad kolejnymi etapami procesów inwestycyjnych. Działalność polega na kontroli przestrzegania obowiązujących norm i przepisów pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych na etapie planowania przestrzennego, projektowania inwestycji ich realizacji oraz przekazywania do użytkowania.

Zasięg działania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego obejmuje inwestycje planowane i realizowane na terenie powiatu wrzeńskiego obejmującego 5 gmin.

Stanowisko Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane jest wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub

w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Działania i kompetencje zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynikają z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) i polegają na:

- dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, obejmujące uzgodnienia dotyczące odstąpienia od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz opiniowanie projektów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko;
- opiniowanie w ramach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, obejmujące wydawanie opinii, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby - co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- uzgadnianie warunków zabudowy w postępowaniach o wydanie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych;
- uzgadnianie dokumentacji projektowej budowy, rozbudowy i modernizacji obiektów budowlanych oraz dla zmiany ich sposobu użytkowania, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- wydawanie innych decyzji, postanowień i opinii.

Działalność opiniodawcza i nadzorowa w roku 2023 skoncentrowana była na udziale w prowadzonych przez organy administracji samorządowej postępowaniach dotyczących uzgodnień planów zagospodarowania przestrzennego, uzgodnień warunków zabudowy oraz oceny oddziaływania inwestycji na środowisko.

Równoważnym elementem nadzoru było współuczestniczenie w przekazywaniu obiektów budowlanych lub ich części do użytkowania oraz opiniowanie projektów budowlanych i technologicznych pod względem spełnienia warunków higieniczno-sanitarnych.

W 2023 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrześni w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajął stanowisko w **226** sprawach i wydał:

- **14** opinii sanitarnych dotyczących **projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego** gmin z powiatu wrzesińskiego,
- **5** opinii sanitarnych dotyczących ustalenia **zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko**,
- **5** opinii sanitarnych dotyczących warunków realizacji inwestycji przed uzyskaniem przez inwestora **decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach**.
- **47** opinii sanitarnych dotyczących wyrażenia opinii co do **potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko** dla planowanych przedsięwzięć, a w przypadku

stwierdzenia takiej potrzeby - do określenia zakresu raportu oddziaływania tych przedsięwzięć na środowisko.

Potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i wykonania raportu o oddziaływaniu na środowisko wymagają te przedsięwzięcia, których podstawowe dane charakteryzujące inwestycję, skala inwestycji oraz rodzaj planowanej technologii wskazywałyby na duże prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwego lub szkodliwego oddziaływania na środowisko, zdrowie, warunki i życie ludzi. Wydawane opinie w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko dotyczyły m.in.: budowy lub rozbudowy obiektów inwentarskich, instalacji fotowoltaicznych, budowy obiektów przemysłowych, dróg, stacji paliw itp.

- **2** opinii sanitarnych **uzgadniających projekty budowlane i technologiczne.** Opiniując dokumentację projektową szczególną uwagę zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny pomieszczeń, właściwą technologię, właściwe wyposażenie, prawidłowo zaprojektowaną wentylację i klimatyzację, warunki socjalno-sanitarne oraz zgodność zaprojektowania zobowiązującymi przepisami i normami.
- **130** postanowień w ramach uzgodnień warunków zabudowy. Uzgodnione warunki zabudowy dotyczyły głównie nowo projektowanych obiektów przemysłowych, usługowych i handlowych, farm fotowoltaicznych oraz obiektów liniowych. W 1 przypadku odmówiono uzgodnienia warunków zabudowy, pozostałe sprawy zostały rozpatrzone pozytywnie. W stosunku do 412 wniosków o uzgodnienie warunków zabudowy PPIS nie zajął stanowiska zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgłoszenia w sprawie których PPIS nie zajął stanowiska dotyczyły głównie budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne oraz zagrodowego.
- **21** kontroli w ramach, których sprawdzano zgodność wykonania obiektów z projektem budowlanym.
- **2** postanowienia o milczącym załatwieniu sprawy bez podejmowania czynności kontrolnych.

Czynnościami odbiorowymi w 2023 r. podlegały min. takie obiekty jak:

- budynki produkcyjno-magazynowe
- budynki usługowo - handlowe
- sala gimnastyczna w przedszkolu
- bursa szkolna
- markety spożywczo-przemysłowe itp.
- warsztat samochodowy.

W 2023 roku pion sanitarnego nadzoru zapobiegawczego uczestniczył w 21 kontrolach w związku z **dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych.** W trakcie czynności odbiorowych sprawdzano obiekty pod kątem właściwych warunków sanitarno-higienicznych, które są niezbędne do prowadzenia działalności w danym zakresie. Wśród nich istotną rolę spełnia odpowiednie wyposażenie i wykończenie pomieszczeń, zapewnienie właściwej

wentylacji pomieszczeń, właściwego oświetlenia, utrzymania poziomów hałasu zgodnych z obowiązującymi przepisami, prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej i odpadowej.

Podczas uczestnictwa w dopuszczeniu do użytkowania obiektów dokonywano sprawdzenia zgodności zrealizowanych inwestycji z uzgodnioną pod względem higieniczno-sanitarnym dokumentacją projektową oraz z wymogami sanitarnymi określonymi przez obowiązujące przepisy.

Oprócz wyżej wymienionych czynności kontrolnych przeprowadzonych przez sekcję nadzoru sanitarnego do PSSE wpłynęło **63** zgłoszeń obiektów zgodnie z art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 Prawo Budowlane w stosunku, do których PPIS nie zajął stanowiska zgodnie z art. 56 ust. 2 wyżej cytowanej ustawy. Zgłoszenia w sprawie których PPIS nie zajął stanowiska dotyczyły głównie budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne, budownictwa wielorodzinnego, obiektów liniowych, robót prowadzonych przy zabytkach, hal namiotowych itp. obiektów.

Ponadto w ramach działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zostały wydane **24** decyzje płatnicze. Decyzje zostały wydane za czynności kontrole w związku ze sprawdzaniem zgodności wykonania zgłoszonych obiektów z projektem budowanym oraz za uzgodnienie dokumentacji projektowych.

Ilość spraw rozpatrzonych na stanowisku zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wynika z ilości inwestycji realizowanych na terenie powiatu wrzesińskiego oraz wniosków złożonych przez wnioskodawców.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że zapobiegawczy nadzór sanitarny realizował działania z zakresu współpracy z organami nadzoru budowlanego oraz samorządami terytorialnymi. Dotyczyła ona w szczególności rozpatrywania spraw na etapie uzgadniania uwarunkowań środowiskowych planowanych przedsięwzięć oraz dokonywania czynności odbiorowych.

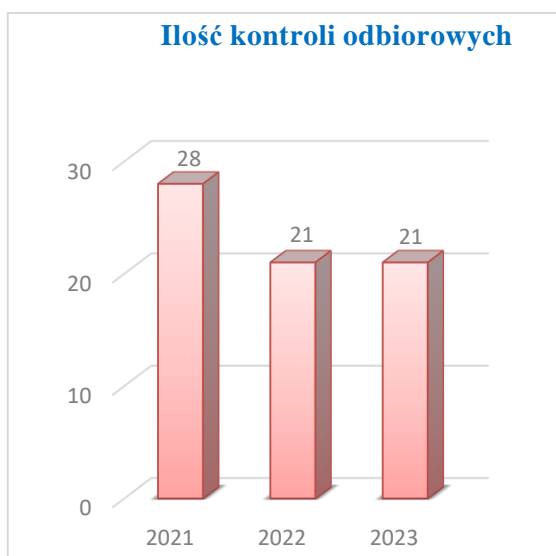
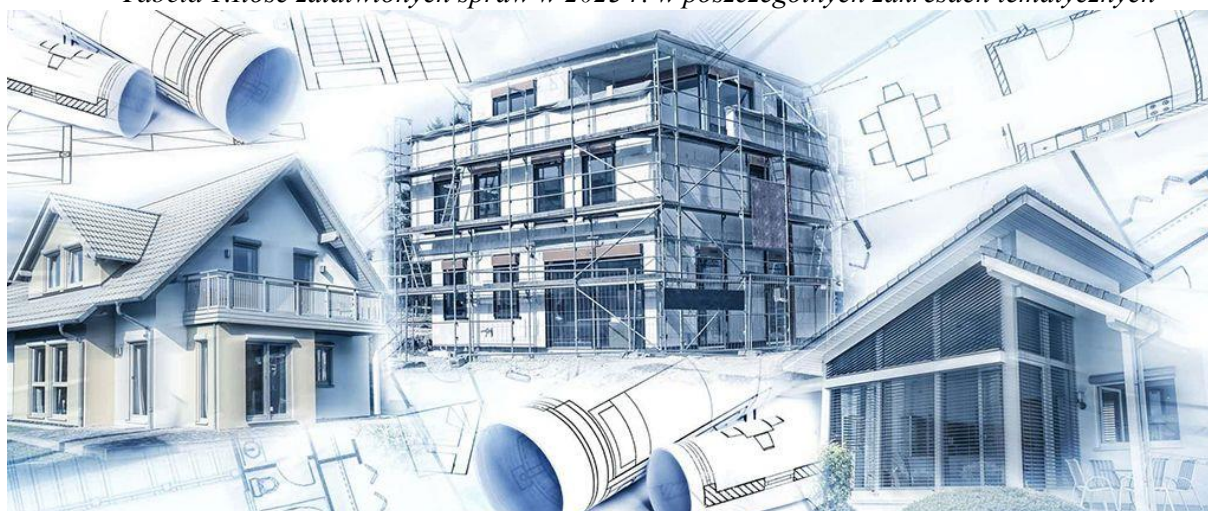
W 2023 roku w trakcie dokonywanych odbiorów pod względem sanitarnym nie było obiektów, które zmuszałyby do wniesienia sprzeciwu podczas ich uruchomienia.

L.p.	ZAKRES TEMATYCZNY	ILOŚĆ SPRAW
1.	Wydawanie opinii dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	5
2.	Opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	14

3.	Wydawanie opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	47
4.	Wydawanie opinii dotyczących warunków do decyzji środowiskowych uwarunkowaniach	5
5.	Uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu	130
6.	Uzgodnienia dokumentacji projektowej w zakresie warunków higienicznych i zdrowotnych	2
7.	Zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych - podjęte czynności kontrolne	21
8.	Zajmowanie stanowiska w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych - wydanie postanowienia dotyczącego rozpatrzenia w sposób milczący;	2
OGÓLEM ILOŚĆ SPRAW ROZPATRZONYCH W ZNS		<u>226</u>

Tabela 1. Ilość załatwionych spraw w 2023 r. w poszczególnych zakresach tematycznych

Ilość spraw rozpatrzonych przez Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wynika z ilości inwestycji realizowanych na terenie powiatu wrzeńskiego oraz wniosków złożonych przez wnioskodawców.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że zapobiegawczy nadzór sanitarny realizował działania z zakresu współpracy z organami nadzoru budowlanego oraz samorządami terytorialnymi. Dotyczyła ona w szczególności rozpatrywania spraw na etapie uzgadniania uwarunkowań środowiskowych planowanych przedsięwzięć oraz dokonywania czynności odbiorowych.

W 2023 roku w trakcie dokonywanych odbiorów pod względem sanitarnym nie było obiektów, które zmuszałyby do wniesienia sprzeciwu podczas ich uruchomienia.

VIII. ZAKOŃCZENIE

Powiatowa Stacja Sanitarно-Epidemiologiczna we Wrześni w 2023 roku posiadała pod swoim nadzorem 1702 obiekty. W powiecie wrzeńskim w nadzorowanych obiektach przeprowadzono ogółem 1799 kontrole sanitarnych na podstawie, których wydano 671 decyzji administracyjnych, w tym 309 stanowiły decyzje płatnicze. Nałożono 30 mandatów karnych na łączną kwotę 5.500 zł.

W 2023 roku podjęto zadania ustalone przez GIS i WPWIS ujęte w Planie Zasadniczych Zadań na 2023 r. Na podstawie zasadniczych zadań planowane są kontrole sanitarne w obiektach nadzorowanych przez Oddział Nadzoru PSSE, w skład którego wchodzi: Sekcja Higieny Pracy, Sekcja Higieny Żywności i Żywienia, Sekcja Higieny Dzieci Młodzieży i Promocji Zdrowia, Sekcja Higieny Komunalnej, Sekcja Epidemiologii, Stanowisko Pracy ds. Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

W 2023 roku do PSSE we Wrześni nie wpłynęła żadna skarga dotycząca wykonywania czynności służbowych pracowników PSSE we Wrześni.